

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felolvasó szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Szélsőbali delegátusok.

Budapest, november 4.

(s). Ugron Gábor ismét bemegy a delegációba. Egyszer már megpróbálta, hogy keresztülverekedje magát az előítéletek, a balhiedelmek, az ellenséges elfogultság táborán. Akkor bizony nem sikerült az ő vállalkozása sem és erős sebekből vérezve tért vissza vítézi kirándulásából. Nem ostromló ellenségnek, hanem tulajdon véreinek, régi bajtársainak mérgezett hegyü nyilai sivitottak, szabályai csattogtak körülötte, el is találták, meg is sebeztek, de kiheverte a rokon kéztől ütött sebeket és most újra készülődik, hogy megismételje bátor haditettét, s keresztültörjön bajtársainak ellenséges táborán. Már röpködnek körülötte újra a gyanúsítások mérgezett nyilai; testvérkezek emelkednek újra kemény támadásra a szélsőbali tábor e kemény daliája ellen. De Ugron Gábor nem retten vissza a legfájóbb harctól, a testvérharctól sem és megy bátran előre, ahová a kötelessége hívja, a lelkiismerete küldi.

Sem az elszenvetett kudarc, sem a fenyegető veszedelem nem riasztja el Ugron Gábort és nem kérdezzé senkit, nem hallgatva semmire, csak a tulajdon kötelességtudására és meggyőződésére, újra bemegy a delegációba, ahol pedig első kísérlete nem termett számára babérrá, csak keserű csalódást, kínos félreértést, guny és gyanúsítást. A politikai bátorságnak mindenestire kiváló mértékére vall ez a cselekedet és már ezért is tiszteltetreméltó, amit készségesen jegyzünk fel politikai ellenfelünkről is. De szubjektív értékét nem nézve is, örvendetesnek valljuk Ugron Gábor bátor cselekedetét, mindennek előtt politikai életünk higiéniájának szempontjából.

A nemzeti pártnak a szabadelvű pártba való beolvadása óta a delegációnak most lesz az első ülészaka. És ennek az ülészaknak az volt az auspiciuma, hogy a delegációban nem lesz ellenzék. Egyáltalán nem lesz. Mert a néppárt a parlament plenumában ellenzék ugyan — már amilyen, olyan — de a *közös-ügyek* tárgyalására hivatott bizottságban nem az. Anyira nem az, hogy ha ellenzéki észszel gondolkoznánk, azt mondanók róla, hogy rosszabb a kormánypártnál. Ez a Janusfejű párt, amely a nép felé fordult képén frigiai sipkát, Bécs felé néző arcán lakájsüveget visel, irtózik attól, hogy *gulgesimnt* mivoltára akár a leghalkabb, legfélénkebb ellenzéssel is homályt borítsa; megád az istenadta mindent, amit a közös kormány követel, sőt azon volna, ha lehetne, hogy még többet is adna, csakhogy lássák Bécsben, milyen jó, milyen hü, milyen szolgálatkész az udvaronc néptribunok pártja, a halinával ölelkező aranygyapju pártja, a lefelé dühösen ordító, felfelé alázatosan nyafogó néppárt. Ha ez a párt egymaga képviseli a delegációban az ellenzéki kritikát és ellenőrzést, az annyit jelent, hogy nincs ott ellenzék. Meg vagyunk ugyan győződve arról, hogy a volt nemzeti párt sorából kerülő szabadelvűpárti delegátusok és a többségnek azok a tagjai is, akik régebben is a kormánypártot képviselték az országos bizottságban, legjobban meggyőződésük szerint fogják teljesíteni kötelességüket; de a parlament higéniá szerinti való állapot mégis csak az, hogy az ellenzék legyen első sorban a parlamentnek is, egyes expozitúráinak is az ellenőrző, bíráló orgánuma. Nem rendes, nem egészséges állapot az, ha ezt a feladatot is kizárólag a többség gyakorolja. Ennek a beteges állapotnak a veszedelmét hárítja el Ugron Gábor azzal, hogy helyet foglal a

delegációban. Ezért kijár neki az elismerés, a bátorság elismerésén s az elsőség elismerésén kívül is.

És a közélet egészségének javulásán kívül még azért is elismerés illeti Ugron Gábort, mert bátran szembezáll azzal a babonával, hogy a közjogi ellenzéknek nincs helye a delegációban. Mi eddig sem láttuk igazolva komoly, elfogadható okkal a szélsőbal abszenciáját. Veszedelem nem volt benne, mert a delegáció nem volt hiányos nála nélkül sem. Hiány csak egyben volt: a függetlenségi párt köteleltségteljesítésében. Igenis, valljuk, hogy a függetlenségi párt politikai köteleltségmulasztást követett el azzal, hogy a delegációból távolmaradt és a parlament egy fontos szervének munkájából kivonta magát. Tüntetett ezzel a delegáció érvényessége ellen, de ezzel a delegáció érvényessége nem gyengült. Tüntetett a maga közjogi aspirációi mellett, de ezek az aspirációk nem erősödtek. Tüntetett a függetlenségi párt makacsul, de nem következetesen. A következetesség ugyanis az lett volna, ha távolmaradt a párt a delegációtól is, a parlamenttől is. Ez, bár politikailag helytelen, de következetes eljárás lett volna. De abban semmiféle következetesség nincs, hogy a parlamentbe bemegy a szélsőbal, bemegy annak összes bizottságaiba, csak éppen *egy* bizottságába nem megy bele, abba, amely a közösügyeket tárgyalja. Holott közösügyeket tárgyalnak gyakran az országgyűlés plenumában is és ezeknek a közösügyes vitáknak éppen a szélsőbal a legerősebb tényezője a maga közjogi gravameivel. Holott mostani egész alkotmányos életünk alapja a dualizmus; parlamentünk ennek az alkotmányos életnek a legfőbb szerve; és parlamentünkben a függetlenségi párt a dualizmus hiveivel versengve védel-

T Á R C A.

Borgia Lukrécia vára.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Pekár Gyula.*

III.

Ferrara.

Régen volt már nagyon, hogy egy napon valami különös illetődéssel álltam meg a milánói Ambrogiana-könyvtár egy üvegskrine előt s bámultam a hosszú perecekig a Bembo bibornok benne őrzött egy első számú levelére. Érdekelt a híres új-latin költő szerelmes kezevonása, de mégse az kötötte le olyan nagyon a figyelmemet. Abban a levélben egy sárka hajfűrt volt: a Borgia Lukrécia egy szeliden szöke fűrtje... Azt néztem én az első fiatalság mohó érdeklődésével, azzal a gyönyörrel, amely csak annál esábitóbb, mert az iszonyat borzongatása vegyül belé.

És sokat foglalkoztam aztán a világkrónika ez igéző kísértetével. Diákos szilajsággal hánykolódtam a végletek közt; szerettem volna tisztán látni a dologban. Melyik az igazi Lukrécia: a fehér-e vagy a fekete? Én istenem, — a huszas évek rajongása még a legellentétebb alapszínekben akarja láttatni velünk a világot! Persze képeletem hamar kifáradt a bűnök és erények ekkora végleteinek az összeegyeztetésében. Az a félelem fogott el a Lukrécia alakja előtt, ami a természet nagy rejtelmei előtt vesztet rajtunk. Szimbolummá vált előttem, — szimbolumává mind annak, ami a nőben érthetetlen és veszedelmes, ami a szerelemben nekünk ellenséges és épp azért oly vészthozóan esábitó.

A muló évekkal gyakran megkísértett még

Borgia Lukrécia: sokszor hirtelen előmbé került a gondolatok amaz álomerdejében, hol csöndes órákban ugy szeretünk bolyongani és eltévedni. De már nyugodtabban gondoltam rá... Sajátosságos bájuk van az ily problémáknak, örökké frissek maradnak, mert hisz épp megoldhatatlanok s örökké új gondolat-összetételekre vezetnek az embert. Nem annyira a külső asszonyi igézet foglalkoztatott többé, mint inkább a esudálatos nő lelki szerkezete. Hisz megkísértett a VI. Sándor pápa leánya másokat is és pedig a Renaissance komoly, öreg tudósait is! Campori, Antonelli, Zuechelli és Gilbert: mind foglalkoztak vele, de tán mindannyian tévedtek abban, hogy hol tulságosan elítélték, hol a „történelem áldozatát” látva benne, tulságosan rehabilitálták őt. Legutóbb — német alapszággal — maga az öreg Gregorovius állította össze kora mémoiréjából és levelezéséből a Lukrécia képét... Nos, mi hát a való, hol az igazság? Igazság! A gunyoros Renan kinevetne ezért a szóért... De hát mégis ki valójában Borgia Lukrécia, — a ferrari költők szelid istennője-e, vagy a pápai udvar elvetemült szörnyetege? Én azt felelném: mind a kettő. Az u. n. igazság, mely rendszeren a két véglét *között* szokott lenni, ezuttal a végletek testvéri együttességében van benne. Az újabb kutatások hitelesen megbizonyították, hogy mind bűnei, mind erényei teljes mértékben valók, — úgy, hogy a történelem nem követett el rajta igazságtalanságot, midőn hol istennőnek, hol démonnak nevezte. Az volt ő, de mind a kettő egyszerre!... De hát lehet olyan emberi lélek, melynek regiszterében ekkora végletek élfernek? Lehet, — főleg ha az a lélek asszonyi lélek. Nem udvariatság, vagy rosszakarat ez tőlem, de tény, hogy a Borgia Lukrécianak megfelelő végleteket bajosabb volna férfiban elképzelni. A férfi *határozottabban* jó, vagy rossz, mint a nő. A nőnek minden tekintetben tágabb a lelki regisztere, mint a miénk, — sokkal

jobbban élfernek benne a legellentétebb végletek, mint bennünk. Férfi nem lehet sem oly szép, de olyan rut sem, mint a nő, — férfi nem lehet sem olyan angyalian jó, de olyan démonian rossz sem, mint az asszony. Mindenekfelett pedig nem tud olyan mértékben a kettő egyszerre lenni... Min alapszik ez a sajátosságos különbség? Azon az egyszerű tényen, hogy a férfi az *aktív*, a nő pedig a *passzív* principium képviselője a földön. Azon az egyszerű tényen, hogy nagy általánosságban szöva: *nehézebb kevesebbet megtenni, mint többet elszenvetni*... Az igazi férfi minden erénye és bűne csak eszelekvőség-ből származhatik, mert lénye a eszelekvőségre van berendezve, — viszont a szenvelőlegességre berendezett nőnek minden erénye és minden bűne passzivitásban áll. Ez a mi legnagyobb gyönyörünk, de lesújtó átkunk is... A nőnek se ahhoz, hogy mennyet adjon, se ahhoz, hogy poklot adjon, nem kell eszelekvőség: ha boldogit, mit tesz mást, mint hogy *hagyja*, hogy öleljük, s mikor a szerelemben a legborzasztóbban vétekezik ellenünk, hisz voltaképp tenni akkor se tesz semmit, csak *hagyja*, hogy — más ölelje... Nos: az asszonyi passzivitás, vagy egyszerűbben: az asszonyi gyöngéség az a szerflőlt tág alap, melyen olyan kétségbeejtő logikussággal és egész békésen élfernek a Borgia Lukrécia nemtelen bűnei és nemes erényei. Mi, akik oly sokkal nehezebben tudunk jók és rosszak lenni *egyszerre*, alig tudjuk ezt elképzelni... Jóban és rosszban mindenütt a magunk eszelekvőségét feltételezve a nőnél is, aktív szándékosságot vagyunk hajlandók látni a sokkal kevesebb erőlködést igénylő szenvelőlegesség helyén. Itt a tévedés. Tartozunk azzal a VI. Sándor hírhedt leányának, hogy ne két arcu mithikus szörnyet vagy Meduzát lássunk benne, — csak egy jellemnélküli, *nagyon gyöngye* asszonyt, egy romlott levegőben felnőtt, afféle buján alamuszi teremtet, kinek erkölcsi restségéből minden messalinai tudatoság ki volt

mezi gyakorta a hatvanhetedik alaptörvény épségét. Ilyen körülmények között bizony érthetően, menthetlen és mindenképpől következetlen a függetlenségi pártnak a delegációból, az országgyűlés egyik legfontosabb bizottságából való távolmaradása.

Ugron Gábor bátran, okosan megteszi az első lépést arra, hogy a közjogi ellenzéknek ez a harminc éves politikai mulasztása véget érjen. Ennek a mulasztásnak egy babona volt a kuffeje, Ugron Gábor bátran nekirent ennek a babonának és elég erős ember arra, hogy le is győzze előbb-utóbb. Közéletünk vérkeringésének felrészítése, egészségének jobbá tétele érdekében kívánatos az ő győzelme. És reméljük, hogy ez a győzelem már csak idő kérdése. A legnehezebb lépés az volt, hogy valaki első merjen lenni. Ugron érdeme annál nagyobb, hogy másodszor is mert. Akik utána jönnek, — és mi hiszszük, hogy jönni fognak — azok mindenképpen *mögötte lesznek.*

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, november 4.

A képviselőháznak ma rövid ülése volt. Néhány elnöki bejelentés után *Hegedűs* és *Plósz* miniszterek terjesztették elő egy-egy javaslatot, azután vicinális vasúti javaslatokkal végzett a Ház, végül pedig a *miniszterelnök* választott két interpellációra. A Ház mindkét választ tudomásul vette.

A képviselőház ülése november 4-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Tallán* Béla.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Hegedűs* Sándor, *Lukács* László, *Plósz* Sándor.

(Jelentések és törvényjavaslatok.)

A bizottsági előadók benyújtják jelentéseiket az indemnitás és a népszámlálásról. A kereskedelmi miniszter helyiérdekű vasutáról, az igazságügyminiszter a bírósági és ügyészségi tisztviselőknél a minisztériumban való rendelkezéséről terjesztett elő törvényjavaslatot.

Következett a napirend, amelynek során a Ház vita nélkül tudomásul vette a bizottsági jelentéseket és több helyi érdekű vasútnak engedélyezéséről szóló jelentést.

(A miniszterelnök válasza.)

Most a *miniszterelnök*, mint belügyminiszter felelt

zárva s aki tán éppoly kevésbé értette át azokat a bűnöket, melyekért elítélték, mint azokat az erényeket, melyekért felmagasztalák. Egy győztes asszony volt csupán, ki nécszálként ingadozott a Renaissance viharában s jó és rossz tudott lenni a környezete szerint... Tán sokkal egyszerűbb volt lelke szerkezete, semmint gondolnók. Vannak a muló pillanatban élő ily csudalatos női lények, kik felségesen öntudatlan mosolylyal mennek a viharokon átál s mintha minden szegényből ujjászületnének, sosem emlékeznek semmire... Én annyira megyek, hogy Borgia vére dacára még csak temperamentumot se sokat tételezek fel ennél a halaványszőke asszonynál, ki minden elvetemültsége után olyan, szinte németes szelídsgéggel hozta egymásután a világra a ferrarai princeket s végre harminckilenc éves korában gyermekgályban halt meg. Az újabb kutatás igekezett bebizonyítani, hogy bűnei legborzasztóbb korában voltaképp atyja VI. Sándor és bátyja Cesare vak eszköze volt, úgy hogy udvarias optimizmussal meg azt is feltételezték rőla, miszerint alapjában jó volt, de ez a jósága csak akkor érvényesülhetett, mikor Ferrarában kikerült gonosz szellemei befolyása alól. Ha most megjelennék az utókor bírái előtt, bizonyára naiv mosolylyal esodálkoznék s felelné: Bűntettekkel vádoltok engemet? Hisz én nem tettem semmit! Csak *hagytam*, hogy vélem tegyenek... De óh Istenem, mikor olyan borzasztó dolgokat hagyott, hogy véle tegyenek!

Mik ezek? Egy részük elmondható, a másik úgy, ahogy illedelmesen sejtethető. de a harmadik még a pápai titkár, a német Burekhartus száraz latin naplójában is olyan szegényletes és rettenetes, hogy le kell mondaní arról, miszerint mai irodalmi nyelvünkön visszaadhatjuk. De hisz

Lukács Gyula interpellációjára *Seper* Kajetán kiutalása ügyében.

Szell Kálmán belügyminiszter kifejtette, hogy *Seper* Kajetán a kistépi előjáróság által a községből kitiltott és eltoloncolása elrendeltetett. Felelőzősége érdekében, azonnal elrendelte az ügy megvizsgálását. Ebből a jelentésből és az ügy megvizsgálásából az derült ki, hogy *Seper* ellen *szabálytalanul* történt az eljárás és miután azt sem ebben, sem más esetben el nem tűri senki irányában sem, a községnek ezt a végzését megsemmisítette és az eltoloncolásra vonatkozó határozatot felfüggetelti rendelte, a községet szabályos és rendes törvényes úton való eljárásra utasítva. Ez meg is történt. *Seper* e végzés következtében ott maradt Kispesten. A dolog a törvény rendes útján tárgyalott és *Seper*nek az ottmaradás megengedett, az eltoloncolási eljárás ellenében teljesen be lett szüntetve és a monori szolgabíró augusztusban lett rendeltetve neki a Kispeszt községben való letelepülését határozatlanlag meg is engedte. Ezzel az egész kérdés elintéztetett, teljesen úgy, amint a dolog érdeme a törvény alapján igazság szerint követelte. A vizsgálatból az nem tűnt ki, hogy a községi előjáróság rosszhiszeműleg járt volna el és így a község ellen további eljárás nem volt szükséges.

Lukács Gyula tudomásul vette a megnyugtató választ.

Szell Kálmán miniszterelnök most *Molnár* Jánosnak felelt a *zászberényi* vallásáborítás miatt tett interpellációjára. Elmondotta, hogy mihielyt az interpelláció megtörtént, azonnal jelentést tette magának az eseményről. *Jász-Nagykun-Szolnok* megye alispánja jelentette, hogy csakugyan *Péter-Pál* napján délelőtt és délután is történtek dolgok *Jászberényben*, amelyek bizonyos nyugtalanságot és megbotránkosztást szültek. Ott a *Bató*-kertben egy népnépvél és körmenetet is tartottak, amelyen álarcsok is vettek részt, többek között négy iparossegéd zarandokoknak öltözve, szalmából font bottal, amely olyan volt, mint egy kereszt és almából, dióból és másféle dolgokból csinált fűzészterű láncsal ruhájuk felett. Ez a körmenet, amint az alispáni jelentés mondja, délután a vécsernye után történt. Az alispáni jelentés azt is mondja, hogy nem akadályozhatta meg a hatóság ezt a körmenetet, mert kevés rendőrrel rendelkeztek és akkor már nem volt tanácsos közbelépni, mert ezrelvél gyűlt össze a nép, amely ezt a spektakulumot nézte.

Az egész dolog még vizsgálat tárgya, még pedig az illető résztvevők ellen indított bünyenyító vizsgálat és eljárás, továbbá a tisztviselők elleni fegyelmi eljárás tárgya. Az illetők részéről elkötvetett botrány, ez a kétségtelenül nem helyes és a jó izlést sértő tény, amely csakugyan alkalmas arra, hogy a vallást és a vallásnak szentelt tárgyakat is guny tárgyává tegye, bünyenyítő eljárás alá vonatot.

Ami a hatósági közegeket illeti, igenis, szabálytalanság fergott fenn az egész ünnep rendezésénél és mihielyt arról *Jász-Nagykun-Szolnok* megye főispánja meggyőződött, azonnal elrendelte *Török Aladár* *Jászberényi* polgármester, *Almássy Árpád* rendőrkapitány és egy irnok ellen a fegyelmi vizsgálatot, még pedig azon az alapon, hogy egy néppűlést engedtek meg a nélkül, hogy programját ismerték volna, vagy ha ismerték, nem helyesen ítélték

még és nem akadályozták meg egy körmenetet, amelyre engedélyt nem adtak és e körmenetnél történtek azok a dolgok, amelyeket sem helyeselni, sem semmi körülmények között menteni nem lehet. Ez az eljárás folyik úgy a polgármester, mint a rendőrkapitány ellen, mert kétségtelenül nem jártak el azzal a gondossággal és körültekintéssel, amelylyel hivatalos hatáskörükben eljárni kötelesek. Ez a folyamatban levő fegyelmi eljárás azért nem fejezték be, mert összekötöttesben van a bünyenyítő eljárással, amelyet az illető résztvevők, rendezők ellen indítottak. Amint ez be lesz fejezve, — amelyre vonatkozólag már egy ítélet van, a másik a királyi tábla előtt fekszik — a fegyelmi eljárás a maga rendes folyamában szintén be fog fejeződni. Megtörtént tehát mindaz, ami a törvény szerint megtörténhetett a hatósági közegek ellen, akik nem jártak el kellő gondossággal és körültekintéssel, sőt vétettek a törvény ellen is.

Molnár János: Nincs a válaszzal megelégedve. A miatt aggódik, hogy ha a polgármester és a kapitány bűnhődnek is, a díjok cselekménye nem részesül megtorlásban. Az eljárást is lassúnak tartja; neki nem vizsgálát kell, hanem bűnhődés. Még pedig azonnal, ha mindjárt — kihallgatás nélkül is.

Szell Kálmán miniszterelnök újból felszólalt. Elmondta, hogy ami annak a díjoknak esetét illeti, azt nem tartotta szükségesnek felemlíteni, de most utólag felemlíti, hogy ellene is meg van indítva az eljárás csak úgy, mint a másik kettő, a polgármester és a kapitány ellen. Hogy ez a díjok felelősséggel él és az ő felelőssége a limine nem lett elutasítva, ezt nem lehet tenni, mert hiszen audiatúr el altera pars. Eljárást esetén a törvény értelmében csakugyan különös lenne az, ha a beérkezett felelősséget a limine, tárgyalás nélkül elutasítanók.

Nem mondhatja, hogy meg lesznek-e bünyetve, vagy sem; elég az, ha dacára annak, hogy a fegyelmi eljárás folyik, folyik pedig egyenes utasítás alapján — a főispán részéről lesz megindítva — már előre kijelentette, hogy gondatlanul, nem kellő körültekintéssel, sőt törvényellenesen jártak el. Nagyobb elítélést nem mondhat, mintha azt mondja, hogy ha áll az, ami alapjául szolgál a fegyelmi eljárásnak, akkor a tisztviselők ilyen mulasztást követtek el. Most ezt kideríteni, az ítéletet befejezni a fegyelmi eljárás dolga. Jog és szabály szerint az egész világon és nálunk is így van ez.

Molnár János: Köszönettel veszi tudomásul a választ, elismervén, hogy aminek történnie kellett és ami megtörténhetett, csakugyan meg is történt.

Elnök: A legközelebbi ülés *hétfőn* lesz, amikor a Ház az indemnitást fogja tárgyalni.

BELFÖLD.

Bírák az igazságügyminisztériumban. Az igazságügyminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot nyújtott be, amelyben felhatalmazást kér arra, hogy a központ hatáskörébe tartozó tennivalók végzésére, törvényjavaslatok előkészítésére és törvények végrehajtására ítélőbírákat és ügyészeket alkalmazhasson az igazságügyminisztériumban. A 6 §-ból álló törvényjavaslat tulajdonképpen meghosz-

inkább az enyhítő körülményeket keressük... Szerfölött különös az a családi kör, amelyből *Lukrécia* kikerült. Atyja, a spanyol *Don Rodrigo* *Lenzuoli-Borgia* (vagy amint a toledói székesegyház képein láttam: *Borja*), ki mielőtt *bibornok*nak *Rómába* jött volna, jogtudós, ügyvéd és katona volt, — voltaképp előzőr a *Lukrécia* nagyanyjának volt a szeretője. E nagyanya halála után *Rodrigo* goodjaiba vette az előbbi *frigy-élő* származott két leányt: az egyiket, a csunyábbikat *kolostorba* dugta, a másikat pedig, ki kora egyik legszebb teremteste volt, magának tartotta meg. Ez volt a hírhedt *Rosa* *Vanozza* *Catanei*, a *Lukrécia* anyja. Mikor *Borgia* *bibornok* 1492-ben drága pénzen megvásárolta magát, a pápaságot s VI. Sándor néven háremével beköltözött a Vatikánba, egyelőre hivatalosan csak öt gyermekét ismerte el: az első szültána, *Vanozza* gyermekeit. Ezen akkorában senki se esodálkozott, hisz elődje VIII. *Innocentius* nem őt, hanem nyolc gyermekét törvényesítette. Nos e gyermekek közül a legidősebbiket *Francescot* a pápa *Gandia* heregének tette meg, a másodikat *Cesarét* *valentini* *bibornoknak*; a negyediknek, *Joffrenak*, kit *Sándor* még mint gyermeket *arragoniai* *Alfonso* leányával házassított össze, ez a király adta meg a *squillace-i* heregéséget. Az ötödikről mit se hallunk, még csak a nevét se tudjuk. *Lukrécia* volt a harmadik, az egyedüli leány s vele nagy tervei voltak a pápának. Már gyermekkorában jegyben járt két spanyol nemessel, *Don Cherubino* *Juan* de *Centelles*-szel és *Don Gasparo* de *Procidaval*. Mikor azonban *Sándor* pápává lett, természetesen nagyobb gondolt el egyszerű főuraknál. *Lukrécia* ekkor már felnőt — tizenkét éves volt — hát a politikai sakkjáték

egy huzásaképp hirtelen férjhez adták *Giovanni* *Sforzához*, *Pesaro* urához. Itt lép *Lukrécia* a nyilvánosság elé, vagyis itt kezdődnek élete botrányai. *Bajos* a megvásárlt férj leveleit közölni, csak annyit említhetünk fel, hogy legveszedelmesebb vetélytársa — az apása volt, a pápa, a felesége atyja. Sokféleképp lehet a *Sándor* majomszeretétét magyarázni, de jobb erről nem szólni. Hisz ha csak az atyja lett volna szerelmes a leányába! — de mikor a testvérek, *Francesco* és *arettenes* *Cesare* is szerelmesek voltak a hugukba! És borzasztóan gyanus a *Lukrécia* szerepe, mikor azon az emlékezetes éjszakán *Cesare* meggyilkoltatta a bátyját s a *Tiberisbe* dobatta a szegény *gandia* hereg testét. De menjünk tovább a *Lukrécia* házasságai történetében. Tizenhét éves korában már másodszor adták férjhez a nápolyi király egy természetes fiahoz, *Alfonsohoz*, a *bisegliai* hereghez. Ettől volt *Lukrécia*nak az első törvényes gyermeke, mert egy természetes fiáról ekkor már beszélt a *krónika*. Volt ugyanis a Vatikánban egy rejtélyes *Giovanni* *Borgia* nevű gyermek. Erről, midőn *nepi*-i és *camerinoi* hereggó nevezte volna ki, azt vallotta VI. *Sándor*, hogy a *Cesare* fia, vagyis az ő unokája. Később azonban beismerte, hogy nem az unokája, hanem a fia. Legutóljára pedig valahogy az sült ki, hogy ennek a gyermeknek *Lukrécia* az anyja... Nos, szerfölött különös, hogy ne mondjam, gyanus a *Lukrécia* szerepe második férjének a meggyilkoltatásánál. Ezt a pápa és a romagnai tigris *Cesare* tervelték s hajtották végre. *Alfonso* ugyan, mikor atyja megfosztatott a királyságtól, VI. *Sándor* *Rómába* esalta: ott szúrták le a szerencsétlen *bisegliai* hereget a *Szent Péter* lépcsőin. Mikor aztán a sebesült nem akart meghalni, hanem ellenkezőleg gyógyulni kezdett, a *Cesare*

szabtatása az 1894:XXXVII. törvényeknek, és miként ez, az is négy esztendőig marad érvényben. A régi törvény ez év végével megszűnik s az új esztendővel életbe lép a ma benyújtott törvényjavaslat, amely a berendelt munkaezők fizetését és szolgálati viszonyait is rendezti.

A földmívelésügyi bizottságból. A képviselőház földmívelésügyi bizottsága *Bedő* Albert elnökletével tartott mai ülésében, melyen a kormány részéről *Darányi* miniszter, a földmívelési minisztérium részéről *Kiss* Pál államtitkár és *Bartóky* osztálytanácsos volt jelen, tárgyalás alá vette a gazdasági munkavállalkozókról s segédmunkásokról, továbbá a vízimunkálatozóknál, az ut-és vasutépítésnél alkalmazott napszámosokról és szakmányosokról szóló törvényjavaslatokat. *Szily* Pongrácz előadó arra való utalással, hogy a törvényjavaslatok ugyanazokat az alapelveket fejlesztik tovább, amelyek az 1898. II. törvényekben le vannak fektetve s amelyeket a bizottság egyértelműleg helyeseknek ismert el, javasolja, hogy a javaslatok általánosságban minden további vita nélkül elfogadtatván, térjen át a bizottság azok részletes tárgyalására. A bizottság hozzájárult az előadó indítványához s megkezdte a részletes tárgyalást. Debató tanácskozás után, amelyben *Darányi* miniszter, *Kiss* államtitkár, *Bartóky* osztálytanácsos az előadó, *Telegdy* és *Görgey* bizottsági tagok és *Orley* Kálmán vett részt, egy pár kisebb módosítással elfogadta a bizottság mind a két törvényjavaslatot.

A személyforgalom statisztikája. A képviselőház közgazdasági bizottsága ma tárgyalta az országos statisztikai hivatal 1900. évi munkaprogramjáról szóló jelentését. Ez a munkaprogram tudvalevőleg kiterjed a magyar-román és a magyar-szerb határszélen való személyi forgalom statisztikai ellenőrzésére is. A tárgyalás során aggodalmak merültek föl arra nézve, vajjon a személyi forgalomnak ez a statisztikai kontrolja nem fog-e magának a forgalomnak gyors lebonyolítása szempontjából nehézségeket okozni. *Hegedűs* miniszter kijelentette, hogy első és főszempontnak tekinti, amelynek minden egyebet alárendel, hogy a statisztikai főlételek által semmiféle késleltetést és zaklatást ne szenvedjen a forgalom, sem az utasok, sem pedig a vonatok menetrendje tekintetében. Gondoskodni is fog arról, hogy a statisztikai főlételek a legcsekélyebb zaklatással se járjanak. A miniszternek ezt a megnyugtató kijelentését a Háznak szánt kijelentésébe is fölvetette a bizottság. Ugyanez alkalommal föl hívták a miniszter figyelmét arra a körülményre is, hogy a statisztikai főlételek céljából a predeali állomásra kirendelt szolgabíró, aki ott a magyar államot képviseli, egy szót sem tud magyarul. A miniszter kijelentette, hogy ennek a dolognak utána fog járni.

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, november 4.

Londonban mélyszélesen hallgatnak a ladysmithi helyzetéről, ami biztos jele annak, hogy a hivatalos körök vagy semmit sem tudnak *White* tábornok helyzetéről — ami azt jelenti, hogy a ladysmithi sereggel minden összeköttetés meg van szakítva; vagy pedig olyat tudnak, amit nem kívánnak a közönség orrára kötni, ami megint csak azt jelenti, hogy rosszul áll az angolok dolga; mert ha örömdetést tudnának, ugyanezek sietnének a közléssel. Elég ékesen szól különben az a jelentés, hogy e hó 20-ikára az angol miliciának harmincöt zászlóalját hívták meg. Minthogy pedig az angol milícia csakis az Egyesült Királyságok területén, vagy ezek beleegyezésével csakis *Man-szigetén*, *Gibraltáron* és *Malta-szigetén* alkalmazható, azt kell föltenni, hogy a behívott miliciának a Dél-Afrikába rendelt újabb csapatokat kell otthon fölvaltania. Az összes 157 zászlóaljból ugyanis, amelyből az angol gyalogság áll, normális időben 78 van az anyaországban, s ebből 78-ból 35-öt *Buller* vitt magával Délafrikába, 8-at vagy 10-et pedig *Egyiptomba*, *Maltába*, *Krétába* és *Gibraltárhoz* küldtek. Így tehát a Nagybritanniában és Írországra maradt haderő 33 zászlóalja olvadt le — oly csekély szám, amelyet tovább redukálni, már csak az írekre való tekintettel sem lehet. Ha tehát újabb csapatokat menesztenek Délafrikába, ezeket miliciával kell helyettesíteni. Összesen 126 miliczászlóalj van az Egyesült Királyságokban. A behívott 35 zászlóalj mintegy 29.600 embert tesz ki.

White tábornok kelepében.

London, november 4.

Pietermaritzburgból kedden estéről azt jelentik, hogy a boerok kedden reggel bombázták *Ladysmithet*, de golyóik kevés kárt tettek. Legújabbban két negyven fontos ágyút állítottak föl. A boerok a Lombardkoppon kitűzték a fehér zászlót, hogy halottjaikat eltemethessék. Azzal fenyegetőznek, hogy szerdán vagy csütörtökön megdumadják *Ladysmithet*. A városból az asszonyokat és a gyermekeket délre küldik.

Egy magántávirat azt jelenti, hogy 2500 főből álló boer csapat északról benyomult a zulu földjére. Egy másik távirat szerint a boerok megszállták *Colesberget* s az ottani helyőrséget elfogták.

A *Ladysmithből* ide érkezett legutolsó táviratot szerdán adták föl és ez a távirat

így szól: Ma fegyvernyalom volt. Ugy lát-szik, hogy a boerok nehéz ágyukat szállítanak a város körül levő északi és északi-keleti magaslatoakra. Ma láttuk, hogy egy 1500 főből álló boer csapat a város mellett déli irányban elvonult. A polgári lakosság folytonosan menekül *Ladysmithből*.

A Reuter-ügynökségnek jelenti egy, e hó elsején délután négy óra harmincöt perckor *Ladysmithben* földolt távirat: Mindenütt nyugalom van. Az ellenség nem mutat hajlandóságot arra, hogy harcra boesátkozzék. Az angol ágyuk erős hadállásban vannak *Ladysmith* körül. A csapatok kedve igen jó.

London, november 4.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint az a jelentés, hogy *Ladysmith* helyreállt az összeköttetés, tévedésen alapszik. Nem ezt, hanem a *Delagoa-öböl* kábeljét állították helyre. *Ladysmith* még most is meg van szakítva az összeköttetés.

London, november 4.

A *Daily News*nak jelenti október 31-éről *Durbanból*: Itt nagy az elkeseredés a miatt, hogy a natáli angol haderő teljesen elégtelen. Nagy csalódást okozott, hogy a segítő csapatok idehozatalt nem siettetik. Fokozta az elkeseredést az is, hogy október 30-án annyi angol katona került fogságba. Most mindenütt nagy az aggodalom.

London, november 4.

A hadügyminisztérium közlése, hogy az angol sereg *Colensal* délre vonult, a nélkül, hogy utközben összeütközött volna az ellenséggel.

Egy *Ladysmithből* érkezett távirat szerint, melyet szerdán adtak föl, mikor még a táviró-összeköttetés nem volt megszakítva, a vasut vonala még nincs megzavarva és *Pietermaritzburg* felé rendszeren közlekednek a vonatok. Egy kisebb boer csapat meg akarta rongálni a vasutvonalat, de az angolok szétjelverték.

Kimberleyből jelentik, hogy a lakosság, jól-lehet a város körül van zárva, mégis vigan mulatozik. Mialatt a városon kívül kisebb esatározások voltak, egy mulatóhelyen táncmulatságot rendeztek, amelyen *Cecil Rhodes* is megjelent.

Fokvárosból jelentik, hogy a natáli harc-térről a sebesültek oda érkeztek. *Schild* ezredest, a német önkéntes csapatok vezérét, a *Penelope* hajón a *Simons-öbölbe* vitték.

London, november 4.

Egy utólagos hivatalos közlés szerint a 30-iki *Ladysmith* csatában 54 ember esett el. 229 ember megsebesült és 484-nek nyoma veszett. Ez a szám nem foglalja magában az elfogott ir vadászokat, akiknek számát még nem lehetett pontosan megállapítani.

hivatalos orgyilkosával, *Michelottoval* az ágyában fojtották meg. *Lukrécia* az eret előtt *Nepibe* vonult vissza és nem sietett sebesülése hallatára férjéhez: rettenetes a feltevés, de azt kell hinnünk, hogy előre tudott a dologról. De hihetjük azt is, hogy atyja és bátyja fenyegetései alatt nem mert ellenkezni... Sok volna azonban a *VI. Sándor* tömeges bűnök-gyilkosságait, hit-szegésit és rajtalanságait mind elmondani, melyeket mind bele játszik *Lukrécia*. A vatikáni véres orgiákról *Burekhardt* ad számot: nem fordíthatjuk ezt le, csak felemlítjük, hogy ugy a *Corsetta* cortisana kedvesének szegyenletes kivégzésénél, mint egyéb leírhatatlanul aljas mulatságoknál *Lukrécia* mindig jelen volt s a tudákos német krónikás mindenütt feljegyzí, hogy „*Madonna Lukrécianak nagy gyönyörűségére szolgáltak*” e szórakozások. Már *Estei* *Alfonzónak* volt a menyasszonya, midőn még utóljára részt vett abban az orgiában, melyet *Cesare* rendezett a huga eljegyzése alkalmából a *Vatikánban* s melyen az ötven legszebb római hetaira járta azt a halhatatlanul hírhedt kandeláber-táncot. *Burekhardt* szerint *Lukrécia* itt is „*tapostl örömeben*”... Hogy egy menyasszony minő fertőzötes testtel és lélekkel kerülhetett ki egy ilyen mulatságból, azt a jó német krónikás tudja. De ez volt a *Lukrécia* utolsó elvetemültsége. Vannak csudák a világon: mikor rövid idő múlva betette a lábát az *Esték* várába, minden átmenet nélkül lett a vatikáni *Messalinából* azzá a szelid hitvesse és jó anyává, kit a nagy *Ariosto* nem máshoz hasonlított, mint a női erény legszendőbb martirjához: a római *Lukrécia*hoz.

*

... A hold ábrándosan süt le a *Castello* oroszlán-tornyának fényes loggiájára, hol a békés

családi révbe ért *Borgia-leány* husz éven át annyit hallgatta költői és udvarnokai istenítő zengeményeit. Mit tett, mit érzett, mit gondolt a szép szőke asszony e hosszú évek alatt? A krónikás, ki eddig csak elvetemültségéről adhatott számot, ezental a tisztességes asszony legszebb életrajzát írja meg róla: hallgat földe. A ferrari törtériába csak hercegi gyermekeinek születési adatai vannak bevezetve... És ez alatt a husz év alatt nagyot fordult a világ. *Sodoma*i kárhozat tumbolta ki magát a *Borgia* véres vihára *Itália* felett. Vajjon hogy vette *Lukrécia* pápai atyja dögleletes halálát s az olasz királyság családí álmának oly rettenetes hirtelen jött szétfoszlását? Mit szölt, mikor meghallotta, hogy a gonoszul veszett családnak és áldozatainak világraszóló hekatombáján végre az utolsó *Borgia*, a véres romagnai tigris is lehanyatlott? Egy kis lovasrohamban, mint egyszerű katona, hőiesen bár, de mily nyomorultan esett el a messze *Pampelona* alatt az a *Cesare*, ki először vette föl ezt a jelszót „aut *Caesar*, aut *nihi!*” s akihez, miután minden hercegi koronáját és királyi barátját elvesztette, csak egyetlen egy ember: orgyilkosa maradt hű!... Mit szölt mindezekhez *Lukrécia*? Ó boldog volt és nem emlékezett semmire... Körülötte *Strozzi*, *Bembo*, *Ariosto* és *Manuzio* zengették szépségét és erényeit. Férje, a durva ágyúöntő *Alfonso*, tisztelte és szerette s népe imádtá. „*Diadalmas hercegnő volt (triumphante Princesse)*, ahogy egy francia krónikás írja róla „*elle étoit belle, bonne, douce et courtoise à toutes gens*”, szép, jó, szelid és mindenkéhez udvarias, kinek nem vala párja széles e világon... Vajjon sohse pillantott e loggia ablakából *Róma* felé; sohse gyúlt ki kék szemében a *Borgia* régi démoni lángja? Egyszer

tán, egyetlen egyszer... Akkor, mikor az ifju *Ercole Strozzi* huszonkét tórszurától vérezve, halva találták *Ferrarában*. *Alfonso* féltékeny volt a költőre, igaz, de *Lukrécia* is és a krónika neki tulajdonítja a dálnok vesztét, amért kevéssel azelőtt hűtelenül megházasodott s elvette *Barbara Torellit* — az ő ötlété alatt szött híres összeesküvésben csak annyi része van, hogy az a hölgy, akit *Ippolito* bíbornok kiszúrta *űesce Giulio d'Este* egyik szemét, az ő udvarhölgye, *Angela Borgia* volt. Mikor aztán e gyalázat következtében *Giulio* és *Fernando d'Este* összeesküdtek *Ippolito* és a fejedelem ellen, *Alfonso* kéréheletlen volt. Nemesak arca szúrta saját kezével *Fernandot*, hanem utóbb *harminc-negyven* évig tartotta fogva e két rokonát a *Castello* viz alatti börtöneiben... Szépek lehetek a holdas éjszakák akkor is, szépek lehetek a *Bembo* plátói akadémiájának a csevegéséi itt a loggián, de vajjon nem hallatszottak-e fel onnan a tő alól az ott senyvedő *Este*-princek üvöltései?... En istenem, más idők, más erkölcsök voltak azok!

Vajjon milyen volt, hogy nézett ki *Borgia Lukrécia*? Csudálatos, de mintha a história muzzsája csak annál jobban meg akarta volna őrizni rejtelmes hőseinek a titkát: ugyszólván alig ősmérünk hiteles képet *Cesare*ről és *Lukrécia*ról. *Borgia Cézár* egyetlen hiteles képmását még megmutatta nekem a *Renaissance* nagy tudosa *Eugène Müntz*: *Paulus Jovius* régi kiadásának egy lapján láttam a romagnai tigris képét, az erdélyi fejedelmekre emlékeztető magyaros öltönyben s mondhatom, felségesen szilaj, marcona-szép arca nagyon különbözik a *Ráfael*-féle festmény szaloniasan sima hamis *Cesare*-féle *Lukrécia*ról, bár javarészt bejártam az európai

MOLL SEIDLITZ POR MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
 Felülmúlhatatlan házasítvány mindenféle gyomorbetegségeknél, melyekből a 10-12 éves korig és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL-készítményre kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A rakatárakban ólommal zárt (piombirt) üvegekben 90 krajcárjával kapható. MOLL-készítmény kérendő.

London, november 4.

A Reuter-ügynökségnek azt jelentik Colesberg-ből, hogy ott e hó 1-én délután a colesbergi vasúti hid irányában robbanást hallottak. Azt hiszik, hogy a boerok elpusztították ezt a hidat.

Fokváros, november 4.

A South African News egy ladysmithi táviratot közöl, amely szerint ott négy messzehordó hajóágyút szerelnek föl.

London, november 4.

Az esti lapok jelentik Pietermaritzburgból: Ladysmithben ma reggel minden csendes. Sok asszony és gyermek éjjel elhagyta Ladysmithet egy vonaton, melyet egy páncélos-vonat kísért.

London, november 4.

A gyarmatügyi minisztérium táviratot kapott, amely szerint az angol csapatok Colenso-tól visszahúzódtak és hátrább koncentráltak (!) dél felé. A hadügyminisztérium hozzátévi, hogy nem kapott hírt arról, hogy azon a vidéken ütközet történt volna.

Mafeking és Kimberley.

London, november 4.

Mafekingből újabb hírek érkeztek a boerok ostromlásáról, amely az angol lapok szerint, valósággal az operettel határos. A város bombázásának teljeséggel semmi hatása sincsen. Az angol katonák, mondják a londoni újságok, bombázás közben jókedvűen szivaroznak s beszélgetnek. A boerok eddig hatvan két golyóval lőtték a városba, de egyetlen golyójuk sem talált. Tegnap déltűn egy hírnök érkezett a városba. Baden-Powell ezredesét, aki éppen délutáni álmát aludta, föl kellett költölni. A parancsnok nagyon barátságosan fogadta s megvendégelte a boer követet, akinek fölszólítására, hogy adja meg magát, azt felelte, hogy erre egyelőre nem hajlandó, de ha majd megelégedte a város ostromát, tudatni fogja a boerokkal.

London, november 4.

Egy belforti cég magántávirata szerint Kimberleyben minden rendben van. Mindenki bizalommal tekint a jövőbe.

A Fokföld.

London, november 4.

A Daily Telegraphnak egy október 31-iki fokvárosi távirata szerint valószínűtlen, hogy Buller tábornok a legközelebbi napokban elhagyja Fokvárost. Feltűnik, hogy Schreiner miniszter csak egy tükárral képviselte magát Buller fogadásánál.

A 18. tábori üteg kedden érkezett oda. Különvonaton északi irányba transzportálták.

muzeumokat, nem emlékszem, hogy láttam volna hiteles képet. Különös szerencse vezetett, midőn a Palazzo Schifanoia éremgyűjteményében Parisinát kerestem, hogy közvetlenül e tragikus herceg mellett a VI. Sándor leányának az érmeit is megtaláltam. A muzeumot csak pár éve rendezték s e becses érme, melyek tán egyedül őrizik a hirhett asszony képességét, csak rövid idő óta vannak kiállítva... Különös ez a profil: a leányosan hosszú hattyunyakon szép formájú fej pihen, melynek halántékáról, színtegész elfedve az arcét, lendületesen omlik alá a gyöngygyel összefogott dus haj. Az érem művészi felfogásából azt érzem ki, hogy ez a buja szép haj lehetett a fővarázsa Lukrécianak... A profil nem annyira szép, mint érdekes és kíváncsú; valami különös báj van az előreálló kaecr orrban s abban a szinte duzzogó szájban, melyen tán csak az én képzeletem találta meg a vatikáni Messalina iszonyu szerelmeinek a csókja helyét... Ez van az aré köré írva: *Lucretia Esten. de Borgia Duc.* (issa). — Az egyetlenem aztán láttam még a Lukrécia kezeirását is. Ott van a Parisináé mellett s szintén valami számadást láttamoz. De milyen határozottak, négyeszetesek, — szinte skolasztikusak a Borgia-leány betűi a Byron hősnőjének a leheltszerű írása mellett! Meglepett ez a kézvonás és ha lehet, még magyarázhatatlanabbá tette előttem a Lukrécia jellemét, mint azelőtt... De milyen volt az egyénisége? Bembo egy elégiájában táneát, játékát és szavazását dícséri s azt mondja, hogy édesen gyönyörködtető volt „minden szava, minden mozdulata...”

... Most utóljára hát itt magában Ferrarában kísértett meg a VI. Sándor pápa leánya. Sokat foglalkoztam Borgia Lukréciaival ismét; közvetlen közelében voltam s mondatom, szinte megbarátkoztam bűbajos iszonyatával, — majd azt mondtam: Atértettem, megbocsátottam démoni lénye csudaszerekeit. De ime, mi történik! Most hogy elbusuztam tőle s a távolból visszanézek, egyszerre azt veszem észre, nem ismerem rá többé arra, akit az imént még ismertem. Hiábavaló volt minden! Annvi okoskodásom után. mint egy

London, november 4.

A Standardnak jelentik, hogy az afrikanderek az angolok híveit, a lojalistákat bojkoltozzák. Huszvéros baráti és üzleti összeköttetéseket megszakítanak.

A Daily Newsnak táviratozzák Fokvárosból, hogy a statárium kihirdetése már legközelebb várható.

London, november 4.

Fokvárosból jelentik, hogy valószínűleg proklamálni fogják a statáriumot.

Ujabb mozgósítások.

London, november 4.

Egy október 26-án kelt királyi proklamáció e hó 20-ára harmincöt zászlóalj miliciát hív be.

Sidney, november 4.

Uj-Dél-Wales miniszterelnöke a többi ausztráliai miniszterelnököket fölszólította, hogy újabb csapatokat küldjenek Dél-Afrikába, amelyeknek ausztráliai kontingens legyen a nevük.

Bécs, november 4.

Rumboldt H., az angol nagykövet, tegnap délután hosszasan tanácskozott Goluchowski gróf külügyminiszterrel, mikor is a délafrikai háború kérdését beszéltek meg.

A külföld.

London, november 4.

A reggeli lapok azt a gyanúkat fejezik ki, hogy valamelyik kontinentális hatalom sifferes táviratok útján közvetlenül érintkezik pretória ügyvivőjével az angol telegráf-cenzura megkerülésével és az angol hadvezetőség kárára.

Róma, november 4.

A pápa indirekt uton lépéseket tett, hogy közbenjárhasson az angol-boer háború megszüntetése végett, de Anglia hallani sem akar az intervencióról.

Berlin, november 4.

Vilmos császár ma délen az új palotában a Transvaalba menő önkéntes belegápolónkés orvosok küldöttségét fogadta.

Legujabb.

Ladysmith kapitulációja.

Brüsszel, november 4.

Leyds, Transvaal képviselője, egy nem hivatalos jelentést kapott, amely szerint Ladysmith kapitulált és White tábornok egész táborával fogságba esett.

varázsütésre ismét legendájába burkolódik a hirhett asszony s ott áll előttem a renaissance aranykódében épp oly megmagyarázhatatlanul, mint azelőtt...

S a ferrarai vár harmadik géniusza? Tragikus volt az első, a szép Parisina, egy igéző kísértet a második, Lukrécia: költőien szelíd a harmadik jelenés, a bús Eleonóra. Véle bucsuzunk az Estéktől ezen a holdas éjszakán... Megváltozik a Loggia képe. Hetven évvel őregbebb, hanyatlak a diadalmas Renaissance. II. Alfonso udvara ül az Oroszlán-torony erkélyén, — osztrák Barbara foglalja el a Lukrécia székét. A fejedelem hugai, Eleonóra és az urbinói hercegné, Ariosto, Guarini s a késő renaissance immár nyugodtabb hősei állanak körülöttük. Az ifju Tasso olvassa fel nekik Gerusalemme Liberatáját, — nem is nekik, csak magának Eleonóranak, a szende muzsának. Mi volt közöttük? A történelem igyekszik letagadni a legendától ezt az eszményien gyöngéd szerelmet, de ha nem okvetlen szükséges, higgyünk-e neki? Nem mondom, hogy Eleonóra Tassoért maradt pártában, de annyi bizonyos, hogy hű maradt barátjához mindvégig, még akkor is, mikor a költő oly rútul visszaért bizalmával s a szeme előtt udvarolt a szép Scandiano grófnéknak. És sokat szenvedett érte... Mulkak az évek, nem a daliás ifju áll többé a loggián, hanem egy elaggott lélek-beteg férfi, kit vallási őrgöngés és üldözési rögeszme gyötör. Hajsztolt vadként bujdosik Itáliában; a szomszéd mantuai, firenzei, urbinói udvarok aranyval esalogatják magukhoz, de ő mindegyre visszavágyódik Ferrarába. Egy napon hirtelen őrgöngésében itt terem a loggián, leszűrja a hercegnő egy inasát... A jó Alfonso már annyi mindent elnézett neki, de most kénytelen fellépni. Hisz nem börtönbe csukatta ő Tassot, csak a Szent-Anna kórház egy cellájába, de istenem, borzasztóbb az a cella minden tömlőcnél! Hét év hosszú idő, — ennyi ideig sitylődött fogságában a költő! Egy napon aztán futva menekült, hogy hosszú kalváriáját a római Sant-Onofrio kolostor egy szobájában fejezze be. Mikor ravatalon fe-

Az orleanista összeesküvők pöre. Az orleanista összeesküvők pöre lassabb tempóban halad, mint az várható volt. A mai napnak eseménye egy vallomás, amelyet Lepin rendőrőrnök Berenger, az állami törvényszék vizsgáló bizottságának elnöke előtt tett. Lepin elmondta, miért rendelték el az augusztus 2-iki házmotozásokat. A házmotozásokat és az akkori letartóztatásokat az augusztus 20-iki anarkisztikus tüntetések tették szükségessé, amelyeket még inkább kiélesített az orleanista-nacionalista-antisémista ellentűntetés. Soha sem forgott nagyobb veszedelemben a közrend, mint akkor. Lepin azt hiszi, hogy Déroutéde és az orleani herceg siker esetén elvittatták volna egymástól a diadalt. Déroutéde és Guérin érdekében kiadott pénzekből semmit sem tud.

HIREK.

A tapolcai irnok.

A tapolcai irnokot nem ismerem, róla csak annyit tudtam, hogy október utolsó napján az ismerősei meg akarták verni, mert tisztelőtlenül nyilatkozott az aradi vértanuról. Sokat akkor sem törődtem vele, hiszen nem kell az aradi vértanuk emlékét akár-milyen járási irnokoeska szájától féltetni. Legfőkébb a tapolcai urakon esodálkoz-tam, hogy az irnokot csak meg akarták verni. Magyar ember máskülönbén nem szokott az akarathal megállani, hanem ver. Azt mondja legalább Szaboleska Mihály s nagyon szépen mondja, hogy éppen ebben külön-böznünk a salzburgi sováboktól.

De hát mindegy. A tapolcai urak megálltak az akarathal és a tapolcai irnok be-piszkolta az aradi vértanuk emlékét. No, történet már ilyen az alkotmányos világban és nagyobb urak is ludasok voltak benne, mint az ilyen irnokoeska. Kicsi dolog az.

Ma pedig csak hoz a posta egy kis levelet. Így hangzik:

Csakis borközben tettem azt, hogy az aradi vértanuk szent emlékét sértő szóval illettem, mert sokkal drágább ereklyeként fekszik szívemben ezen emlék és sokkal jobb hazafiu vagyok, hogysem a nemzetnek ezen drágaszent-ségét józan ésszel és állapottban megsérthettem volna: — miért a borközben kiejtett szót, mint már akkor is megtettem, ezennel a leghatározot-tabban visszavonom és életem legszebb pillana-

küdt, akkor téteti a pápa homlokára a költők aranykoronáját... És Eleonóra? A Tasso utolsó sóhajával az ő lengő emléke is elenyészik...

És aztán, mint a tűnő delibáb hirtelen halaványul Ferrara dícsősége. A gyermektelen II. Alfonso után törvénytelen unokatestvére, Cesare kerül a trónra, kitől VIII. Kelemen már visszaveszi a hűbért. Ferrara elveszti szuverenitását s pápai legátus ül be a Castelloba... Az Esték aztán diestelenül lézengnek a következő két százdalon át. III. Herkules-Rinaldo megszerzi ugyan 1741-ben a kis massa-carrarai hercegséget, de 1797-ben ismét elveszik a családtól s a hires longobard hercegség kihal. Az utolsó leányt Maria-Beatrice Ricciarda-t I. Ferenc császár harmadik fia, Ferdinánd főherceg veszi el. Legidősebb fiuk IV. Ferenc 1814-ben visszakapja az atyját illetett modenai hercegséget, sőt 1829-ben visszaszerzi az anyja után neki járó Massa-Carrarát is. Az ő fia az az V. Ferenc, kivel 1875. november 20-án végérvényesen kihalt férfiágon az osztrák Este ház is. Mily balsors! A „Tu Felix Austria Nube” elv épp oly kevés szerencsét hozott az ausztriai házknak az Estéknél, mint hajdan Burgundiában, Spanyolországban s a toscanai Mediceieknél. Gyors vagy lassu sorvadás, de hanyatlás volt a nyomukban, ahova csak hódítóan beházasodtak... V. Ferenc halála után a címet Károly Lajos főherceg legidősebb fiára Ferenc Ferdinandra ruházták át. Sic transit gloria mundi!

*

Vannak városok, amelyeket éjjel kell meg-nézni... A kísértetek nem járnak fényes nappal s ha igazat mond a babona, hogy a tragikus véget értek lelkeiből kísértetek lesznek, úgy a ferrarai krónikák szereplőinek jórésze ott bolyong az alvó városban, az éji szellő sóhajaiban. Éjjel kell Ferrarát látni, egy ily feledhetetlen holdas éjszakán... Imárr azonban halaványul a Luna fénye a Lukrécia loggiáján: hajnalodik. Amice lector, ne várjuk be az áruló nappalt és akkor, mikor a régi urak még otthon vannak, akkor vegyünk bucsut az Este-Castello véres fróni-kától...

tának fogom tartani azt, midőn ezen elkövetett hibámat egy hazafiúi tettel teljesen helyreüthetem.

Kérem tekintetes szerkesztő urat, méltóztatnék jelen nyilatkozatnak becses lapjában mielőbb helyt adni.

Vagyok hazafiúi üdvözléttel:
Gaál István,
járásírnok.

Hát ez a levél az, amiért visszalapozok az ujságban október utolsó napjáig és keresem a töredelmes írnök bűnét. Mert minék tagadnám, én már bizony el is felejtettem. De ott van csakugyan, újra olvasom a hirt, a róla szólót. Az a címe: *Hazafiatlan járásírnok*. És most ugyanez az irnok azt írja a levele alá: *hazafiúi üdvözléttel*...

Aki most azt mondja nekem, hogy persze, hétrét görbül az ípsze, mert először is majdnem megverték Tapolcán, másodsor pedig alighanem lehetetlenné vált volna arrafelé, ha ilyen töredelmesen nem veri a mellét: — annak azt felelem, hogy köszönöm. Nekem is van hétköznapokra való eszem és meglehetősen hamar megértem, hogy Tapolcán is meg tudják szelidíteni a gonosz nyelveket. És nem is valami nagy virtus, hogy egy írnokeoskával a társadalmi kényszer ilyen nyilatkozatot is aláírta. A maga halálos ítéletét is aláírta volna, ha rákényszerítik. De mégsem lesz az *igy* igaz. Mert a magyar ember borközi állapotban kikezd az Urissal, nem elég szent neki senki és semmi, de józan fővel még alig látta be a hibáját. A megkövetésre meg éppen nem szánja el magát soha. A Deák Ferenc huszárcapitánya az anekdotába jutott be azon a címen, hogy belátta a hibáját és bocsánatot kért. Már pedig az anekdota a magyar ember pantheonja: oda csak az jut bele, aki valami igen nagyot és különösét cselekedett. A magyar ember inkább másodsor is részeg lesz tőle, ha szemere lobbantják, hogy borközi állapotban valami bolondot csinált. Felfortyan, hogy: — „ha mondtam, mondtam és állok elébe a kutyának, akinek nem tetszik!” És verekszik, párbajra megy az egész világgal, pisztolyal fekszik és pisztolyal ébred, de azt a szót vissza nem vonja, amin úgy megbotránykozott. Olyan nincs. Vissza nem vonja, ha maga sem hisz már benne, akkor sem.

A tapolcai írnök meg visszavonta. És amolyan járásírnok stílusban azt mondja, hogy: „életem legszebb pillanatának fogom tartani azt, midőn ezen elkövetett hibámat egy hazafiúi tettel teljesen helyreüthetem.” Nem *egy* hazafiúi tettel, fiatal ember, *sokkal*. De hiszen így is akarta mondani s csak az a járásírnok stílus az oka, hogy megint bolondot fecseg. A tapolcai írnök nem röstell kiakasztani az országba, hogy borközi állapotban éppen olyan hepciáskodó, mint a többi emberi állat. De a nyilatkozatával meg elárulja, hogy amikor józan, akkor sokkal józabb, mint a többi emberi állat. S ez valami ezen a nyomoruságos világon, ahol az ember életének nagyobbik felét tölti el vele, hogy takargassa, kimagyarázza az ostobaságokat, amiket élete másik felében elkövetett. Nem, ő nem takargat, nem magyaráz és nem keresi párbajban az egérutat, hanem odaáll a haragosai elé és csóválja a fejét:

— No, csak nem veszitek komolyan, amit borközi állapotban locsogtam. Hát részeg voltam. És ha meg tudtam sérteni, ami nekem is szent, még örült is lehettem, de *hazafiatlan*? Ugyan ne izéljete. Csak magyar vagyok talán, vagy mi, és Gaál Istvánnak hívnak!

Különbben talán nem érte meg a Gaál István dolga a nyomdafestéket, sem akkor, amikor tiszteletlen volt, sem mostan, amikor

töredelmes Gaál István ajakán a szó. De hogy akadt valaki, aki Magyarországon az effajta dologból nem csinált lovagias ügyet: az a nevezetes. És hol egy gömbösti? A gyűjteménybe kell tenni a tapolcai írnokeket.

K.

Mindörökre hű szolgája...

Az volna a legnépszerűlenebb indítványom, hogy némely dologban kövessük az osztrákok. Nagyon csináj és szörnyen változatos, de ha valami okosat nagy néha kifundál a szomszéd, lopjuk el tőle, mert az már régi igazság, hogy e téren eleget ügyeskedtek ők már a mi rovásunkra.

Lengyel Imre hajdu-szoboszlói királyi járásbíró például már nincs megverve a magyar büszkeséggel s amint meglátta, hogy a szomszédnak van valami okos gondolata, menten elorozta tőle s most hangulatot csinál vele a Jogtudományi Közönyben. Az igaz, hogy magyarosabban hangzik az ő szájából ez az indítvány s ha a gondolatok recipiálásában nem teng is túl a nemzeti büszkesége, dicőségére válik, hogy csupa sujtásos büszkeség van az eszejárásában, amikor az ellen tiltakozik, hogy a magyar ember úgy írja alá a miniszterhez intézett írását, hogy: mindörökre hű szolgája. Ausztriában már régen megunták a sok alázkodást, s a papiros szolgálatkészséget, amely azonfelül, hogy izléstelen, sok pénzbe is kerül az írnokeot tartó hivatalnok. Lám Apaffy Mihály még nagyon meg volt elégedve, ha nagyságosnak szólították s most oda civilizálódtunk, hogy szolgálai vagyunk a miniszternek is.

Azt mondja a szolgálatkészebb publikum, hogy kár vesződni az ilyenekkel, mert hogy tisztára formalitás, avagy udvariasság az egész. Hadd örüljön neki a miniszter!

Lengyel Imre járásbíró ur, a keményebb nézésű magyarok fajtájából való, aki még máig is odáig alázkodik, ameddig a törvény rendeli, azontul pedig csak udvarias és azt hiszi, hogy elég becsületes, elég tisztességet adó megszólítás volna az is, hogy: magyar királyi miniszter ur! Ezen túl aztán nincs már semmi alázkodás, semmi örökre való leköötöttség a hűséges szolgálatokban, mert hogy az nem fér meg a magyar észjárással. Idéig is elég kuruc kezdeményezés az a járásbírótlól, hát még ha azt is elolvassa az ember, amit az indítványa végére ír!

— Ha tisztviselőtársaim nem is fogadják el az én indítványomat, én úgy cselekszem, mert sem törvény, sem miniszteri rendelet nem parancsolja, hogy hason csuszva járjunk, mint a khinaiak.

En ugyan nem állok jót érte, hogy Lengyel Imre magára marad ebben a puritán udvariasságban, s az sines kizárva, hogy akadnak, akik csak azért is mindörökre hű szolgálai maradnak a miniszternek, ha másért nem, azért, mert legelőször Ausztriában tiltották el ezt a drága és felesleges szolgálatkészséget.

A nemzeti büszkeség — attól félek — a jó dologban is tartózkodik az osztrák utánzástól s bizonyos, hogy vagy háromszáz járásbíró meg más bíró azt mondja erre a dologra, hogy: csak azért is dongó! Az igaz, hogy ez is eléggé magyaros.

Mindezek után pedig rövidesen magamévá téve a Lengyel ur indítványát, írom a következő levelet annak a miniszter urnak, aki ráér tündönni az ilyen, államgondok mellett eltörpülő kiesinységekkel:

A Magyar királyi... miniszter Urnak! Ausztriában már régen takarékoskodnak a címzésekkel. Minálunk még mindig nem. Ausztriában a miniszterek vetettek véget a címzésekben megnyilatkozó szerializmusnak, vagyis a dolog felülről indult ki. Figyel-

mébe ajánlom miniszter urnak, hogy minálunk egy királyi járásbíró indítja meg a dolgot, vagyis a gondolatot alulról viszik a magasabb régiók felé.

Alighanem itt a különbség az osztrák büszkeség, meg a magyar büszkeség közt. A magyar királyi miniszter urhoz, hivatalos tisztelettel:

G-a.

Budapest, november 4.

— BUDAPESTI NAPLO. Október 31-én új előfizeés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— A trónörökös vadászata. Nagybecskerekől táviratozza tudósítónk: Ferenc Ferdinánd főherceg tegnap nyitotta meg Ecskán a róka vadászatot a Petra nádasban és három óra alatt huszonhét rókat terített le. Ma a Szó nádasban folytatták a vadászatot. Holnap ismét vadászhat lesz, amelyre meghívták Rónay Jenő főispánt, Delimanics alispánt, Papp Géza országgyűlési képviselőt és Daniel főszolgabíró.

— Egy király-idille újra kevesebb. Most már igazán nehéz dolog kijöködni abban a kérdésben, hogy férjhez megy-e Stefánia főhercegnő Lónyay Elemérhez, vagy nem. Egyik nap lerontja másikat. Tegnap az volt a hír, hogy az esküvő a jövő esztendő májusára marad. Addig lebonyolítja családi dolgait a menyasszony — s azután grófné lesz. Ma újabb hír érkezik a nevezetes házasságról és pedig a rendesen jól értesült berlini *Lokal-Anzeiger* nyomán. Ez a hír azt mondja, hogy a házasságból nem lesz semmi. Sikerült bebizonyítani a főhercegnőnek azt, hogy férjhezmenetelével nagy ártalmára lesz a leánya jövődjének. S a ki közelíthatóvá tette azokat az okokat, melyek gátul állanak a házasságtól, az az, hogy a király volt. A király többször fogadta mostanában Stefánia főhercegnét és egyszer maga is meglátogatta Laxenburgban. S az a beszélgetés volt döntő a házasság kérdésében, amely itt folyt le közöttük. A király ugyanis elmondta a menyének azt, hogy férjhezmenetelével veszélyeztetni a leánya boldogságát is. Erzsébet főhercegnőt nemsokára nagykorúnak fogják nyilvánítani s azután valószínűleg hamarosan férjhez megy a királyi család egy tagjához. Ha azonban nem Stefánia özvegy trónörökös lesz az anyja, hanem gróf Lónyay Elemérné, nagyon kétséges az, hogy megtörténhet-e ez a házasság. A belga királyi pár se nézte most már tétlenül azt, hogy a leánya magyar grófné akar lenni. Szögyény-Marich Lászlót, berlini magyar nagykövetünket kérték föl arra, hogy beszéljen a szerelmes asszonynyal s értesse meg vele azt, hogy a királyi vérből származottak nem tehetik meg azt, amit a mindenféle szegény ember, hogy szerelemből házasodjanak. Ugy látszik, hogy a Szögyény interveniója is hozzájárult ahhoz, hogy Stefánia főhercegné megváltoztatta a szándékát s lemondott arról, hogy felesége legyen annak, akit szeret. Lónyay Elemér is audiencián fogadta a királyt s a kihallgatás után a gróf azonnal Olasziba utazott a birtokára s azóta ki se mozdult onnan. Bizonyára ezen az oldalon is elintéztették már az ügy — s egy romantikus históriának újra vége van. Fogynak a királyi idillek.

És hogy egész bizonyosan bele lehessen bolondulni abba a kérdésbe, hogy menyasszony-e az özvegy trónörökösnek vagy nem, késő éjjel a következő néhány sort telefonálja bécsi tudósítónk, aki pedig szintén azok közül való, akik közvetlen közelből figyelik meg az eseményeket:

Még nincs elhatározva, hogy Stefánia özvegy trónörökösnek gróf Lónyay Elemérrel való esküvője Londonban vagy a völegény magyarországi birtokán lesz-e. Előbb mindenesetre nagykorosítani fogják Erzsébet főhercegnőt, ami azonban ebben az évben már nem fog megtörténni. A telet Stefánia özvegy trónörökösnek és Erzsébet főhercegnőnek a Hofburgban, hanem Laxenburgban fogják tölteni. Az a hír, hogy az özvegy trónörökösnek ékszerének nagy részét gróf Lónyay Elemér magyarországi birtokára szállították, nem igaz. Holnap a laxenburgi kastélyban Stefánia főhercegnő hosszú idő óta először ad nagy ebédet.

Ezek után készséggel elismerjük, hogy ma-

CIMBALOM

kedvelőknek van szerencsém szab. hírneves „CENTRALIS” cimbalmaim melegen ajánlani. — A centrális cimbalomnak azon előnye van, hogy a **fenék megrepedését megóvjja és az örökös hangolástól fölmenti**, a mi a cimbalomkedvelőknek nagy előnyére szolgál. — Képes árjegyzék ingyen. — Alapított 1872.

APPEL IGNÁC. hangszerkészítő. Budapest, Üllői-ut 5. szám.

gunk se tudunk kiköszölni abból, ami mindent csupa kétségtelenül megbízható forrásból mondanak ennek az ügynek az állapotára nézve.

— **Erzsébet királyné szobra.** A torontalmegyei Nagyszombatokoson tegnap leplezték le Erzsébet királyné szobrát a hatóságok és testületek jelenlétében. A szobrot gróf Nákó Kálmán hazafias beszéd kíséretében átadta a községnak. A szobor részint a gróf Nákó család áldozatkészségének köszönhető, részben gyűjtés eredménye.

— **Cimadományozás.** Ó felsége dr. Kristóf Radosláv országos állategészségügyi felügyelőnek az osztálytanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Kautz Gyula ünneplése.** Bécsből táviratozók: Az Osztrák-Magyar-Bank főtanácsa mai ülésének kezdetén alicholzi Müller lovag osztrák alkalmányok a főtanács szerencsekívánatait tolmácsolta dr. Kautz Gyula bankkormányzó előtt születésnapjának hetvenedik évfordulójára alkalmából és egyúttal a bankkormányzónak átadta a főtanács ajándékát: egy művészi kivitelű okmányba foglalt üdvözlő iratot. Mind a két kormánybiztos: dr. Gruber miniszteri tanácsos és dr. Popovich miniszteri tanácsos a bankkormányzót, mind kormányaik nevében, mind pedig a maguk nevében üdvözölték. Az ülés végével a kormányzó, a Mezőffy Emil vezértitkár vezetésével megjelent üzletvezetőség, valamint a bankalkalmazottak küldöttségei tisztelegtek.

— **A miniszterelnöknél.** Érdekes deputáció vonta magára a figyelmet ma délelőtt a Ház folyosóján. Torontál-Vásárhely, az egykori Debeljácsa község tipikus alakú küldöttsége kérvényezte a kormányelnöknél, hogy az antalfalvai járási szolgabírósként székely Torontál-Vásárhelyre helyeztessék át. A kérelemnek érdekes és tanulmányos történeti háttér van. Ezelőtt száz évvel telepítették ez a község Torontálmegyének déli részére, a volt határvidékre, s azóta a szivós természetű tiszta magyar lakosság megháromszorozódva megőrizte magyarságát. A szomszéd szerb, román, tót, német és horvát községek sánda szemmel nézték eleinte a gyarapodó, szorgalmas „idegent” (amint a határvidékeken a magyart nevezték) s a szabadságharc idején az ellenséges szomszédság felgyújtotta a községet, legyilkolta a visszamaradt lakosságot. Az akkori belügyminiszter Semere Bertalan külön leirattal buzdította kitarásra a hű debeljácsokat, elismerésének adott kifejezést a „hazafias, törvénytisztelő és királyához hű” magyarjainak és szükség esetén ígért anyagi támogatást is részükre. Az első alkotmányos belügyminiszter a dicsőséget levélte felte levéltárában a derék község előjárása, de biz' az anyagi segítyezést írást tett ígéret mind a mai napig írott malaszt maradt. A volt határvidéki katonai igazgatás, ahol lehetett, elnyomni igyekezett a gránicnak ez egyedül magyar községet, sőt a polgárosítás óta a magyar kormányok is teljesen magára hagyták ezt a maroknyi magyarságot, amely önmagától építette fel három ízben községét, s tartotta fenn mostanáig, mint erős védbástyát a délvídeken a magyar állameszmének. Ezért kérte ma a község küldöttsége a belügyminisztert, hogy szolgabírósként a tót ajku Antalfalváról Torontál-Vásárhelyre helyeztessék át. A küldöttség szóoka a kérelem jogos, méltányos és igazságos voltát hangsúlyozta. Soha semmiféle állami támogatásban nem részesültek, sőt ellenkezőleg elnyomatok: régebben csak azért, mert magyarok, újabbban pedig a tótok magyarosítása végett. „Nem tudom — mondja a szóok — hiba-e vagy nem, hogy magyarok vagyunk, de a dolog így áll.”

Szél Kálmán miniszterelnök átvette a kérvényt s a küldöttségnek adott válaszában mindenek előtt a szóoknak arra a kijelentésére reflektált, hogy hiba-e az, hogy valaki Magyarországon magyar:

„Ezt feltételezni, — mondja a miniszterelnök — egy magyar kormányról és törvényhozásról nem lehet, nem szabad. Mi igazságosan járunk el. Bár első sorban, mint a magyar állameszme képviselője, minden kőr érdekét egyaránt szíven hordom, nem kell hangsúlyoznom azt, hogy a magyar ember érdeke még melegebben szíven fekszik.” Majd rátérve a kérvény tárgyára kijelenti, hogy nehéz a megye ellenére valamely ügybe beleavatkozni, respektálni kell a törvényhatóságokat, de megígéri, hogy megvizsgálja ezt az ügyet és ha tehet valamit érdekében, akkor mindenesetre megteszi.

Hasonló kérvényt nyújtott át a deputáció Plósz Sándor igazságügyi miniszternek is, amelyben a járásbírósként székelyt kéri a községbe át-helyeztetni. Tisztelegtek azonkívül a küldöttség

Tisza Kálmánál, Szilágyi Dezsőnél és a képviselőházban Ugron Gábor, Komjáthy Béla s Polányi képviselőknél. Aztán hazautazott, magával vivén azt a reményt, hogy az intéző körök támogatni fogják kérvényüket.

Kalocsa város küldöttsége tisztelegte ma délben a képviselőházban a miniszterelnöknél. A küldöttség, amelynek tagjai voltak Stütts Antal főbíró, dr. Brandner György főjegyző, dr. Züll Róbert kanonok-plébános, Szabály Antal, továbbá Mócsy Antal, Földváry Mihály és dr. Tarajossy Sándor országgyűlési képviselők, arra kérték Szél Kálmánt mint belügyminisztert, változtassa meg Pestvármegyének azt a rendelkezését, mely Kalocsa város árvapénztárát felosztja s a közel 200 000 forintnyi árvavagyont képező adóleveleket a megyei központba tereli. Dr. Züll küldöttségi szóok esetelte azokat a közgazdasági kérdéseket, melyeket ily nagy összegnek a pénzük időben való elvonása a városban okozna s azt a rombolást, mely mintegy 400 adósnál a hirtelen-tökefelmondás és behajtás céljából elkerülhetlen tömeges birtokárverések folytán előállana. A miniszterelnök megígérte, hogy az ügyet személyesen át fogja vizsgálni és kiállításba helyezte annak méltányos elintézését.

Hevesmegyének egy nagyobb küldöttsége járt az elmúlt napokban Szél Kálmán miniszterelnöknél. A küldöttség Bíró Lajos vezette a miniszterelnök elé, a tisztviselői fizetését illetőleg az állami dotáció emelését kérvén. Szél miniszterelnök utalva a pénzügyi helyzetre, kijelentette, hogy bár a legközelebbi alkalommal nincs a kormány abban a helyzetben, hogy a kívánt célra nagyobb összeget juttathasson, de gondja lesz arra, hogy a következő években a lehetőségig könnyítsen a terheken.

— **Küzdelem a magyar szóért.** Sopronban még verekedni kell a magyaroknak az államnyelv jussáért és pedig nem a piacon vagy a speciál-gescheftben, ahol vegre is olyan nyelven beszél mindenki, amilyenen meg tudja értetni magát s amilyenen megértik, — hanem a város adminisztrációjában is és még olyan bizottságban is, mint például a szünügyi bizottság. És hiába küzdenek a magyarok a németekkel. A germán nem enged. Az eset meg tudniillik a soproni szünügyi bizottság legutóbbi ülésén, hogy bizottság egyik tagja, Dukovics István megintertpellálta az elnököt, hogy hajlandó-e intézkedni az iránt, hogy a szünügyi bizottság ezután magyarul tanácskozzék s magyarul vezesse jegyzőkönyveit is. Az elnök azt felelte az interpellációra, hogy nem hajlandó ilyen intézkedésre, mert a gyakorlat szentesítette már azt a helytelenséget, hogy egy magyarországi város egyik kulturális intézménye németül írjon és beszéljen. A bizottság jegyzője amugy se tud magyarul. Az elnök fölfogását is tulszárnyalta németség dolgában dr. Kossov Jenő, a bizottság egy másik tagja, aki azt mondta, hogy a magyar nyelvről ebben a bizottságban szó sem lehet. A bizottság magyar tagjai értelmesen megmagyarították Kossov urak, hogy mennyire lehet szó a magyar nyelv jogairól, ez azonban magán az ügyen nem lendített semmit, mert a bizottság leszavazta a magyarokat s Sopron — Sopron marad.

— **Százezer forintos hagyaték.** Békés-Csabáról táviratozta tudósítónk: A nemrégben Szarvason elhalt Achim esperes kondorosi vagyonát, amelyet a kondorosi egyháznak hagyott, most leltározták. A vagyon összesen mintegy százezer forintra rug, amelyet a szegény kondorosi egyház kap.

— **Idegen királyok.** Egy párisi újságíró illetékes helyen kérdést tett az iránt, hogy az 1900-iki világiállítás alkalmából hol fogják elszállásolni az idegen királyokat.

— **Nagyrésze nem jöhet el —** hangzott a válasz — részint politikai, részint egészségi okokból. Aki eljön, örül, ha inkognitóban maradhat. Parádét csak a perza sahnak és Meneliknek kell rendezni. Majd kiürittünk ezeknek valami hotelt...

— **Elhalasztott jubileum.** Nagybeeskerekről jenteli tudósítónk: A Lánka-jubileumot, melynek határidejét november 5-ére tűzték ki, pár hétre elhalasztották. Batka Béla, az ünneprendező-bizottság elnöke és főintézője meghalt és orvosi Arkóba küldték, ahonnan november közepére várják vissza.

— **Előnév-adományozás.** A királyi Súranyi Ferenc vezérőrnagynak és Súranyi Imre posta-és táviratfelügyelőnek, ugyaszintén fivérük, néhai Súranyi Gyula törvényes utódainak, régi magyar nemességük épségben tartása mellett, a nagysúranyi előnevet díjmentesen adományozta.

— **K. u. K. repülőgép.** Ennek az újságnak egyik barátja néhány esztendővel ezelőtt egy erdélyi fürdőn együtt volt Görgey Istvánnal, Görgey Arthur öccsével. Természetesen megragadta az alkalmat arra, hogy minél többet beszéljen Görgey Istvánnal a diktátorról, arról a maga titkaiba begubózott rébuszról, akit mi mai emberek még mindig képtelenek vagyunk teljesen megérteni. S szóbeszéd közben természetesen a hadászati tudományok is szóba kerültek s egy ilyen diskurzusban azt mondta Görgey István:

— A bátyám azt mondja, hogy a iövendő háborújában a határozó szerep a repülőgépé. Az a masina ez, amit már föl se kell találni. Meg van valahol. A bátyám azt mondja, hogy megvan. Hogy hol, azt nem tudja, de valahol őrzik az Isten tudja, hogy hol...

Ha hinni lehet egy bécsi hírnök, akkor a mi hadseregünk az, amely a masina tulajdonosa. A hadügyminisztérium ugyanis egy huszonnégy tagú bizottságot állított össze, amelynek az a feladata, hogy egy Manning József nevezetű soproni író ember repülőgépet kipróbálja. A próbákra meghívták a főtálatót is.

Manning csak egy véletlenül jött rá arra, hogy mi az ember repülésének a titka. Amint esáktót meg hajót csinál a gyermekének az ember, hát ő pillangókat, madarakat ragasztgatott össze. S egy a papirusz holmból olyan különösen sikerült, hogy miután fölrpült, le se akart többé szállani. Libegett a levegőben, mint valami nehéz röptű madár. Manning utána kutatót a különös játék titkának s lassan-lassan rájött arra, hogy mi a repülésben a kunszt. Találmányáról terjedelmes írást küldött a hadügyminiszternek s ennek az írásnak az eredménye a próba. Annait már is tudunk a repülő masináról, hogy egy négy ember számára van számítva s körülbelül százharz forint egynek a költsége.

— **A Quartier Latin a boeroknak.** A párisi diáknegyed lelkes lakói nagy bizottságot alakítottak, amelynek célja Transvaalt a maga módja szerint segíteni. A bizottságnál nagy számmal jelentkeznek orvosövendékek, gyógyszerészek, akik a sebesültek ápolása körül ajánlják föl közreműködésüket. Már utban van Transvaal felé egy egész csapat kitűnő célzó s ami valamennyire fontosabb, egy sereg technikus, aki kitűnően ért a Marconi-féle drótnélküli telegrafáláshoz. Ez utóbbiak eszközeit is vittek magukkal. A Marconi dróttjait előléthatólag nehezen fogják elvághatni az angolok...

— **Új terrenum.** Biciklit lopni? Elavult dolog. Kabátot? Özönvíz előtti fogás. Valami újat, valami eredetit! Megvan! Etloljuk a Migazzi kaput.

A mérnök urak kivonultak a Migazzi kapu elé, fölmérték, lemérték a területet, belenéztek a háromlábu okuláréba s esóválták a fejüket.

A pék, aki a Migazzi kapu mögül nézte a dolgot, odaáll a mérnök elé.

— Aztán mit csinálnak itt az urak?

— Mit? Hát etlöljük.

— Etlöljük? A kaput?

— Azt.

A pék ravaszul mosolyog. Tizenöt eszten-deje süti a kifitt a Migazzi-kapu megett s minden reménysege, hogy egyszer csak belevág a mennyök ebbe a kapuba s akkor kisajátítják az ő viskóját is.

— Uraim! Nehéz ez a munka, — mondja — kerüljenek be hozzám egy kissziverősítőre. Majd az embereket is ellátom...

— Köszönjük, — mondta a mérnök s elfogadták a meghívást.

Odabent aztán a pék előhozakodott a kérésével. A mérnök a fejét esóváltta s azt mondta, hogy megy-megy a dolog, de nehezen.

— Majd kenegetjük egy kicsinyt, — gondolta a pék s egy ötvenessel kezdte a rábeszélést.

A mérnök elfogadta és röviden ennyit mondott:

— Meglesz.

Másnap reggel a mérnök ur levelet írt a pékmesternek. Rövid, de velős stílusa van a ház-eltolónak, látszik, hogy amerikai ember. A levél így szól:

— Maga csacsi! Süsse meg a dolgát, egész éjjel nem tudunk aludni a nevetéstől. Hogy is tudta elhinni, hogy mi házeladók vagyunk. Dehogy... Svindlerok.

— **Életant fiatal leány.** Szabadkáról táviratozta tudósítónk: Dr. Klein Henrik ügyvéd egyetlen leánya, Klein Annuska ma az első emeleten levő lakásukról az utátra vetette magát. A tizenhat éves leány súlyos belső sérüléseket szenvedett s a mentők eszméletlen állapotban szállították a kórházba.

Maager Vilmos -féle valódi tisztított **DORSCH** májolóaj

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könyv emésztetőségéről forva szigorúellenőrzés is különösen ajánlatos és rendelkezni mindama esetekben, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítést, a test súlyának gyarapodását, a névvel jvitást, valamint általában a vér tisztítását el-szárja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kaptató is.

gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III 3., Neumarkt 3. és minden gyógyszerárban.

— **Bánatos kis özvegy.** Annak a szegény pécsi diánnistának a szomorú története a telekkönyvvel kezdődik. Indul ki innen sok tragédia. Szegény volt, mint a templom egere s békéslegesen nyomorgott vele a felesége is. A szegénység összehuzta magát s nem kiabál. Németh József is, meg az asszony is megélték valahogy egymás mellett minden tulságos szerelem nélkül, de esendben — míg két esztendővel ezelőtt be nem ütött hozzájuk a szerencse. Az ember tízezer forintot örökölt egy nagynénjétől. Házát vett. Az asszonyból is ur asszony lett most már, de még uribb akart lenni és sok rimánkodással, rábeszéléssel s itt-ott egy-egy nagy veszekedéssel rávette az urát arra, hogy az ő nevére írassa a házat. S miután ezzel rendben voltak, annak rendje és módja szerint kidobta az urát a házból. Az ember azóta otthon nélkül kóborog. Néha tett egy-egy kísérletet arra, hogy visszafogadja az asszony, de mindig siker nélkül. A minapában még egyszer ráhátrozta magát arra, hogy bekopog a felesége házának ajtaján. Az asszonynak azonban — úgy látszik — éppen nem volt fogadó napja, mert Németh József éppen olyan korrektil kidobta a házból, mint ahogy annak előtte megeselekedte már ezt néhányszor. A férj pedig leült a ház előtt a padra s hogy annál bizonyosabban eszébe se jusson többé a feleségénél alkalmatlankodni, agyonlőtte magát. Visítva rohant ki drága urához az asszony, de majdnem pörül járt. A hirtelen összeverődött tömeg dühétől a rendőrök mentették meg. Azóta a házába zárkózva gyászol. A temetésen újra megjelent, talpig gyászban s olyan göröcsösen zokogott és fuldokolt, mintha minden percében összeroskadni készülő a rejtentő fájdalom csapása alatt. Azonban mások is voltak a temetésben, sok igazán szomorú ember, akik meghatottan állották körül a szegény diánnista sírgödörét. Az igazi gyász nagy dühbe borult, amikor már tulságosan kihívó lett az asszony komédiája — s újra megröhanta a tömeg a bánatos özvegyet. Semmi egyebet nem akartak vele, csak beledobni a sírba az ura mellé. A szép fátyolos kalapot le is verték már fejéről, amikor közbeléptek a megyei hajduk, meg a temetést rendező gyászvittezők s megmentették a nép haragjától a bánatos hölgyet. Aki aztán esze nélkül rohant ki a temetőből, amikor látta, hogy nem tréfa a dolog — s aztán pedig sírba tették a szegény diánnistát is. Olyan házat kapott, amit már nem telekönnyveznek el tőle.

S miután vége a temetésnek, a nép gyilkos nagy mérge még mindig nem csillapodik. Aki elmege a bánatos özvegy háza mellett, leköpdösi a szép fehérre meszelt falat s az özvegynek van mit hallani odabenn. Nem is valami tulságos finoman mondja el a nép, hogy mi a véleménye a becses személyéről. Különösen az asszonyokat az érdekli, hogy mi lesz a penzióval, ami a megyei hivatalnok után a feleségre marad. Hogy vajjon megkapja-e? Hát bizony valószínűleg nem kapja meg, mert a külön élő házastársaknál hiába puffantja magát agyon a férj, nem részesedik utána olyan segítségben az özvegy, mint az olyan asszonyok, akik megosztották az urakkal az élet ezer bajait. A gyermekek azonban kapnak valami kis nevelési pótlékot, a három gyerek összesen talán száznyolcvan forintot s ez az özvegy kezébe kerül. Ez se tetszik a közvéleménynek, annak a közvéleménynek, amely ez-uttal igazán naiv-becsületelen, a szíve szerint nyilatkozott meg s az általános óhajja, hogy a bánatos özvegytől vegyék el a gyermekeket. Maradjon magára a házbán, amit kisvindizett magának s ami az idő szerint Pécs nevezetessége. Szegény ház, szegény ember, éppen csak a gyász Németh Józsefné az, akire senki se mondja, hogy: szegény!

— **Az egyetemi ifjak tüntetése.** Nulla dies sine — tüntetés. Vagy kétszáz egyetemi ifju ma megint légyottot adott egymásnak az egyetemen, hogy onnét aztán éljenzés és abeugolás közt bejárják a főváros nagyobb utvonalaát. Alighogy tekintélyes csoportta verődött össze az ifjuság, már ott termett báró Splényi rendőrtanácos és tapintatos fellépésével hazatérésre bírta az ifjak zömét. Vagy 30—40 fiatal ember a mellékutakban megint egyesült és idegen elemekkel szaporodva a Baross-utcaán át a József-körútra vonult. Innen a szabadlevű pártkör elé akartak menni, de a Nemzeti Kaszinó előtt a lovasrendőrök tömeges megjelenése szűrnýt szegte az ifju hűvnek.

— **A Török-család kegyelete.** Török Sándor gyógyszerész, az elhunyt Török József gyógyszerésznek s fővárosi bizottsági tagnak fia, ma fölkereste Halmos János polgármestert, hogy a főváros közönségének részvételét és koszorúját a család nevében megköszönje. A polgármester gyengékedése miatt Török Sándor Rózsavölgyi alpolgármesternek tolmá-

csolta a család köszönetét és ennek nevében 2000 koronát adott át azzal a kéréssel, hogy ezt az összeget a főváros szegényei közt valláskülönbőség nélkül osztassa szét.

— **Tiszti föellenőzési szemlék.** Nagy napjuk volt ma a tartalékos tiszteknek. A kaszárnyákban ma délelőtt tartották meg a tiszti föellenőzési szemléket, amelyek az összes fegyvernembeli tiszteknek teljes díszben kellett megjelenniük.

A közös hadseregéből tartalékos tisztek főszemléje az illőlőti Mária Terézia kaszárnya lovalgó iskolájában volt, ahol reggel kilenc órára körülbelül ezer tisztt gyűlt össze. Fél tizkor Lányi alezredek, a 32-ik ezred hadkiegészítő parancsnoka felolvasta mindazokat a szabályrendeleteket, amelyeket a közös hadügyminiszter a lefolyt évben kiadott. Figyelmeztette a tiszteket, hogy az egyenruhát csak előírt alkalmakra szabad viselni és végül felhívta a megjelenteket a katonai kötelességek megtartására és a katonai erények ápolására. Ezután a tisztek fegyvernemekenként jelentkeztek a kirendelt tisztek előtt és bemutatották tiszti igazolványukat.

A honvédség kötelékébe tartozó tartalékos tisztek szemléje a Ferenc József honvédséggyalogsági kaszárnya tiszti tornaterében volt. A körülbelül 650 szemlékötéles honvédtiszt közül mintegy 350-en jelentek meg a főszemlén, mindannyian díszben. Pontban 9 órakor érkezett Herminann Emil alezredek, aki segédtiszttel megértotta a szemléket. Az alezredek szép beszédet intézett az egybegyűlt tartalékos tisztekhez. Azután személyi tudósítások átvétele után a szemlé véget ért.

— **Halalos szerencsétlenség.** Stockerauban Lanzenдорf Rudolf főhadnagy, aki a 11-ik dragonyos ezredben szolgál, ma egy vadászkiránduláson szerencsétlenül járt. Feleségével együtt lovagolt és amikor egy árkon át akart ugratni, a lova levette és szétzúzta a koponyáját. A főhadnagy a halállal vívdók.

— **Csepanovszki.** Irnak, irnak, sok papírost teleírnak csupa rendelettel a hadügyminisztériumban, meg fennebb is, a hadtestparancsnokságoknál, az ezredeknél s millió szónak is az a vége, hogy semmi haszna sincs. A közlegényből altisztté föléseperedett nevelatlenség a sarzsiban is éppen olyan durva állat, mint amilyen a maga teljes semmisségében lett volna, ha valami kis bér kínálkozott volna arra, hogy kimutassa a foga fehérét. Most esett meg Pilis-Csabán a sátorútban, hogy egymásután szökődtek meg — póttartalékosok. Némelyiket elesíttek, visszahozták, beleverték a vasba, mások azonban — egyelőre — eltűntek. Volt köztük egy olyan is, aki az üldöző patról elől a Dunába ugrott. Am azok is tudtak uszni s mivelhogy kellemes az Urnak egy megtért bárány, utána ugrottak és kihúzták meg élve. A tartalékos baka, akinek odahaza talán gyermekei is vannak már, azzal okolta meg a menekülésnek ezt a veszedelmes módját, hogy nem tudta elviselni azt a durva bánásmódot, amiben az altiszt urak részesítették. Kiszokott már belőle. Tudja az Isten, ugy van az, hogy három évig, legénykorban még csak meggy az, hogy jobbról-balról pofonepáják a bakát, de azután később már senogy se tud hozzászokni az are a pofhoz s a mell ahhoz, hogy a puská tusával lökjék beljebb a sorba. Erre a különös vallomásra vizsgálót indítottak s kiderült, hogy az altisztek a legembertelenebb módon bántanak a legénységgel. Nevezetes személy Csepanovszki őrmester ur, aki ugyanevak nagy mester abban, hogy hogyan kell alaposan megagya-bugyálni azokat a szerencsétleneket, akik a keze alá kerülnek — kiképzés szempontjából. Ezuttal azonban némi kellemetlenségekkel fizet ezért a metódusért Csepanovszki őrmester ur is. Tűnő-illik hirtelen elbántok vele s a hadbírószág négy havi börtönt szabtak ki rá. A többi altiszt is kapott tizennyolc-huszonnyó napot. S ezzel erre ez esztendőre megtörtént a leszámolás. A jövő évben elkezdődik újra.

— **Gázmérgezés a Csáky-palotában.** Gróf Csáky György Andrássy-ut 89-ik szám alatt levő palotájában az éjjel gázmérgezés történt, amelynek már egy halalos áldozata is van. Az első emeleten közös szobában lakott a gróf szakácsa az egyik lovaszsul. Tegnap este a lovasz rosszul zárta el a gázcsapot, ugy, hogy a gáz kiömlött és reggelre a két embert eszméletlenül találtak a szobában. Rögtön orvosért küldtek, de az csak a lovaszra tudott már segíteni, a szakács ma délután négy órakor meghalt.

— **Tanító-egyesületek tisztelgése.** Ma délelőtt a fővárosi tanítók egyesületei: a Magyar Tanítók Kaszinója, a Budapesti Tanítók Segítő-Egyesülete, a Budapesti Tanítótestület és a Tanító Turista-Egyesülete külön-külön tisztelettel dr. Ferdy Károly székessővárosi tanfelügyelőnél névnapja alkalmából. A küldöttségek szónokai megköszöntek tanfelügyelő úrnak, hogy hivatalos működésén túl a fővárosi tanítószág egyesületi és társadalmi életében is elvállalta a vezerséget.

— **Két király egy csárdában.** Nem is Beocilában, hanem Bécsben volt nemrégiben egy király, akivel a másik király, aki mellesleg császár is, szóba se állott. Persze, hogy Sándorról van szó, Szerbia koronás uráról, aki átutazóban megszállott az átutazó koronások hoteljében, az Imperiálban s várta, hogy majd jön Ferenc József s tiszteletét teszi nála. Egy szép délelőttön csakugyan megállott a hotel előtt a király kocsija s a király fölélt a lépcsőkön, de nem a Sándor király lakosztályába ment látogatába. Ott lakott abban az időben a görög király is. Neki szölt a vizit. Ebből a kínos incidensből persze nagy kellemetlenségek származtak odahaza Szerbiában. Olyan fontosnak tűnt fel a mellőzés, hogy kérdést intéztek a külügyminiszterhez az iránt, hogy hogyan történhetett meg az eset. A kérdésre még nem érkezett válasz, a *Neues Wiener Abendblatt* azonban magyarázatát adja annak, hogy miért látogatta meg a császár és király a görög s miért kerülte el a szerb királyt.

A félhivatalos bécsi újság ezt írja: Az a körülmény, hogy királyunk a szerb királyt nem fogadta, különböző magyarázatokra szolgáltatott okot. A tényállás azonban a következő: Sándor király a király budapesti időzése alatt azt a kívánságát hangoztatta, hogy a király által ennek Bécsben való tartózkodása alatt fogadtassék. Sándor királynak erre tudomására hozták azt, hogy a király Mindszentek napján Bécsben lesz, de a királynak oly kevés ideje lesz, hogy őt ezuttal nem fogadhatja, de ha a király Bécsbe ismét visszatér, nagyon szívesen fogja fogadni. Sándor király tehát itt nem is várta a fogadtatást. Időközben a görög király Bécsbe jött és hogy királyunk őt ez alkalommal meglátogatta, annak oka abban rejlik, hogy különben az Athénbe utazó görög királyt egyáltalában nem látogatta volna meg.

Ez a magyarázat. Azonban ne tessék ugy venni a dolgot, mintha Ferenc József ő felségének ne volna csekély őt perca a szerb király számára is, ha keríteni akarna magának valahol őt percet.

— **Robbanás a színházban.** Debrecenből táviratozzák: Ma délelőtt a színházi irodában gázrobbanás történt, melytől a fal megrepedt és az ablakok összetörték. A gázmester, ki égő gyufával kereste a kiömlő gáz helyét, súlyos égési sebeket szenvedett.

— **Öváción.** Az új országzász építési irodájában szép ünnepség folyt le ma délután. Az új parlament építésénél közreműködött művészek és vállalkozók ugyanaból az alkalomból, hogy a király nemrégiben a remek palota zseniális tervezőjét, Steindl tanárt a *Pro litteris et artibus* érdemével tüntette ki, ma Imre napjának előestéjén Thék Endre vezetése alatt fökeresték irodájában a mestert s remekművi albumot nyújtottak át neki, amely magában foglalja az új országzász építésénél közreműködött összes művészek, vállalkozók, mérnökök és munkavezetők arc-képet.

— **Bolti tűz.** Maurek Ödön Vadász-utca 25. szám alatt levő papirraktárában ma déiben tűz ütött ki. A lángok gyorsan harapóztak tovább s csakhamar a raktár legnagyobb része lángokban állott. A tűzoltóság gyorsan elototta a tüzet. A kár 2000 forint.

— **Jubiláló tanférfiak.** Lád Károly, fővárosi polgári iskolai igazgató, az országos polgári iskolai egyesület elnöke tegnap ünnepelte tíz éves igazgatói jubileumát. A tanári kar nevében Barna Jónás tanár üdvözölte az ünnepeltet.

A Hungária-út tanfestület, egyik kartársának, Gábor Gyulának, huszonöt éves működése alkalmából ma szép ünnepet rendezett. Czimmermann Antal igazgató melláta a jubiliás érdemét. Weiss Adolf a festület nevében mondott beszédet és átadott egy remek kivitelű, értékes arany emléktárgyat, melyet a tanfestület az ünnepet számára készítettett.

Lelekes ovációt rendezett tegnap a váci országos sikeletnémaik intézetének tanfestülete Pertik Gyula tanárnak, tanári működésének harmincadik évfordulója alkalmából. Az ünnepi lakomán Pertiket számosan köszöntötték fel.

— **Ünnepelt táblai bíró.** Massanak Rezső VI. kerületi járásbírósi vezetének illető táblai bíróvá történt kinevezése alkalmából ma este a Royal-szállóban fényes banket volt, amelyen az új táblai bíró sok felköszöntőben ünnepelték.

— **Éltka alkalom.** A tulkömt raktár gyéritése céljából Schlesinger Róbert (Dorottya-utca 6.) cipőüzletében az összes aruk egy havi tartamra, mélyen leszállított arakon eladatnak. Aki tehát szép, jó s elegáns és olcsó cipőt szeret, ne mulassza el ezt az alkalmat, mivel hasonló alkalom nem jó többé. A készlet női-, úri- és gyermekcipőkből, utcai, utazás, vadászati és mindennemű sportcélokra, hazi és szalon használatra, stb. szolgáló cipőkből áll. Minden kitűnő kivitelben, valódi becsi chic szerint.

HUNGARIA-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám. Gőz- és kádfürdők. Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

— **Tanár kisasszony.** Dr. *Tedeschi* Borbála okleveles középiskolai tanárt s fiúmei állami felsőbb leányiskolai tanítónőt a szegedi állami felsőbb leányiskolához rendes tanárnő neveztek ki. Az első pápaszemes, parókás kisasszony-tanár evvel beleülhet a karosszékebe. Bizonyosan akadnak szüles e hazában olyanok, akik a pápaszem-motívumon elindulva, humorizálással tárgyálják ezt a hirt. Pedig komoly dolog ez. Jövendő kultúránk új tényezőjét látjuk abban, mikor *Tedeschi* kisasszony először lép a katedrura s elsőnek áll ki az új pálya nehézségei elé. Asszonyerő — gyengesség. Ez volt eddig a motto, *Tedeschi* Borbálánál, hogy módosítson valamit a régi idők frázisain.

— **Választási mozgalmak a Műegyetemen.** A *Műegyetemi Nemzeti Párt* ma délután tartotta meg pártgyűlékét. A gyűlésen *Schindler* Viktor elnököt, a párt programját *Szántó* Pál Sándor és *Neumann* Ernő fejtették ki.

— **Házasság.** *Bellusi Baross* Géza, a m. kir. postatakarékpénztár első titkára ma vezette oltárhoz *Leidenfrost* Aranka kisasszonyt, *Leidenfrost* Aurél hontmezei földbirtokos leányát.

Dr. *Csary* Jenő miniszteri segédtitkár eljegyezte Révay Jolánát, *Révay* Lajos fővárosi ügyvéd, a *Jog* szerkesztőjének leányát.

Dr. *Kovács* Jenő, székesfővárosi árvászéki fogalmazó ma vezette oltárhoz *Lebold* Lujza kisasszonyt, *Berkes* Imre tanár leányát.

Dr. *Halász* Aladár fővárosi ügyvéd ma vezette oltárhoz *Sebestha* Jolánát, *Sebestha* Károly királyi tanfelügyelő, ismert tanügyi író leányát *Temesváro*t. *Mezei* Béla ur eljegyezte *Mandel* Juliska kisasszonyt *Budapest*ről.

— **Nem kell zsendár.** Jó világ volt ennek-előtte *Tápió-Szent-Mihályon*. Semmiféle zsendár nem volt a faluban. Verekedtek, duhajkodtak a mulató népek, míg a kedvük, a pénzük és a kurázsijuk kiltartotta. Nem szóllott bele a mulatságba senki. Egyszer aztán egy-két esztendővel ezelőtt éppen ennek a boldog állapotnak miatta esendőröket tettek a faluba. Azóta azok beszélőnek a mulatságba s ez persze sehogy se tetszik a népnek. Annýira nem, hogy tegnapelőtt összeverődött vagy kétszázötven ember, aki mind revizionista, tudniillik azt akarja, hogy vigyék a zsendárt másfelé — s megröhbenték a csendőrök kaszárnyáját. A csendőrök észrevették, hogy miről van szó. Feltűzték a puskákra a bajonettet s megriasztották a kétszázötven embert — négyen. Azóta újra csend van.

— **Halálozás.** Dr. *Greizinger* Iván, a Rókus-kórház volt alorvosa, zeneszerző 39 éves korában Székesfehérvárott meghalt. Az elhunyt 90 művet szerzett. Hat évig volt *Greizinger* a Rókus-kórház alorvosa, itt szedte magába a betegség csirját, amelynek áldozata is lett. Temetése hétfőn délután lesz.

Üzvegy mezőbándi *Nagy* Istvánné, *Beke* Anna meghalt 69 éves korában *Radnóthon*.

— **Brutális házigazda.** *Szlovák* József napszám az éjjel részegen tért haza *Teleki-tér* 21-ik szám alatt levő lakására, ahol *Hramba* József napszámossal lakott. A részeg ember nagy lármával botorkált be a lakásba úgy, hogy házigazdáját is felébresztette. *Hramba* dühösen támadt *Szlovákra* és erősen öszeszedta. A szóváltásból csakhamar verekedés lett, amelynek folyamán *Hramba* úgy ütötte arcul szobaurát, hogy az állkapcsa eltört. A szerencsétlen embert a mentők vitték a Rókus-kórházba, a brutális házigazdát pedig a rendőrség letartóztatta.

— **Rejtélyes holttest.** *Szabadka* határában — mint *Szabadka* tudósítónk táviratozza — ma egy vadászkatya egy ruhástól eltemetett ember holttestét kaparta ki a földből. A rejtélyes bűneset kiderítésére dr. *Bogányi* vizsgálóbíró dr. *Parta* tőrszörvossal a helyszínére ment.

— **A legjobb fénymáz.** Csaknem minden kiállítás első díjat nyert a *Fernolend*-féle bécsi gyárban készült fénymáz. Egyébként ezeket a gyártermékeket a világ legjobb fénymázának nevezték el. A *Fernolend* cremek gyönyörűbb bűnmeínekel utóérhetetlen eredményeket hoz létre.

— **A kés.** *Reznik* József vasesztergályos ma éjjel itasan ment hazafelé. A *Bérekossy*-utcában öszesétalkozott valakivel és a vita hevében az ismeretlen *Reznik* Józsefet megszúrta. A késelő idegen elmenekült, a szerencsétlen embert pedig a mentők eszméletlenül vitték a Rókus-kórházba.

— **A magyar ipar.** A *Fiumei Kakaó- és Csokoládégyár* részvényságának annyira a megröndelése, hogy munkásainak a szánat kénytelen volt megkészezneni. A magyar ipar e haladásának méltán ürrülhet mindenki.

— **Katonagyűekben a védőkötések és hozzá tartozók a legnagyobb megnugyással fordulhatnak a mar két év óta fennálló s legjobb hírnévnek örvendő katonaiügyi irodához.** (Budapest, VII. Kerepesi-ut 6. sz.), mely *Domike* Janos v. cs. és kir. szabados tula donát képezi. Ez az iroda — mely nem tévesztendő össze az ugynevezett okmánybeszerzési irodákkal — az egyetlen katonaiügyi iroda az ország területén, mely kizárólag katonai ügyek szakszerű elintézésével foglalkozik és előzetesen, pontos és szakszerű eljárásával a közönség részéről a legmelegebb elismerésben részesül. Kivételés nőülési-, utlevél-, utonfelismerési-, sorozási- és önkéntesi ügyben minden védőkötés pontos elintézésre számíthat.

— **Szépírá.** *Adler* Jakab szépírási tanító tanítványai által írt próbáirásokkal meglepő eredményeket ért el.

(x) **A Zoltán-féle** csukamájolajat gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be, mert teljesen szag és íz nélküli. Üvege 1 forint. *Zoltán* B. gyógyszerárban *Budapest*, *Hold- és Nagy-Korona-utca* sarkán.

(x) E hó folyamán megjelenő páratlan áttekin-tést nyújtó *fehértémű árjegyzékre*, mely 750 színes és litografizott ábrát tartalmaz, előjegyzéseket már most elfogadok. *Stern József* *Budapest* *Kálvin-tér* 1. szám. Alapítvány 1860. *Vászon és fehértémű cég*.

(x) **Vásároljon** osztályorsjegyeket *Bánó Gyula*, előzetesnyegéről ismert főelárusítónál, *Budapest* VII., *Erzsébet-körút* 14. Egész 6 frt, 1/2 3 frt, 1/4 1.50 frt, 1/8 75 krajcár.

(x) **Nagyothallás.** Egy gazdag nő, aki a nagyothallásból és fülzúgásból dr. *Nicholson* mesterséges dobhartájának alkalmazása által kigyógyult, 20.000 márkát ajándékozott dr. *Nicholson* intézetének, hogy azok a süketek és nagyothallók, akiknek nincsen módjukban megszerezni a mesterséges dobhartját, ingyen megkapják azt. Levelek *Institut Nicholson* *Loncotti*, *Gunnersbury*, *London*, *W. England* címére küldendők.

(x) **Egger mellpasztillája** gyorsan és biztosan hat *köhögésnél*, *rekedtségél*, *elnyádkósodásnál*. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában. *Doboz* 50 kr. és 1 frt (próba doboz 25 kr.). *Fő- és szűkülési raktár:* *Nádor-gyógytár* *Budapest*, *Váci-körút* 7. sz.

(x) **Legjobb olasz vívószerék**, forgópisztolyok, vadászfegyverek *Tiller Már és társa* cs. és kir. udvari szállítóknál *Budapest*, *Károlykaszárnya*. Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

(x) **Gyomor bajok.** A gyomor kisebb betegségeiből azert származik legtöbbször nagyobb baj, mert az orvoslásukat elhanyagolják. Pedig ajánlatos a kisebb baj orvoslása, erre legalkalmasabb a dr. *Rosa-féle* balzsam, amely *Fragner B.* gyógyszerárban (*Prága*, 203. III.) készült és minden gyógyszerárban kapható.

(x) **Vegyünk osztályorsjegyeket** *Lukács* Vilmos főelárusítónál *Budapest*, *V.*, *Fürdő-utca* 10.

A király Budapesten.

Budapest, november 4.

A király ma visszajött Bécsből, ahová csakis azért utazott, hogy halottak napján megdicsőült hitvese és fia sírján lerója kegyeletét. Reggel 5 óra 55 perckor érkezett a nyugati pályaudvarba s *Paar* gróf főhadsergével nyegesen felhajtotta a királyi palotába. Reggel nyolc órakor csendes misét hallgatott ő felsége s egész délelőtt dolgozó szobájában maradt munkában elmerülvé. A reggeli után lement a várkertbe és hosszabb ideig sétálgatott.

Délután 5 órakor udvari ebéd volt a királyi palota rózsatermében. Ebéd után a király *Gödöllőre* utazott. Az ebéden ő felségén kívül résztvettek: *Schlauch* *Lörinc* bíboros, *Széchenyi* *Gyula* gróf főudvarmester, *Császka* *György* kalocsai érsek, br. *Nikolics* *Fedor*, br. *Podmaniczky* *Frigyes*, gr. *Zichy* *Nándor*, gr. *Nahó* *Kálmán*, *Gromon* *Dezso* államtitkár és gr. *Andrássy* *Gyula* v. b. t. tanácsosok, továbbá *Csörgey* *Gyula* államtitkár, báró *Eötvös* *Loránt*, a magyar tudományos akadémia elnöke, *Bekes* *Gusztáv*, *Dókas* *Ernő*, *Emmer* *Kornél*, *Gajári* *Ödön*, *Hadossy* *Imre*, *Horánszky* *Nándor* és *Ugron* *Gábor* orsz. képviselők; *Majláth* *József* gróf, *Bornemisza* *Ádám* és *Jekelfalussy* *Zoltán* kamarások, *Apponyi* *Lajos* gróf magyarországi udvarnagy, *Paar* gróf lovassági tábornok és *Bolras* altábornagy főhadsegédek, *König* udvari tanácsos és *Wessely* alezre-des szárnység. Ő felsége jobbján *Schlauch* *Lörinc* bíboros, baloldalán pedig *Széchenyi* *Gyula* gróf főlovászmester ült. Elmaradásukat kimentették: *Dessenffy* *Aurél* gróf és *Pallavicini* *Ede* ögróf v. b. t. tanácsosok és *Andrássy* *Sándor* gróf és *Károlyi* *István* gróf orsz. képviselők. Azonkívül hatterbékű marsalltábla volt. Ő felsége az ebéd után *Gödöllőre* utazott.

Asztaltartás után ő felsége cerelet tartott és lekötözött nyájassággal valamennyi vendégét megszólította, ezuttal is jelét szolgálatva annak, hogy mily kitűnően van tájékozva mindenről, a mi a hazai közvéleményt foglalkoztatja.

A képviselőház tagjaival természetesen politikai kérdésekről társalgott. Feltűnt, hogy mily sokáig és mily szívesen beszélgetett *Horánszky* *Nándorral*; a delegációkról és a kiegyezésről folyt a szó.

— A delegacionális kérdés legkomplikáltabb eseménye meg van oldva, jegyezte meg ő felsége, az osztrák delegátusok megtörtént választására célozva. Azt hiszem, hogy a delegációk ülései az idén is simán folynak le.

Gajári *Ödön*nel beszélgetve, maga ő felsége hozta szóba a tartalékosok ellenőrző szemléjén való jelentkezést.

— Mégis csak furesa, szolt a király, hogy a honvédségnél, ahol pedig magyar a szolgálati nyelv, olyik tartalékos „hier!”-rel jelentkezik, míg a közös hadsereg ellenőrző szemléjén, ahol meg német a szolgálat nyelve, egyesek „jelen!”-t kiáltanak.

— A honvédségnél bizonyára csak tévedés ez, felsége uram és sok esetben a közös hadseregénél is az, jegyezte meg *Gajári* *Ödön*.

A király erre hangosabban, úgy hogy mindenki hallhatta, azzal vágott vissza:

— Igen ám, de ennek a tévedésnek megvan az a fatális következménye, hogy a horvátok horvátul, az oláhok oláhul, a tótok tútul jelentkeznek. Így aztán megbomlik a szolgálati nyelvre vonatkozó rend nemcsak a közös hadseregénél, de a honvédségnél is.

Ő felsége azután gróf *Andrássy* *Gyulát*, *Emmer* *Kornélt*, *Bornemisza* *Ádámot*, *Ugron* *Gábor*t és *Hódossy* *Imrét* szólította meg és főképpen a parlament munkásságáról és a legközelebbi jövő feladatairól beszélgetett velük.

Pör Kóburg Lujza hercegné ellen.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Eöcs, november 4.

Szenzációs pört fog legközelebb tárgyalni a bécsi kereskedelmi törvényszék. A felperes *Hardok* párisi ékszerész, akinek *nizzai* üzletében *Mattasits-Keglevits* *Béla* főhadnagy, állítólag *Kóburg* *Lujza* hercegné megbízásából, ékszereket vásárolt s azokat elzálogosította, az ékszeresnek pedig két váltót adott, amelyeket sehol sem akartak honorálni.

A bonyolódott ügy története és előzményei a következők: Még 1897. végén megjelent *Mattasits-Keglevits* *Béla* főhadnagy *Hardok* párisi ékszerész *nizzai* fióküzletében s ott *Kóburg* *Lujza* hercegnasszony kamarása gyanánt mutatkozott be. Elmondotta, hogy a hercegné leánya menyasszony s az ő számára ékszereket akar vásárolni az anyja. A kereskedő természetesen készségesen szolgált a főhadnagnak, aki 392.000 frank értékű drágaságokat, diadémeket, karpereceket, nyakékeket, fülbevalókat és gyűrűket vásárolt ki.

Amikor az ékszerész követelése esedékessé vált, *Kóburg* *Lujzához* fordult, de a hercegnasszony elutasította *Hardok*ot. Fűhöz-fához kapkodott a kereskedő, a végén aztán, amikor sehogy sem tudta behajtani a pénzt, bepróblta a hercegnasszonyt a *nizzai* rendőr-fenyítőbírósnál. Keresetében kifejtette, hogy öt megesálták, mert az ékszeresek a hercegnasszony nem leányának vásárolta, hanem azért, hogy pénzt szerezzen. A drágaságokat tudniillik Bécsben és Londonban elzálogosították.

A *nizzai* rendőri fenyítő bíróság elutasította keresetével *Hardok*ot s azzal okolta meg ítéletét, hogy a hercegnasszonynak nincs része a csalácban, az egész affértől távol áll s *Mattasits-Keglevits* főhadnagy visszaélt a hercegnasszony nevével.

Ebben a pörben *Hardok* még nem hivatkozott váltókra. Ez ékszerész azt hitte, hogy az udvar kerülni fogja a botrányt és ki fogja fizetni a háromszázkilencvenkétezer frankot. A főudvarmesteri hivatalhoz fordult tehát, s bemutatta *Lujza* hercegnasszony két váltóját, amelyeket az ékszeresek árának fedezetül *Mattasits-Keglevits* *Béla* főhadnagy adott át neki. Hamarosan megjött a válasz a főudvarmesteri hivataltól. Az volt benne, hogy az ékszerész forduljon illetékes helyre, ne a főudvarmesteri hivatalhoz, amely személyes instancia, váltóügyekkel pedig nem foglalkozik.

Hardok kénytelen volt ügyét a törvényszékhez vinni. Itt is rosszul járt. Az országos törvényszék, majd a legfelsőbb törvényszék szintén elutasította a keresetet. Legutoljára a kereskedelmi törvényszékhez fordult az ékszerész. Az eredmény az volt, hogy ez a fórum a váltókat hiányosaknak mondotta ki. A pör innen az országos főtörvényszékhez került, amely a kereskedelmi törvényszék ítéletét megváltoztatta s a váltókat korrekteknek ismerte el. Eggyuttal utasította

a kereskedelmi törvényszéket, hogy tűzze ki a szóbeli tárgyalást.

Most a helyzet az, hogy ha a kereskedelmi törvényszék megítéli Hardoknak a követelést, akkor Lujza hercegasszony ellen elrendelik a csődöt. Valószínű azonban, hogy ennyire nem fog jutni a dolog, mert Kóburg Fülöp herceg még régebben magára vállalta a hercegasszony *hármillió franknyi adósságának* kifizetését. Két milliót már is kifizetett. Ezt az összeget egy budapesti pénzintézetől vette kölcsön. A hátralévő négy milliót a jövő tavasszal fogja kifizetni Kóburg Fülöp herceg.

Hardok azonban mégis keresztülviszi a pört, hogy jogerős ítélet legyen a kezében, amikor az adósságok kifizetésére kerül a sor.

A 392.000 frankon vásárolt ékszer Nizzából azonnal Bécsbe és Londonba vándoroltak. Bécsi zálogházakban kétszáz ezer frankon vett ékszereket 27.000 frankért zálogosította el Mattasits-Koglevits Béla főhadnagy, a többi drágaságot Londonban tették pénzzé, s azokat az ottani zálogházakban már el is árverezték, mert a zálogtárgyak terminusa régen lejárt.

Dalok

az Uránia-színházról.

I. Dal az iszákos ifjúról.

Area halovány, haja ében,
Ott üldögél a büffében.
Ottan iszogot hajnalig
És a lábán alig-alig
Áll,
Mindig iddoggal.
Bor, sör, konyak nem kell neki,
Az abszintot se kedveli.
Uram, ne vesse meg őt,
Mert mit iszik? Levegőt.
És ezért a helyiség
Nem zajos itt, Ottan
Klupathy úr levegőt mér
Cseppfolyósítottan.

II. A felolvasóról.

Hogy megértsük a képeket,
S tudjuk, melyik mit jelent,
Egy ifjú, ki sosem rekedt,
A dobogón megjelent.
S mivel kell magyarázat ott,
Északarkai utazókról
Ő mond szép magyarázatot.
És amikor fizetésért
Tartotta a markát,
„Jól szavaljon — mondták neki —
Mert különben hátrakötjük
Az északi sarkát.”

III. A nyári kritikus.

Persze ő is megjelent,
Barátom, a szőke ifjú,
Ki vidéken szerkesztő volt,
Pesten nyári kritikus.
Most, hogy őszi hervadáskor
Babérjának levelei
Sorra mind lehullanak,
It keres terrénomat.
S mivel nem lát primadonnát,
Nagy blazirtan távozok,
Forró vérét elcsitítja
S megdicséri Nansent.

(x)

FŐVÁROS.

(*) **Emmer Kornél** — a közmunkák tanácsában. A II. kerületi törvényhatósági bizottsági tagok tegnap értekezletet tartottak, amelyen a fővárosi közmunkák tanácsában báró Liphay Béla elhunytán megüresedett helyre dr. Emmer Kornél országgyűlési képviselőt jelölték.

(*) **Új villamos vasuti vonal.** A mester-utcai villamos vasut közgazgatási bejárását ma délelőtt tartották meg, Papp Árpád miniszteri osztálytanácsos elnöklése mellett. Az új vasuti vonalat a budapesti villamos városi vasut-részvénytársaság építi.

A vonal a Ferenc-köruton indul ki s a Mester-utcaán át halad a Ferencvárosi pályaudvarig és a Mester-utcai vonalból kiágazólag, az utca meghosszabbításának irányában a m. á. v. töltése alatt, az

új sertésközvágóhid mögötti térig. A mai tárgyaláson megjelentek az összes érdekelt hatóságok s az engedélyes vasutársaság részéről botfai Hübös József királyi tanácsos vezérigazgató, Wörner Adolf igazgató és Gerő Károly titkár.

Az előzők, az ülés megnyitása után, ismertette az új vasutvonal építésének az előzményeit, amelynek során föllelítette, hogy a régóta szükségesnek tartott vasut eddigelő csak azért nem épülhetett meg, mert be kellett várni a Mester-utcaának a főváros részéről történő szabályozását. Eredetileg két alternatív terv volt a vonalra s a kormány és főváros a fentebb jelzett vonalvezetést fogadta el. Arra a kiválasztásra vonatkozólag, amelyet ma a IX. kerületi előjáróság nyilvánított: hogy a vasut végállomása ne a sertésközvágóhid hátsó frontjához, hanem az első homlokzatához vezetessék, többek hozzájárulása után, az előző kijelentette, hogy ennek a kiválasztásnak semmi sem áll az útjában, ha a bizottság a helyszíni szemle alapján helyesnek és kivihetőnek fogja fölismereni s ellene városrendezési szempontból sem merül föl akadály. A tárgyalás további folyamán lényegileg nagyobb kifogásokat nem tettek. A bizottság, a szóbeli tárgyalás befejezte után, megtartotta a helyszíni szemlét.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Hamlet.** Petriní Mártha kisasszony ma este *Ophelia* szerepével birkózott az Opera színpadán, ahol már mindennapos dolog, hogy a Hamletnek magyar bölcselkedéseire francia és olasz trillákban adják meg a feleletet. Az a vékonyka, halvány, beteges hang, amellyel Petriní kisasszony idejött magyart hódítani, ma is csak taps nélkül hangzott el s a gyér számu közönség mindvégig hideg maradt a vendégművésznő iránt.

** **Népszínház.** A legújabb operettirodalom legtöbb szépreményű csemetéje nem igen tisztelhet az apját, meg az anyját, mert alig akad köztük olyan, amely hosszu életű lenne a földön. Audran *Babája* annyira az, hogy a mai ötvenedik előadás csak egyik dicsőséges állomása annak a hosszu pályának, amely a repertoireon még várakozik rá. Az ötven előadás, amelyet ez a poétikusan bájos operett megért, nemcsak hogy el nem koptatta zenéjének finom szépségeit, de sőt mindjobban behizelelte magát a fülünkbe s minél többször hallottuk, annál szívesebben hallgattuk s fogjuk még ezután is hallgatni. A *Baba* aligha fel nem küzdí magát azok közé a repertoire-operettek közé, amelyek ideig-óráig le is tűnhetnek, de visszatérnek a másorra, mint a *Hoffman meséi*, a *Cigánybáró*, a *Nebántsvirág*. De hát a *Babánál* még nincs erről szó; Hilarius mester babája ma még életeleven, duzzad az ifjú erőttől, mint ahogy ezt a mai ötvenedik előadás zsufoft háza bizonyította. Mindenekelőtt *Hegyi Aranka* klasszikus kis abbéja sugározza be ezt az operettet, amelynek az is szerencséje, hogy *Káry Klárának* a *Fancon asszony leánya* óta nem volt szerepe, amely minden szertelenségtől annyira távol tudta tartani, mint az *Audran-operett* Alesija. Örvendünk rajta, hogy azt az elismerést megadhadjuk neki mi, akik nem szoktunk — hízkelni neki. Az ötvenedik előadás ültéből nem hagyhatjuk megemlítés nélkül *Németh Hilarius* mesterét, amelyben az a derék művész minden szeretetreméltó humorát beleönti. A két nagybácsi alakjában *Solymosi, Tollagi* és Hilarius mester feleségének a szerepében *Csatai Zsófi* adtak szint és életet az operettnak. A közönség sokat tapsolt. Az egyik páholyban *Wlassics* minisztert láttuk a családjával. (M—s.)

** **A Vígyszínház bemutatója.** *Feyleau Osztrigás Mici* (La dame de chez Maxim) című bohózata folyó hó 10-én, pénteken kerül bemutatásra a Vígyszínházban. Régen volt a Vígyszínháznak új darabja, amely iránt oly nagy lett volna már előre is az érdeklődés, mint *Feydeau*nak a bohózata iránt.

** **Estély Novelli tiszteletére.** A Vígyszínház művészvendégének, *Novelli* Ermetének a tiszteletére a *Lipótvárosi Kaszinó* holnap estélyt rendez. *Novelli* készséggel engedett az előkelő társaskör meghívásának és örömmel adott kifejezést, hogy ez uton az irodalom, a sajtó és művészet képviselőivel is megismerkedhetik. A művész tiszteletére rendezendő társas vacsora esti fél tízkor kezdődik.

** **Puccini Tósója.** *Puccini* teljesen elkészült *Tosca* című operájának a partitúrájának. A dalmű, mint már megirtuk, a római Constanzi-színházban még ebben az évadban bemutatásra kerül.

** **Novelli a Vígyszínházban.** *Novelli* Ermete még háromszor játszik a Vígyszínházban. Hétfőn *Othello*ban, kedden *XI. Lajos*ban és szerdán *A makrancos hölgy* Petruchiojában.

** **Két induló.** Két szép induló jelent meg a napokban *Maas* ottó bécsi zeneműkeskötő-cég kiadásában. Az egyiknek ez a címe: *Die Bosniaken kommen!*, a szerzője *Wagner* Edo karmester, a másiknak: *4-er Bosniaken Marsch* a címe, ezt *Paris* H. karmester szerzte. *Maas* ingyen küldi szét zenemű-árgyvezéket.

** **Színházak másora.** *Nemzeti Színház.* Hétfőn: *Faust.* Kedden: *Kendy Margit.* Szerdán délután: *Szigetvári vértanúk.* Este: *A menyem.* Csütörtökön: *Clemenceau.* Pénteken: *Antonius és Cleopatra.* Szombaton: *A dolovai nábob lánya.* Vasárnap délután: *Bánk bán.* Este: *A menyem.*

Várszínház. Csütörtökön: *A dolovai nábob lánya.* Szombaton: *Clemenceau.*

Magyar királyi Opera: Hétfőn: *nincs előadás.* Kedden: *A troubadour* Alberti Werner vendégfőlép-tével. Szerdán: *Nincs előadás.* Csütörtökön: *Fidelio.* Pénteken: *Parasztsület.* — *Bajazók.* Alberti Werner vendégfőlép-tével. Szombaton: *Pohélek.* Vasárnap: *Aida.* Alberti Werner vendégfőlép-tével.

Vígyszínház. Hétfőn: *Novelli Ermete vendégjátékával.* Kedden: *Novelli Ermete vendégjátékával.* *XI. Lajos.* Szerdán: *Novelli Ermete vendégjátékával.* *A makrancos hölgy.* Csütörtökön: *Utazás a világ körül.* Pénteken: *Osztrigás Mici* először. Szombaton: *Osztrigás Mici* másodszor. Vasárnap délután: *Az Arany kakas.* Este: *Osztrigás Mici* harmadszor.

Népszínház. Vasárnap délután: *A molnár és gyermeke.* Este: *Szökött katona.* (Blaha Lujza asszony mint vendég.) Hétfőn: *Bibliás asszony.* (49-edszer.) Kedden: *A grimesi vadvirág.* (Blaha Lujza asszony mint vendég.) Szerdán: *Szokimondó asszonyság.* (Blaha Lujza asszony mint vendég.) Csütörtökön: *A kis szökevény* először. Pénteken: *A kis szökevény.* Szombaton: *A kis szökevény.* Vasárnap délután: *Boris.* Este: *A kis szökevény.*

Magyar Színház. Vasárnap délután: *A gésák.* Este: *Szulamit.* Hétfőn: *Szulamit.* Kedden: *Szulamit.* Szerdán: *Szulamit.* Csütörtökön: *Szulamit.* Pénteken: *Szulamit.* Szombaton: *Szulamit.* Vasárnap délután: *Arany lakodalom.* Este: *A Gyurkovics lányok.*

Uránia színház: Az *Uránia* a jövő hét minden napján a *Közdelem az északi pólusért* című látványos előadást hozza színe. Az egész estét betöltő darab előtt felváltva *Kövesligethy Radó* egyetemi tanár előadása *A novemberi hulló csillagokról* (veitett mozgó fényképekkel) és *Klupathy Jenőnek A mikor a levegő folyóssá lesz* című előadásai kerülnek bemutatásra. A jövő hét minden délutáni előadását más-más középiskola foglalta le. Az ifjúsági előadásokon *Cholnoky Jenőnek Magyarország földrajza* (102 képben) kerül színe.

** **Az operaház előadása otthon.** A m. kir. Operaházban holnap (vasárnap) este *Alberti Werner* vendégfőlép-tével *Meyerbeer* dalműve, a *Hugonóttók* kerül színe. *A Telefon* *Hírmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig felváltva *katonazené* és *cigányzenés* lesz hallható a kagylókön az *Emke* kávéházban.

II mercante di Venezia.

— Novelli második föllepte. —

Budapest, november 4.

Novelli ma lépett föl másodszor a *Veneczei kal-márban.* A közönség ma este már tudott a Vígyszínházba. Tömve volt minden: páholy, földszint, erkély karzat.

Ermete *Novellit* ma láttam először. Eddig csak olvastam róla, csupa szépet, csupa magasztalást. Én az ember úgy van alkotva, hogy a sok magasztalás — a mások magasztalása — ellentmondásra ingerli. Ha én még nem láttam valakit és mások azt mondják erről a valakiről, hogy nagyszerű, felülmulhatatlan, tökéletes — legelső szavam, amit magamhoz intézek, ez: Hátha én nem találok majd olyan folt nélkül valónak? Hátha én nem mondom neki azt, amit a többiek ájtatos meghajlással fölimádkoznak hozzá: *Non est macula in te!*

Igen, igen, ne tagadjuk: a sok dicséret, a nagy magasztalás kihoz a sodrunkból és kételkedést, gáncoskodást provokál. Van-e nagyobb tökéletesség az Uristennél? Nincs! És Lucifer mégis idegessé tette az angyalok egyhangú dicséret, magasztaló hozsán-nája. Beadta külön véleményét és szállott alá a pokol fenekére. Egészen bizonyos, hogy az ellentmondásnak ez a viszkotegét Lucifer hagyta ránk örökségül.

Őszintén bevallom: én is úgy mentem ma este a Vígyszínházba, hogy tele voltam a kételkedésnek és az ellentmondásnak minden dispoziójjával.

De láttam játszani *Novellit* és most azt mondom: minden magasztalást megérdemel! Ez a *Novelli* méltó arra, hogy zászlótartója legyen Shakespeare-nek, a géniuszok generalissimusának.

Novellit nem dicsérhetjük eléggé. És amikor dicsérjük, nem kell attól tartanunk, hogy a sok dicséret majd elkapja. Olyan művész ez, aki szintén szereti és hálisan köszöni a tapsokat, de akit a tapsok már nem ronthatnak el, mert túl van a művészek ismeretes hiuságán; ott áll, azokban a legmagasabb régiókban, ahol a zeni ölelkezik az igazsággal; ahol megjött a tiszta látás; ahol nincs más becsavagy, mint a nagy gondolatok megtestesítése, nincs más dicsőség, mint a művészet hű szolgálata, nincs más öröm és jutalom, mint az abban való gyönyörködés, hogy nagyot alkotunk és a közönség lelkét fölemeltük.

A legzajosabb taps és a legemélygözebb dics-himnusz sem ronthatja meg *Novellit*, mert olyan érzéke van az igazság iránt, hogy rossz utra

nem tévedhet; mert annyira érti a maga művészetét, hogy ezt az értelmet semmisen homályosíthatja el; mert zsenije már magában véve olyan, hogy üstön-szerűleg is mindig eltalálna a leghelyesebb kifejezést, de ehhez a zsenihez még annyi szerzett tudás, a gondolkodásnak akkora mélysége járul, hogy nem akarhat és nem művelhet mást, csak a legjobbat, a legigazabbat, a legnagyobbat.

Nekünk magyaroknak is voltak nagy színészeink. Megyerit nem láttam. Mondják, hogy egyformán, vagyis nagyszerűen játszott komikus és tragikus szerepeket. Ha most élne, talán versenyezne Novellivel, akihez a zseni gazdagsága dolgában hasonlított. Megyerit nem láttam, de láttam Egressy Gábort és emlékeim át Hamletje, Learje óriásnak tűnik föl. Ezekkel most nem hozakodom elő. Csak Zaccanit említem, akinek az itteni vendég szerepére még friss emlékeztünkben él. Zaccaniról el kell ismernünk, hogy a század egyik legnagyobb színjátékja. És ha Novellivel összehasonlítjuk, mégis azt kell mondanunk, hogy Novelli fölébb áll. Miben? Abban hogy Novelliben még több az invenció; Novelli még több kincset hoz fel az emberi lélek mély aknáiból; Novelli játéka az életszerűség, a természetesség, az igaznak még több illúziója húzódik. És van még egy különbség. Zaccaninál korlátokat látunk. Zsenije mindent megért, de nem tud mindent kifejezni, amit akar, mert fizikai akadályok állanak előtte. Az erőt néha csak *jelzi*, ahelyett, hogy a maga megrázó hatásában produkálná. Novellit az Istenek pazar kegye mindennel megajándékozta. Megkapta a zsenit és a hozzávaló fizikai erőt. Csodálatos kifejező arc, tömörked modulációra képes hang, rendkívüli művészlélek és rendkívüli emberi test: minden rendelkezésre áll. A lelki és testi erőnek ez az egyesülése teszi páratlanú Novellit a század művészei közt; ez kelti föl a nézőben a végtelenség benyomását, mint az Ocean. Ez érleli meg a nézőben azt a meggyőződést, hogy nagyobb szuverén még nem volt a színjátékos művészet birodalmában.

Amikor Shakespeare a *Venecei Kalmárt* megírta, egyszerűen dramatizált egy elszéledést és egy angol balladát a maga módja szerint, vagyis bájos poézissal, utólráhetetlen humorral és csodás emberismerettel. Talán csak arra gondolt, hogy a Globe-színház számára kasszadarabot írjon és sejtelmé sem volt arról, hogy a későbbi tudakos világ mennyi kommentárt fog írni még ehhez a tarka csökevényű, egyveleges darabjáról is. Megírta Shylock történetét a font husról és Shylockot úgy állította maga közönsége elé, mint egy középkori uszorás zsidót, aki kegyetlen azyarkodásával irgalmatlanul fűsül. És ezen a zsidón a Shakespeare kortársai nagyokat nevettek. Durva, szívtelen kor volt az. Üldözték, gyalázták a zsidót az életben, a színpadon meg kinevelték.

Mikor kezdték *komikus* játszani Shylockot? Abban az időben, amikor a szabadság, a humanizmus áramlata nétt és mindig többet seport el a buta előítéletekből és mindig nagyobb körre terjesztette ki az emberi jogokat. Akkor a nagy színjátékos észrevették Shylockban az *embert*, akinek van joga fanatikus gyűlölni igazságtalan elnyomóit. Észrevették, hogy Shylock szenved és sir; hogy a hitéhez való makacs ragaszkodásban van valami fönséges; hogy fanatikus gyűlöletének a kitörésében és kudarcában van valami tragikus.

Shakespeare nyilván öntudatlanul, tendencia nélkül ruházta föl Shylockot ezekre a vonásokkal, de ha Shakespeare valakit jellemzett, abban mindig benne volt az emberi természet örök igazsága. Ezt az igazságot a Shakespeare elvakult kora nem látta meg, de meglátta később egy tisztább, nemesebb, méltányosabb fölfogású és művészibb ízlésű kornak a szeme.

Most is van Shylock alakjában valami groteszk, de a zsidó uszorás mellett, aki szereti a pénzt, teljes jogához jutott az ember, aki egy megtrótt faj nevében gyűlöl, aki nemcsak a maga egyéni sérelmét, hanem egész fajának, borzasztóan üldözött nemzetiségének fájdalmát akarja megtörölni a kinzók legmarkásabb képviselőjén, Antónión.

Novelli is így játssza Shylockot és nem volna nagy művész, ha másképp játszáná. Felfogása Shylockról tökéletes. S ahogy ezt az embert élénk állítja és jellemzi, az többet ér harminc kötet Shakespeare-kommentárnál.

Csodálatosan exponálta Shylockot Antónió belépésekor, amikor a kölcsönt és a különös szerződést megkötötte vele. Hogy morogta maga elé fojtott

gyűlöletének izzó szavait, hogy mosolygott, hogy kedélyeskedett, hogy takargatta sejtelmészerű beszűzállásának gondolatát, hogy igyekezett beszélni Antóniót a szerződés aláírására! Még nagy, fenyegető, csufondáros szeméit is minduntalan behunyta, hogy ezeken az ablakokon át be ne láthassanak a lelkébe.

Jessika szükése után Novelli külön záradékot csinál a felvonás végére abból, amit *Solanio* a darabban csak *elbeszél*. A ház nyitott kapuján rosszat sejtve betáborog, fölrohan az emeletre és a bizonyosság láttára örjögő fájdalom fogja el. A színpadok közt rémitő sírása, hörgése hallik, majd az erkélyre fut és a lent álló Tubállal elfulva, szakadozottan, nyögve és ordítva, hang nélkül és orroszlánhangon, rekedt sírással és mennydörgő javeszkéléssel tudatja Jessika árulását. Rossz néven vehető más színésztől, aki nem Novelli, Shakespearenek ez a megfejlését. De Novellinek megbocsátjuk, mert ez a hozzátoldott jelenet grandiózus. Soha még ilyen sírást nem hallottunk Budapesten.

Ehhez a jelenethez csak egy volt méltó: a rákövetkező jelenet, ahol Tubál jön Génuából és egyszerűen jelenti Shylocknak Antónió bukását és Yessika pazar költelezését. A legvadabb öröm és a leggroteszkebb fájdalom átmenetei kolosszálisan szépek voltak. Végül a káröröm maradt győztes és Novelli öreges teste naiv, apró ugrándozások, tüpegő tánclepek közt suhant ki a színpadról.

A negyedik felvonásban (és az olaszok ezzel be is végezték a darabot) az volt a legnagyobb momentuma, amikor a kudarc és a Doge ítélethozatala után lelkileg, testileg összetört. Látszott rajta, hogy halálos betegem megy el és a ráparancsolt keresztvíz nem fog a fejére hullani, mert vége az életének.

Ha részletről részletre mennénk, egy kis kötetre valót jegyezhetnénk össze Novelli Shylockjáról. De mit érne meg ez is? A hideg és száraz leírás nem adhat fogalmat az *életnek* arról a gazdagságáról, amit Novelli *játkának* nevezünk sablonos kifejezéssel.

Ábrányi Emil.

MŰVÉSZET.

□ **A felsőmagyarországi renaissance építészet.** Erdélyen kívül a magyar felvidék a műtörténetünk kincsesháza. Építészetünk fejlődése, annak magyarosodása pedig sehol sem tanulmányozható oly bőven, mint a Kárpátok alján. S e kincseshánya kiaknázatlanul hevert ott. Kevesen törődtek vele s akik kutatták e régi műkincseket, talán visszariadtak a tétlen ut nehézségeitől. Egy fiatal magyar műtörténész az érdem, hogy önálló kutatásával először hívta fel közvetlenül szakértárai figyelmét a felföld műtörténeti kincsere. Ez a kezdeményező *Divald Kornél*. Az ő cikkei után aztán megindult a kutatás, de éppenséggel nem olyan széles méredekben, mint ahogy kívánatos volna. Ki törődik a magyar művészet multjával. Maradjon az multnak. Sem a kormány, sem tudós társaságaink nem méltatták a megillető figyelemre. Szégyenszemre be kell valianunk, hogy a *Magyar Tudományos Akadémia* még mindig nem ébredt annak megismerésére, hogy meg kell írni, fel kell kutatni, ki kell adni a magyar művészet történetét. Az *Akadémia* hosszu kínai copfját a dereka alá hajtja és eszedesen szendereg rajta. Magánember pedig hogyan merjen ilyen vállalkozásba fogni? Hisz az rengeteg idő- és pénzoldozattal jár. A mi kutatóink pedig nagyobbára vagy mind szegény emberek. Nem esoda, ha tehát a hazai műtörténetünk irodalma szegénytelenül szegény.

Dupla érdemet szereznek azok, akik költött kézzel is mernek ily kutatásra s annak publikálására vállalkozni. Közéjük tartozik *Divald Kornél*, aki a maga költségére adta ki önálló kutatásának és alapvető eredményeit. Erről majd bővebben írunk e lap hasábjain, most felhívjuk a művészi multunkat kegyeletesen szerető közönség érdeklődését erre a nagy albumalaku, számos képpel díszített műre, amely három koronáért kapható a szerzőnél (Esterházy-utca 11. sz.).

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Uj Idők.** Két regény, két novella, három aktuális cikk ad gazdag olvasni valót az *Uj Idők* e heti számába. Olyan nevekkal találkozunk benne, mint *Herzeg Ferenc*, *Szabolcska Mihály*, *Sebők Zsigmond*, *Szabóné-Nagyl Janka*, *Jókai Mór*. A képek gazdag sorából kiemeljük Róna József Zrínyi Miklósszobrát, a Barabás festette Beniczkyképét, a ki-

rályt a Barabás-kiállításán, Lobkovitz herceg és jegye arcképét, Novellit, a magyar lapkiadókat, Török József és Lauka Gusztáv. Az *Uj Idők* előfizetési ára negyedévre 2 frl. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Tanítók Kasszinója) ma tartotta meg első hangversenyét. A műsor előtt *Tanos* Sándor helyettes igazgató üdvözölte a kaszinó elnökök igazgatóját, dr. *Verédy* Károly tanfelügyelőt, mire a fővárosi tanítók- és tanítónőkből alakult dal- és zenekar üdvözölt dal adót elő. A hangversenyen nagy sikerrel működött közre *Fusz Ferenc*, *Horváth János*, *Vajdaffy Dezső*, *Irbeczeky József*, *Szervey György* és *Wagner József*. A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: *Békassy Sándorné*, öv. *Engelné*, *Gabler Lajosné*, *Gellérné*, *Gondos Józsefné*, *Hajnal Adolfné*, *Havas Istvánné*, *Huszár Zoltánné*, *Kaán Gézánné*, *Liptainé*, *Schilling Miksáné*, *Seredy Kálmánné*, *Tamás Antalné*, *Tanos Sándorné*, dr. *Verédy Károlyné*.

Leányok: *Bartos Ilona*, *Gabler Irénke*, *Gellér Emilia*, *Gozsdu Mária*, *Hajdu Cecília*, *Hajdu Emilia*, *Hajnal Ilona*, *Hajós Irénke*, *Kirchner Ferike*, *Lázár Riza*, *Selczer Aranka*, *Selczer Ilona*, *Serenyi Aranka*, *Sill Eugénia*, *Sillingér Bella*, *Sillingér Szidónia*, *Szammer Rózsi*, *Toth Irénke*, *Weimann Lujza*, *Verédy Irénke*, *Viola Erzsike*, *Gellér Emilia*.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Splényi-Engel.** A királyi ügyészség indítványára a budapesti büntetőtörvényszék még a nyáron elrendelte az előnyomozást báró *Splényi Ödön* rendőrnagyas ellen, hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. *Splényi Ödön* avval szolgált rá a vizsgálat megindítására, hogy az *Engel-cégtől* elkobzott bormintákat időelőtt szolgáltatta ki Engelenek. A törvényszék mellőzve a rendes vizsgálatot, beszüntette a vizsgálatot *Splényi* ellen. Az ügyészség felebezése folytán a királyi táblára került az ügy, melynek első tanácsa tegnap foglalkozott a dologgal s a *törvényszék végzését megerősítette*.

§§ **Törvényszéki és Rendőri Ujság.** A szellemes törvényszéki karcolatairól jól ismert dr. *Guthi Soma* (*Guthus*) szerkesztésében új hetilap indult meg, amely anyagát a törvényszéki és a rendőri életből meríti. A ma megjelenő első szám tanúságot tesz arról, hogy az új lap előkelő helyet van hivatva elfoglalni a jogi szaklapok sorában. Tartalmából kiemeljük a bírói palást behozataláról szóló cikksorozatot, amelyben kiváló jogásznak mondják el nézetüket arról, vajjon az új bünvádi perrendtartás és az esküdtbírósgágról szóló törvény életbeléptetésével egyidejűleg a bírói, ügyészi és ügyvédi palást viselését rendszeresítsék-e? Legtöbbjük óhajta a palástot s a külföldi minták helyett magyaros viseletet ajánlanak. A lap rovatai is éleken vannak szerkesztve s a legaktuálisabb kérdéseket tárgyalják gyakorlati szempontból. A bírói és ügyvédi karnak, valamint a rendőri és közgazgatási hatóságoknak hasznos közlönye lesz a *Törvényszéki és Rendőri Ujság*. A lap előfizetési ára 8 forint egy évre; a bíróságok tagjainak csak 6 forint.

§§ **Antisemitizmus társadalmi kérdés.** A *Zsidó Híradó* című társadalmi lap ellen panaszt emelt az ügyészség, hogy kaució nélkül politizál. Így került *Veisz Dániel* vád alá sajtórendőri kihágás miatt. A törvényszék azonban felmentette a vádlottat s ítéletével avval indokolta meg, hogy az antisemitizmus, amely minden inkriminált cikknek állandó témája, nem politikai, hanem társadalmi kérdés, a törvényszék az ítélet indokolásában elismeréssel emelte ki a lap hazafias irányát.

§§ **Felségsértési per.** Bécsben a semmitőszék érdekes döntést hozott. Budweisban történt mult év Szilveszter éjszakáján, hogy a katonazenekar egy potpourri játszott, amelynek motívumai közt az osztrák néphimnusz is előfordult. A közönség állva hallgatta végig a himnuszot, csak egy végzett főreáliskolai tanuló és egy adóhivatalnok maradt ülve. A társaság inzultusokkal illette a két fiatal embert, akiket egy főhadnagy felségsértés miatt följelentett, mire a törvényszék három havi börtönrre ítélte őket. Az ügy aztán a semmitőszék elé került, amely ma fölmentette a reáliskolai tanuló és az adóhivatalnokot azzal a megokolással, hogy nem követ el felségsértést az, aki ülve marad, amikor a zenekar a néphimnuszot játszza.

SPORT.

*. **Alagi löversenyek.** A novemberi meeting első napja, melyet barátságos őszi nap köszöntött ma az alagi pályán, megszerényített talán minden eddigi alagi versenynapot. Erdekesség, hangulat, szép közönség és minden egyéb, ami máskor hiányzott az urlovasok főpályáján, megvolt ma mind a

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kioszkoknál szabadalmakat, finciroz találmányokat és bejelentett védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

tribünökön, a versenyek pedig olyan érdekesek voltak, amilyeneknél különbek a legelkényeztetettebb turf-gonrmand sem kívánhat. Ami Alagon ritkán történik, csaknem minden verseny nagy küzdelem árán döntött; a handicapek remekül sikerültek, mert hálá Magyar Egek teherelőző talentumának, még az akadályversenyben is erős volt a a finish; ami pedig szintén az érdekességhez tartozik, két versenyben szenzációs kvóta is volt: *Erély* győzelmére a gátversenyben 68, *Mesébe való* győzelmére a Jason-díjban 91 forint ótért. De ekkor már késő este volt, s másképp nem is eshetett volna meg ez a horribilis kvóta öt ló között, hogyha a start tovább tart és a fagadók látják, mennyire el volt hanyagolva a különben is jó *Mesébe való*. Hogy négy óra helyett fél hat tájban volt a vége a versenyeknek, ennek oka az volt, hogy minden versenyben ki-kitört egy ló, a gátverseny startjánál pedig *Veszély* egyáltalában nem mutatott kedvet alagi társaságban még csak elindulni is. Jó félóra hosszat táncolt, míg végre a legnagyobb ravaszsgal el tudták indítani. *Lady Kildare* a két éves verseny előtt körülfutotta a pályát, de ekkor a versenybírósg botra kötött zsebkendővel integetett a starternek, hogy indítsa el a megszokott ló nélkül a fieldet, ami nagy mulatságra volt a különben is fékdűv sportsmaneknek. Bukás is történt. Krause hadnagy lebukott az akadályversenyben Rohonczy Gida *Abanjáról*. Első pillanatban utána futott a lónak, hogy ismét ráüljön, de csakhamar észrevette, hogy mulatsontját törte és így megelégedett vele, hogy legalább a maga lábán térhetett vissza a mázsálóba, ahol orvosi segélyben részesítették. A mai eredmények, amelyekben nem érdekelten az sem, hogy Geiszt Gáspár és Kreutzbruck százados nem szerepelnek bennük mint győztesek, a következők:

I. **Eladók verseny.** Díj 1500 korona. Távolság 1200 méter. Mr. Rodgry *A la grecque* (Walachek) első, Mr. L. Wood De lujoja (Kölling) második, Chernel Gy. Parázsja (Laznik) harmadik. Azután Falusi lány, Résztes és Fadian. Ítélet: könnyen 1/2 hosszal első, 1 hosszal harmadik. Totalizátor: 5 : 9. Helyrefogadások: I. 25 : 35, II. 25 : 55.

II. **Hubertus-gátverseny.** Díj 1500 korona. Távolság 2800 méter. Gróf Schönborn *Eregye* (Szemere K.) első, Geist Gáspár Reményje (Kreutzbruck) második, gróf Andrassy T. Velocceje (Krause) harmadik. Azután Ohó. Ítélet: küzdelem után 1 hosszal első, 1/2 hosszal harmadik. Totalizátor: 5 : 22. Helyrefogadások: I. 25 : 38, II. 25 : 31.

III. **Eladók gátverseny.** Díj: 1800 korona. Távolság 2400 méter. Gróf Schönborn F. *Erély* (Horák) első, Jankovich B. Gy. Mari Agnese (Mahan) második, Igáffy G. ezredes Drivoje harmadik. Futottak még: Lucifer, Matura, Ezlamour, Veszély és Angelina Cisperos. Ítélet: Küzdelem után egy hosszal első, fél hosszal harmadik. Totalizátor: 5 : 68. Helyrefogadások: I. 25 : 149, II. 25 : 189, III. 25 : 39.

IV. **Tilay-akadályverseny.** Handicap. Díj 3000 korona. Távolság 4000 méter. Liptay B. *Déleg II.*-je (Szemere K.) első, Geist Gáspár Presidente (Kreutzbruck) második, Meral E. D. B.-je (Lukács) harmadik. Futottak még: Abgar és Nevermind II. Ítélet: Küzdelem után egy hosszal első, 4 hosszal harmadik. Totalizátor: 5 : 23. Helyrefogadások: I. 25 : 34, II. 25 : 28.

V. **Kétévesek handicapje.** Díj: 1500 korona. Távolság: 1000 méter. Gróf Weinkheim D. *Mirzje* (First) első, Geist G. Des Griouxja (Csompora) második, Mr. George Paul Marsja (Rosack) harmadik. Azután Almom, Khismet, Bandita, Lady Kildare és Julius. Ítélet: Biztosan nyakhosszal első, egy és fél hosszal harmadik. Totalizátor: 5 : 30. Helyrefogadások: I. 25 : 41, II. 25 : 47, III. 25 : 72.

VI. **Jason-díj.** Díj: 1200 korona. Távolság: 2000 méter. Mr. George Paul *Mesébe valója* (gr. Orsich) első, gróf Pejacesevich A. Dollyja (talajdonos) második, Geist G. Bokrosja (Kreutzbruck) harmadik. Azután Borandos és Rabenvater. Ítélet: Könnyen egy hosszal első, egy hosszal harmadik. Totalizátor: 5 : 91. Helyrefogadások: az elsőre nem volt tét, Dollyja 25 : 143.

Holnap a Drag Hunt steeple-chase a főszám. Ha beteljesülnek az a hír, hogy hölgyek is ülnek egyik-másik résztvevő nyergében, nagy szenzáció lenne, de úgy tudjuk, hogy ebből ez idén sem lesz semmi. Azt hisszük, hogy a főrangú versenyzők közt ez idén is gróf *Nadasdy* Tamás fogja a legszebb szerepet játszani, aki nemcsak maga briliáns lovas, hanem Antonioja is kipróbált steepler. A Bathyan-handicap legjobbjait *Fedora*, *Fenöldi* és *Uffalu*. A holnapi tipeg a következők:

- I. *Geiszt-istálló*—*Ördög*.
- II. *Mesébe való*—*Erély*.
- III. *Fedora*—*Uffalu*.
- IV. *Ontario*—*Andrassy-istálló*.
- V. *Schönborn-istálló*—*Geiszt-istálló*.
- VI. *George Paul-istálló*—*Szemle*.

*. **A freudenaut pótmeeting.** Súlyosan megfogyatkozott programmal halad vége fele a freudenaut pótmeeting holnapi napjával is, s hiába szerepel programján az 5000 koronas Vigasz-handicap is, mégis olyan érdektelen lesz, akár csak unott utolsó napja egy legszörvább turfszezonnak. Sehogy sincs

arányban a holnapi nap az eddigi záros turfszezonnal, mert még a főversenyben is alkalmasint csak kevés ló indul s egy-két olyan verseny is lesz, melyben 3—4 ló küzd, hogy utoljára még megkeresse a zabjának az évi költségét gazdájának. A Vigasz-handicap előreláthatólag *Destillateur*, *Chryseis* és *Diadal* között fog eldőlni, a többi kisebb versenyek megvilágítására pedig szolgáljanak a következő tipeg:

- I. *Tinár*—*Maholnap*.
- II. *Melilla*—*Esparselte*.
- III. *Destillateur*—*Diadal*—*Chryseis*.
- IV. *Casque*—*Triole*.
- V. *Du nuw*—*Garcia*.
- VI. *Reducer*—*Itourdie*.

*. **A beszélő lóval a bécsi és alagi löversenyekről.** A *Telefon* *Himond* holnap (vasárnap) a bécsi és alagi löversenyek eredményeiről már délután 3, 4 és 5 órákor részletes tudósítást olvastat fel.

Nyiltér.

Szavatolok

a valósgért és helyességért, hogy az itt felsorolt számok sem a III-dik, sem a IV-dik sorsjátékban ki-számolva nem lettek. Minthogy a m. kir. szab. osztály-sorsjátéknál 50,000 nyeremény van, tehát a sorsjegyek felének nyerni kell, a valószínűség igen nagy, hogy éppen ezen számokra most kezdődő V. sorsjátékban nagyobb nyeremények fognak kihuzatni.

A számok a következők:

9893 ² / ₃	67900 ² / ₃	23369 ¹ / ₄	74042 ¹ / ₄	76140 ¹ / ₂
92069 ² / ₃	43530 ¹ / ₄	80026 ¹ / ₄	76145 ¹ / ₂	76148 ¹ / ₂
20126 ¹ / ₄		47311 ¹ / ₄	47315 ¹ / ₄	

A sorsjegyek árai:

1/8	1/4	1/2	1/1
75 kr.	1 frt 50	3 frt.	6 frá.

Megrendelhetők vidékre postautalványon vagy utánvét mellett

Lukács Vilmos Budapest, V., Fűrdő-utca 10.

a m. kir. szab. Osztály-sorsjáték főelárústitója.

Téli kúra Szt. Lukácsfürdő BUDAPESTEN.

Kénes lazapfűrdők, természetes forrásmenedék. Begyógyulések lazapfűrdők, kád- és gőzfűrdők, masszázs, kitűnő gyógyók. Mozgás és kúra. Vendégek saját územben. Olcsó árak. Gondos kezelés. Prospektust ingyen küld az iraszkodókra.

A „Krisztály” Szt. Lukácsfürdő savanyvíz mint kellemes üdítő itai ajánlatik

Dr. Weisz Miksa ügyvédi irodáját Lipót-körút 26. szám alá helyezte át.

Winter Jakabné, szül. Kulka Róza szomorodott szívvél tudatja, hogy férje

Winter Jakab

folyó hó 3-án életének 37-ik évében rövid szenvedés után jobbléte szenderült. A boldogult hült tetemét folyó hó 5-én, vasárnap délután 3 órákor fognak a VII. ker., Bethler-utca 10. számú gyászházból az új izraelita sirkertben örök nyugalomra tetetni.

Budapest, 1899. november hó 4-én.

Winter Sámuel, Kulka Samu és neje, atyja, apósa, anyósa.
Winter Sarolta, Kulka Mór nővére, sógora.

Dr. Kovács Jenő ügyvédi irodája

november hó elsejétől VI. ker., Teréz-körút 39. sz. alatt van.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmát, sem alakját nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Athen, november 4. A Pireusba érkezett osztrák-magyar hajóhad *Montecuccoli* altengernagy vezetése alatt áll. A hajóhad innen Szmirnába megy és ott hosszabb ideig fog tartózkodni.

Az osztrák zavarok.

Prága, november 4. Jaromerben a cseh községi előljárók gyűlése a következő határozatot hozta: Az itt egybegyűlt cseh községi előljárók elhatározzák, hogy átvitt *hatáskörbeli tevékenységüket beszüntetik*, a cseh képviselőket felszólítják arra, hogy a katonatisztek fizetésének fölemelése, az új ügyük behozatala és az újoncjutalék fölemelése ellen *határozott oppozícióba* menjenek.

A óár Potsdamban.

Berlin, november 4. A cár Potsdamban mindössze egy napig fog tartózkodni. Szerdán reggel 9 órákor érkezik és este 10 óráig marad. Nem lehetetlen, hogy a cár betér Berlinbe is és az orosz nagykövetség is megjelenik.

Brüsszel, november 4. Leyds, Transvaal képviselője, azt hiszi, hogy a potsdami császártalálkozásnál a transvaali háboru fog szóba kerülni.

Közgazdasági táviratok.

Frankfurt, november 4. Arfolyamok novemberre. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 230.30. Osztrák-magyar államvasut —. Déli vasut 32.50. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járadék 92.65. Laura-kohó 256.50. Harpeni 203.10. Discont 192.30. Alpeji —. Bécsi bankgyejelet —. Nyugodt.

Berlin, nov. 4. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négy százalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 230.75. Osztrák-magyar államvasut 141.50. Déli vasut 32.40. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyek 216.70. Buschtiehradi —. Orosz bankjegyek —. (Ultimo) Lombard —.

New York, november 4. *Liszt* helyben 2.80. *Buza* decemberre 73.%, márciusra 76%, májusra 77.%, *Tengeri* májusra 38.%, *Tengeri* júniusra —.

Chicago, november 4. *Buza* decemberre 68.%, *Tengeri* májusra 32.%,

New York, november 4. (Értéktársadé.) *Váltó* Londoutra —. *Váltó* Berlinre —. *Ezüst* 58.1/2.

N a p i r e n d.

Naptár. Vasárnap, november 5. — Római katolikus: A. 24. Imre hg. — Protestáns: A. 23. Imre — Görög-ország (október 24.) C. 20. Dak. — Zsidó: Kiszlev 3. — A nap két óra 35 percek. — Nyugszik 4 óra 19 percek. — A hold két délelőtt 8 óra 52 percek. — Nyugszik délután 5 óra 27 percek.

A miniszterek nem toadának. A *kvóta-küldöttség* alakuló ülése délelőtt fél 11 órákor a képviselőház első osztálytermében. *Kerékparos falvakodászat*. Rendezi a „Sasok” kerékpar egylete. Indulás délután 3 órákor a Spalt-féle vendéglőből (Tattersall mellett).

A *székfővárosi háztulajdonosok testületének* ülése délután 3 órákor az új városháza dísztermében. A *budapesti zenekedvelők együletének* összejövője az „Évszak”-okból délután fél 4 órákor saját helyiségében. A *budapesti katolikus népkör* igazgató választmányának ülése délután fél 5 órákor.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. **Somossy Mulató**. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor. **Folies Caprice**. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Miklós M. bor és sörcsarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zeneestély. Saját termései borok.

Jahn Ede. *Terézvárosi Fülsei sörcsarnokában* Andrassy-ut 44. Naponta előhalak. **Páris szálloda**. Váci-körút, Etternek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Ehm Janos éttermeiben (ezelött Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye. **Putzer-pince Deák-tér** naponta a pince éttermekben Schrammel és Boros Miksa és Kiss Ferkó híres zsolizták hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazené.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkitűnőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Margit-kávéház. Lipót-körút 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenye. **New York-kávéház** éttermel esténként honvédek zenekar hangversenye.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerékparterem*. **Magyar Színház-kávéház**. Wesselényi-utca 51. naponta *Dankó Pista* híres magyar daltársulata.

Garibrinus. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körút 27. Naponta katonazenekar hangversenye. Szabad bemenet. **Orient kávéház**. Kerepesi-ut. Sági Pista zenekarának hangversenye és Schreier művésze.

Kéleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye. Minden este Szulimati. **Vanek kávéház**. Csömör-ut 13. sz. alatt minden kedd, estétörtök és vasárnapon „*Költőgyölkök*” változatos műsorral.

Hegyesi József műszakács kitűnő konyháját helyben és vidéken ajánlja jókorra. **Bodega-pince**. Újonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

MÓKA BÁCISI MESÉI.

A király szemüvege.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király, annak olyan szemüvege volt, hogy minden meglátott vele, ami csak az országában történt, még azt is, hogy minden házban mit főztek ebédre.

Egyszer odaállt az ablakba, föltette a pápaszemét, nézett, nézett, hát látja, hogy nagy messziről egy gyönyörű gyémántmadár röpül feléje s amint közelebb jön, úgy ragyogott, úgy csillogott, hogy nem bírta többet nézni és a pápaszemét letette maga mellé az ablakra.

Alig hogy letette, ott termett a gyémántmadár, fölkapta a szemüveget és egy szempillantás alatt úgy eltűnt vele, mintha soha ott se lett volna.

No iszen volt most szegény király bajban. Hogy tudja meg, mi történik az országban? Bizony nem tudta és úgy busult, de úgy ám, hogy jobban nem is lehet.

Mit tehetett volna a nagy bánatában, kidoboltatta az egész országban, hogy aki megkeríti az ellopott szemüveget, annak neki adja az egyetlen leányát meg a felekirályságát.

Lejt erre keresés, de mekkora. Akinek ép keze-lába volt, az mind fölkereskedett; minden gördőt, minden fűszálat megnéztek, a folyóvizet is másfelé eresztették, a tavakat is leesapolták, de még a háztetőkön, toronytetőkön is csak úgy feketélt a sok ember, mindenfelé keresték a szemüveget, de hiába, sehol se találták.

Volt abban az országban egy szegény ember, annak volt egy legény fia. Mikor ez meghallotta a nagy dobolást, azt mondta:

— Édes apám, én is elmegyek, megkeresem a király szemüvegét, de nem maradok a mi országunkban, itt úgy se találnám meg. Jól látom, hogy egy gyémántmadár vitte el arra messze napnyugatnak.

Az apja nem akarta ereszteni, hogy minek menne el, úgy se találja meg, de a legény addig-addig kunyerált rajta, hogy utóljára eleresztette.

Jól fölutarisznyázott, aztán elindult. Ment, mendégelt kilenc nap meg kilenc éjjel utatlan utakon, árkon-bokron keresztül s mire a kilencedik nap is eltelt, úgy elfáradt, úgy lesoványodott, hogy szinte lerogyott a lábáról.

Este felé járt az idő, hát valami helyet nézett, ahol éjjelre meghúzódhatnék. Ott volt nem messze egy rémitő nagy szikla, abban meg egy hasadék.

— No, ide bujok, gondolta magában. Odament, hát amint bent van a hasadékban, nagy messziről mintha valami világosságot látta.

— Ejnye, ki lakhatik ebben a sziklában? Összeszedte minden erejét és ment a világosság felé. Ment, mendégelt jó sokáig, utóljára

odaért egy kis házikóhoz. Bemegy, de majd meghült benne a vér, mikor látta, hogy ki van a szobában.

Egy csunya, csunya öregasszony ült a szoba közepén egy asztal mellett, fél szeme volt a homloka közepén, orra pedig akkora, hogy az állát verte. Az orra empóján keresztül kötél volt húzva, úgy volt odakötözve az asztalhoz.

Nézte a legény, nézte, még a szája is nyitva maradt a nagy nézésben, egyszerre csak megszömlött az öregasszony:

— Bá! Mit tárod itt a szádát? Gyere inkább ide, szabadíts el az asztaltól!

Erre valahogy nekibátorodott a legény és azt mondta:

— Jaj, öreganyám, de hát hogyan szabadítsalak el?

— Ott lóg a falon egy aranyvessző, vedd le, aztán üss vele az orromra.

Levette a legény az aranyvesszőt, ráütött vele a vénasszony orrára s abban a szempillantásban leszakadt róla a kötél.

— No, csakhogy megszabadítottál, legalább megehetlek. Már tíz napja várlak, fenem rád a fogamat.

— Jaj, édes öreganyám, azt mondta a legény, ugyan mit enne rajtam? Iszen annyi hus sincs már a testemen, mint a bögéren!

— Kösönd, hogy így feleltél. Ne félj, nem bántalak, inkább mondd meg, mi járatban vagy?

— A királynak a pápaszemét keresem, amit a gyémántmadár lopott el tőle. Nem tudnál róla hirt mondani?

— Nem bíz én, édes fiam, hanem fogd ezt az aranyvesszőt, menj ki ebből a hasadékból, aztán menj addig, míg egy másik sziklát találsz. Ha odaérsz, vágd meg a vesszővel. A vágásra majd szétnyílik a szikla, te pedig csak menj be bátran. Ott lakik a néném, az talán többet tud a dolgodról.

Megköszönte a legény az aranyvesszőt, kiment a hasadékból, ment kilenc nap meg kilenc éjjel s a tizedik nap este ért egy rémitő nagy sziklát. Megvágta, szétnyílt előtte, bement.

Itt is látott messziről valami világosságot. Odamegy, hát egy kis házikóban egy még öregebb, még esunyább asszony volt az orránál fogva az asztalhoz kötözve. Mikor a vesszővel elszabadította, ez is meg akarta enni.

— Jaj, édes öreganyám, azt mondja, ne egyen meg! Ugyan mit is enne rajtam, mikor soványabb vagyok, mint a hét szűk esztendő?

— Kösönd, hogy így feleltél. Ne félj, nem bántalak, inkább mondd meg, mi járatban vagy.

Hát ennek is elmondta a mondókáját, de bizony ez se tudott róla hirt mondani, merre van a gyémántmadár.

— Hanem tudod mit, édes fiam, mivel megszabadítottál, fogd ezt a kalapot. Amit evvel leteritesz, azt senki se tudja alóla elvenni, csak te. Most pedig eredj tovább, míg még egy sziklát

Angéláról. Hiszen ha ők voltak igazán, csak hagytak valami üzenetet hátra!

S a szálló portása, ahogy meglátta, feléje sietett. Egy névjegyet adott át neki.

Szaplonczay egy kicsit szédült.

— A menyasszonyával volt itt, jelentette a portás. Nagyon sajnálta, hogy nem találta itthon. Nagyon kéri a nagyságos urat, hogy vasárnap okvetlenül sziveskedjék elmenni a felavatásra. Mert letette a tanári vizsgát.

Egy sőhaj szakadt föl a Szaplonczay kebléből. Talán a megkönnyebbülés volt, hogy még csak a tanári felavatásnál tartanak, de talán egyéb is volt. Szaplonczay kábultan nézett körül a homályos előeszmőkben. Nem szokik-e ki valamelyik oszlop mögül Angéla? Nem esattog-e föl valahonnan a kacagása? Nem száll-e feléje a fehér orgonavirág édes illata? És a leány illata? Hiszen itt járt és beszélt és lélegzett?

Még kábult volt, ahogy szobájába sietett. Felszakított az ablakokat, hogy széles sugárral ömöljön be a napfény. Mert félt a homálytól, amiből bolond képek és látomások kelnek. A hatalmas fák koronáit nézte, a madarakat, amik behúzott fejfel, esőndes álomban ringatóztak a lombok közt, az eget, amely felhőtlenül kéklött a budai oldal fölött. És azt képzelte, hogy az alvó természet őt is letudja altatni. De csak inkább elkábult. Mintha látta volna, minden tagjával külön érzett s az ablaknál állva, olykor hirtelen megfordult, mert olyan érzése volt, hogy az ajtón nesztelenül behuhat valaki. Egyszer egyszer a szeméhez is kapott. Azt képzelte, hogy Angéla pajkosan befogta hátulról a szemét.

Ahogy volt, felöltözköde, az ágyra vetette magát. És Angélat, mindig csak Angélat látta. A szigetre már lombán ereszkedett az esti homály és Szaplonczay még mindig csak Angélat látta kiszökni lázas gondolataiból.

Aztán hirtelen úgy rémlett neki, hogy valami tűzsugár lövelt a szemébe. Szinte megvakult.

A gázvilág volt, mely a kinyitott ajtó nyomán a folyosóról beszökött. Csak egy másod-

percig tartott. Aztán az ajtó bezárult s a kis szobában mélységes volt a sötétség.

— Ki az? — szerette volna Szaplonczay kérdezni és úgy félt, mintha egyetlen szavával elkergethetné álmának szépséges tündérét. Hátha megjött! Hátha már itt van a szobában! És Szaplonczay egy hangos szót nem mert szólani, csak úgy gondolta babonás félelemmel a legfrübbebb vallomásokot, a legzenvedélyesebb szavakat. Mintha az a tündér így is meghallaná, így is megértene.

Egy fiom kéz simított végig a fején. Szaplonczay reszketve ragadta meg és elborította égő csókjaival.

— Csak én vagyok, Szaplonczay, — hangzott végre egy bánatos hang.

A Liza asszony hangja volt.

— Csak én vagyok, — folytatta csöndesen, bánatosan. Ne próbálja velem elhítenni, hogy tudta és örül nekem. Én látom azt a menyasszonyt és látom a halovány arcát, mikor meghallotta, hogy maga estig haza sem jön. Ha abból az areból nem tudtam volna világosan olvasni, mindent elárult nekem ez a mai délután. Mióta van már itthon! És bezárkózott! Egyedül akart lenni a gondolataival. Nem. Azzal a leánnyal. Csak vele akart lenni.

Egy másodpernyi csönd volt. Aztán remegve hangzott:

— Merre mondani, Szaplonczay, hogy ma délután csak egyszer is gondolt rám?

Szaplonczay fölugrott, hogy gyertyát gyújtson. Liza asszony lefogta a kezét.

— Nem kell gyertya. Jobb nekünk most a sötétség. Azt hiszem, szégyeljük magunkat egy kicsit egymás előtt. Én legalább érzem, hogy egy láng az areom s ha már bizonyosan nem tudnám, hogy maga mást szeret, elsüllyednék szégyeltemben, hogy bejöttem magához. De maga azt a lányt szereti s valahogy el tudtam magammal hitetni, hogy jöhetek, mehetek veszedelem nélkül, mert idegen vagyok, senki sem vagyok magának.

(Folyt. köv.)

REGÉNY.

A verebek.

(41)

— REGÉNY. —

Irtá: KABOS EDE.

A banketten, abban a nehéz órában született ez a tekintet és most feltámadt a Szaplonczay heves képzelődésében. Vádolta, égette, kizozta. És Szaplonczay szólan dühvel tűrte a kinokát s csak úgy magában gondolta, hogy ennek így kellett lennie s ma sem tehetne másképpen.

Megérkezett a szigetre. A hidról ösztön szerint elnézett a parton, hogy nem látja-e valahol Lizát. Ha ösztönén vallatja magát, ebben a percben csodálkozott volna, hogy mért is keresi azt a szép vörös asszonyt? Semmi sem maradt meg abból az örült vágyból, melylyel még tegnap is üldözte. Csodálatos hidegséggel és szinte megvetéssel tudott az utolsó hetek játékára visszanezni. Belátott az asszony műhelyébe és a költő szemével tudta volna apróra lefesteni, ahogy ez a furcsa szerelmi játék szövődött, bonyolódott, mérgesedett. Érezte most, hogy nem szereti az asszonyt és érezte azt is, hogy Liza asszony csak az ő Szaplonczay-muzeumát teszi teljesebbé, mikor a költő szívét is oda akarja tenni az arcoképek, a könyvek és az újságok mellé. Hogy a legértékesebb is ott legyen a muzeumban. Egyik sem szerelmes és mind a kettő játszik a szerelmes tüzzel. Az egyik futni kíván a nagyobb veszedelemből s a másik diadalt akar vinni Danekára. Az egyik gyáva, a másik hű. És hetek óta szakadatlan izgatottságban hitetik el magukat, hogy szerelmeseik.

Ha most az ösztönére hallgat: Szaplonczay megvárja a legelső hajót és menekül a Margit-szigetéről. De valami örült vágy kergette a szálló felé. Mintha okvetlenül hallania kellene valamit

percig tartott. Aztán az ajtó bezárult s a kis szobában mélységes volt a sötétség.

— Ki az? — szerette volna Szaplonczay kérdezni és úgy félt, mintha egyetlen szavával elkergethetné álmának szépséges tündérét. Hátha megjött! Hátha már itt van a szobában! És Szaplonczay egy hangos szót nem mert szólani, csak úgy gondolta babonás félelemmel a legfrübbebb vallomásokot, a legzenvedélyesebb szavakat. Mintha az a tündér így is meghallaná, így is megértene.

Egy fiom kéz simított végig a fején. Szaplonczay reszketve ragadta meg és elborította égő csókjaival.

— Csak én vagyok, Szaplonczay, — hangzott végre egy bánatos hang.

A Liza asszony hangja volt.

— Csak én vagyok, — folytatta csöndesen, bánatosan. Ne próbálja velem elhítenni, hogy tudta és örül nekem. Én látom azt a menyasszonyt és látom a halovány arcát, mikor meghallotta, hogy maga estig haza sem jön. Ha abból az areból nem tudtam volna világosan olvasni, mindent elárult nekem ez a mai délután. Mióta van már itthon! És bezárkózott! Egyedül akart lenni a gondolataival. Nem. Azzal a leánnyal. Csak vele akart lenni.

Egy másodpernyi csönd volt. Aztán remegve hangzott:

— Merre mondani, Szaplonczay, hogy ma délután csak egyszer is gondolt rám?

Szaplonczay fölugrott, hogy gyertyát gyújtson. Liza asszony lefogta a kezét.

— Nem kell gyertya. Jobb nekünk most a sötétség. Azt hiszem, szégyeljük magunkat egy kicsit egymás előtt. Én legalább érzem, hogy egy láng az areom s ha már bizonyosan nem tudnám, hogy maga mást szeret, elsüllyednék szégyeltemben, hogy bejöttem magához. De maga azt a lányt szereti s valahogy el tudtam magammal hitetni, hogy jöhetek, mehetek veszedelem nélkül, mert idegen vagyok, senki sem vagyok magának.

(Folyt. köv.)

podat s akkora gyémántot kapsz tőlem, hogy egész királyságot vehetsz rajta.

— Jól van — azt mondta a legény — de a gyémánttal még be nem érem. Add ide a pápaszemet is, amit a királytól elloptál.

— Jaj, csak azt ne kérd! Iszen éppen azért loptam el tőle, hogy ha nem is vagyok itthon, mégis mindig láthassam a fiaimat.

— Már én nem bánom, akármiért loptad el, de addig nem látod a fiaidat, míg a szemüveget ide nem adod.

Mit volt a gyémántmadárnak mit tenni, nagy keserves fohászokkal levette a pápaszemet az orráról, odaadta a legénynek és ráadásul akkora darab gyémántot tört ki neki a hegyből, hogy testvérek között is megért egy királyságot.

Erre aztán a legény is levette a kalapiját a kis madarakról és kinyargalt a gyémánthegyből. Nyargalt, nyargalt és addig nyargalt míg utóljára odaért a királyi kastélyba.

Itt a király már annyira busult, hogy so nem evett, se nem ivott, se nem aludt s minden órán várták a halálát. A lánya ott sirt-rítt mellette, de nem tudta megvigasztalni.

Azokban jött be a legény:
— Királyi fölséged, megkövetem alásan, nem ez a pápaszem? Mert ezt hoztam vissza a gyémántmadártól.

Nem volt a királynak már jártányi ereje, de erre a szóra fölugrott az ágyáról, kikapta a legény kezéből az ökulát, föltette az orrára s amint föltette, elkezdett ugrálni, táncolni, mint valami fiatal gyerkőc és egyre kiáltotta:
— Ez az! Ez az!

Aztán nekiesett a legénynek, össze-vissza ölelte, csókolta és azt mondta:
— Meghoztad a szemüvegemet, megmenttetted az életemet. A tied a leányom, meg a felekirályságom.

Aztán meghívta a hetedhét országra szóló lakodalmot. Elhívták a legény apját is és mind boldogul éltek.

Ha meg nem haltak, most is élnek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Olyan szelid . . .

Olyan szelid az ősi fény
A halovány vidék felett,
Mindta tavaszról érzének
Egy átfutó lehelletet.

S kigyul egy enyhe ragyogás
A föld beteg ábrázatán,
Virágos Május, szép idők
Kisértő lelke ez talán?

E fény, mely bágyadtan mosolyg
A még virágos réteken.
Eszembe hozza hervadó
Gyermeked arcod, és eszem.

Ily fénybe bágyadt arcod is,
Hogy asszony lettél, hervad az,
De a te hervadásod is
Csupán csak haldokló tavasz.

Kistéleki Ede.

— **A népszerűség — üzleti szempontból.** A londoni *Daily Mail* bebizonyította, hogy egy költő népszerűségét föl lehet váltani aprópénzre. A legtöbb angol lap ugyanis gyűjtést indított a Dél-Afrikába indult katonák feleségei és gyermekei javára. A *Daily Mail* Kiplinggel, a világhírű íróval, hazafias költeményt íratott, amely lelkes szavakban felhívja az angolokat, hogy fillérekkel járuljanak a katonák özvegyei és árvái istápolásához. A költő a költemény díját 250 fontot (3000 forint) átengedte a jótékony célra. A *Daily Mail* a költemény utánnyomatásának jogát néhány tucat angol lapnak egyenkint 5 guineerért (65 frt) eladta. Aztán a költeményt a költő kézírásának utánzásával lemásoltatták és számtalan példányban darabonként egy shillingjével (60 kr) árusították. Beerbohm, a híres angol színész a költeményt a színházban minden este elszavalja és ezért 100 livre (1200 frt) heti tiszteletdíjat kap, amely összeg azonban a művész jóvótaból a jótékony célra marad. Majd Lühran Arthur a költeményt megzenésíti, 100 guinea-ás (1200 forint) tiszteletdíjat a jótékony célra adozza, a megzenésített költeményt az Albambra-színházban el fogják énekelni, amiért az igazgató minden héten egy tekintélyes összeget fog a jótékony alapoz csatolni. A költemény ezután egy zeneműkiadó céghez jut, amely a megzenésített költeményt kicserélt és a bevett összeget a jótékony célra oltárára helyezi, azaz a *Daily Mail*-nek fogja átadni. A költemény eredeti kézírata, Kipling névaláírásával még megszereshető és a legtöbbet ígérő tulajdonos lesz. Publikum majd csak akad a jótékony és raffinált művére.

— **Körkérdés.** A *Petit Bleu* érdekes körkérdést intézett a közpályán működő francia urakhoz. Mit kell tennünk, — így hangzik a kérdés — hogy a világkiállítás fényét emeljük? Erre a kérdésre job-bára politikai természetű válasz érkezett a fiatal újság szerkesztőségébe. A legrövidebb feleletet *Antoine* színész adta, mikor ezt írta: „Rehabilitálják Dreyfust.” A *Theâtre Français* kormányzója *Claretie* Jules u azzal akarja a kiállítás fényét emelni, hogy a francia nemzet ne tűrje el, hogy sárral dobálják meg. *Ohnet* György így válaszol: „En azt tartanám lehelyesebbnek, ha megmutatnánk az idegeneknek, hogy minálunk mindenki elmondhatja a véleményét anélkül, hogy azok, akik nem osztoznak benne, rablónak és banditának neveznék az embert.

Először építetik fel a kiállítás palotáit, mondja Benjamin *Constant*. Aztán minden francia béküljön ki egymással s legyen mindegyik testvére a másikkal.

Alexandre *Hepp* azt hiszi, hogy a csodák kertjénél is nagyobb csoda volna, ha a franciák összeférnének s olyan rendszert tudnának kitalálni, amely a civódásnak mindenkorra véget vetne. *Pascal Grousset* praktikus óhajásokkal felel a kérdésre s azt kívánja a kiállításra, hogy a korosmárosok ne nyúzzák az idegeneket, a régi, híres francia konyhát vezessék be újra, jó lovakat fogjanak a bércsovi elé, tisztítsák meg a Szajnát, söpörjék az utcákat, pusztítsák el az izléstelen hirdetési ozlopokat, adjanak kenyeret az éhezőknek, nyissák ki a házak kapuit a szűkölködőknek, a leveleket és sürgönyöket londoni tarifa szerint szállítsák, nyissák meg éjszakára is a muzeumokat, jobb zenekarokat a színházakba, több jó poétát és jobb dohányt szerezzenek. Végül mindezekhez jó kedvet, francia vidámságot. Ez lenne a legszebb kiállítás. Van benne valami!

— **Hamis pénzek a fogházban.** Kedélyes állapotok uralkodhatnak egy *kaliforniai* fogházban. Nemrég a fogház udvarán két 25 centes pénzdarabot talált egy szolga, amelyekről kisült, hogy hamisak. Alapos kutatás után arra a felfedezésre jutottak, hogy a pénzzártó ipar a fogház lakói körében nagy-szerű virágzásnak örvend. Hat formát találtak, amelyet a 25 centes és az 5 centes pénzek előállítására szolgáltak. Mindez ideig nem sikerült megtudni, hogy mely rabok tudtak a hamisításról és hogy kerültek a formák a fogházba.

Érdekes, hogy már egy éve voltak forgalomban a hamis pénzek, a nélkül, hogy megtudták volna, kik a hamisítók.

— **Női Hamletok.** Egy ügybuzgó színházi statisztikus végigböngészte az öt világrézs színházi krónikáit, és kisütötte, hogy az első női Hamlet Mrs. *Bullkley* volt, aki 1785-ben Edinburgban nagy tetszést aratott Hamlet alakításával. Utána Bernhard Sarahig még harmincegy művész próbálkozott meg több-kevesebb sikerrel ezzel a hatalmas nadrág szereppel; a harmincegy közül tizenhat. Amerikában, a többi részint Párisban, részint Angliában. A harmincegy művész közül csak *Judith* asszony és Mrs *Powell* értek el tisztes sikert, az egyik a párisi *Gaité*-színházban, a másik a világ legtitésletremelőbb Shakespeare színházában: a londoni *Drury Lane*-ben. Legrosszabbul valamennyi asszony-Hamlet közt Mrs. *Glover* járt, akit a szó legszomorubb értelmében kifütyültek. *Kean*, a világhírű angol színész jelen volt az előadáson, és lélekszakadva rohant fel a művész öltözőjébe.

— Gratulálok asszonyom, — mondta ünnepélyesen, — a közönség megmutatta, hogy komolyan méltányolta az ön művészetét és ezért a lehetetlen vállalkozásáért kifütyülte. Valaminthogy engem is kifütyülne, ha egy szép napon eszembe jutna *Lady Macbethet* eljátszani. Mert egyikünk sem lehetne igazán nagy és tökéletes a saját szerepkörében, ha a másikét is el tudná játszani!

Vajjon ugyanezt mondaná-e *Kean* Bernhardt Sarahnak is?

— **A jó falusi levegő.** Messziről, egy szép alföldi falucsukából biciklista érkezik Pestre.

— A szülőfaludból jövök — mondja barátjának — s a gépem pompásan működött. A pneumatikot otthon fújtam föl, s egész uton nem szakadt el. . .

A barát lelkesedve borul az gépre, s a szellenttyűjét kiosavára szól:

— Hadd szívom be hazám levegőjét, a jó falusi levegőt. . .

— **Rendelés után.** *Fogorvos:* Tíz forintot fizet. *Páciens:* Nem tudok fizetni, nincsen pénzem.

Fogorvos: De hát minek jön akkor éppen hozzám a drága specialistaához?

Páciens: Nekem az egészségemért semmi sem drága.

— **Modern dolgok.** Két apa beszél a gyermekeiről. Az egyik szól:

— Idősebb lányom orvosnövendék. A fiatalabb jogi pályán van. . .

— És a fia?

— Óh, annak pompás állása van egy masamód-üzletben. . .

Régi jó pajtások találkozhatnak:

— Mit csinál Pista, a vidám bohém?

— A tollból él.

— Tehát mégis van tehetsége?

— Az nincs. De fünek-fának ir — kéreget levelet.

— Van egy hölgy — mondja *Zsolt* ur — a kinek sohse fogják megbocsátani az angolok, hogy ellenfelük pártjára állott. . .

— Ki az?

— *Lady Smith*.

Ötletek.

— *Stettenheim*. —

Az asszonyok bizonyos korban bizonytalan koruk.

Városi ember elparasztozódhatik falun, de a falusi még a legnagyobb városban so városiasodik el.

Az első ostobaságot akkor követi el az ember, amikor nagyon is korán jön világra.

Ha minden borralvaló borra való volna, nem látna az ember józan pincért.

Ha az erős ember meghátrál, mindig rálép valakinek a lábára.

Az asszony addig mondja a dohányról, hogy a legnagyobb luxus, amíg maga is dohányozni nem kezd.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, november 4.

Értékület. A tőzsdén az elmúlt héten a hangulat csendes volt. Az irányzat a hét elején a külpolitikai helyzet kedvezőtlen volta miatt lanyha volt, később azonban külföldi magasabb jegyzésekre némileg javult. A forgalom főleg a nemzetközi értékre szorított, ezek közt különösen az osztrák-magyar államvasut részvényekben volt emelkedő az irányzat. A helyi piacon az irányzat nyugodt és a forgalom esőndes volt. A közuti és városi vasut-részvények kezdetben emelkedtek, a hét vége felé azonban ezekben visszaesés állott be. A salgótarjáni közszénelvény részvények és a pesti magyar kereskedelmi bank részvényei értékelésük miatt hanyatlottak, ellenben a magyar cukoripar részvényeket, a Gáncz-részvényeket és az *Adria*-részvényeket élénken keresték és ennek következtében egy keveset emelkedtek. Kedvező hangulat egész héten csak a befektetési értékek piacán volt, a forgalom azonban ezekenél is több keretben maradt.

Gabonafüzet. (*Goldmann* és *Engel* jelentése a *Budapesti Napló* számára.) Az időjárás a hét folyamán is tartósan száraz maradt. Sűrű köd és mérsékelt fagy az előrehaladott idenyt ugyan eléggé jellemelték, napközben a hőmérséklet azonban enyhe volt. A mezőgazdasági állap. általában kedvező, mindgyakoribb azonban a panaszok, miszerint a tartós szárazság folytán a vetések nehezen kelnek ki és azok fejlődése visszamarad. Rovarok és egerek pedig tetemes károkat okoznak. Bőségebb csapadék így nagyon kívánatos volna. Külföldön az eddigi időjárás a vetésekre nagyobbára kedvező volt. Az amerikai Egyesült-Államokban a téli buza területeken elégséges esőzések voltak és így a vetések állása éppugy, mint a La-Plata államokban kedvező; Német- és Franciaországban a vetés, kedvező körülmények között be van fejezve, míg Angliában esős időre volna szükség. Romániában a buzaival bevett terület ez idén — vetőmag híjján — jóval kisebb a tavalyinál és roszsal pótolják.

A külföldi piacok üzletmenetéről alig jelenthetünk újat. A forgalom gyenge, az üzlet minden ösztönzés nélkül kedvetlen és az árak inkább lefelé törekvők. Amerikában az árvalózsások kismérvűek. A hozatalok e héten gyöngébbek és a látható készletek gyarapodása is így a múlt hetin jóval alul maradt, másrészt azonban nagyobb eladások eszközöltettek és az export-üzlet is gyengébb volt. A múlt héthez viszonyítva így 1¼ c. esőkenes mutatkozik. Angliában vevők mint eladók egyaránt tartózkodók voltak és a forgalom gyenge maradt. A francia piacokon a belöldi buza bő kínálata volt esőkkent hatással és az árak így olcsóbbodtak. A többi kontinentális piacokon csendes hangulat uralkodik és a forgalom a minimálisra szorított.

Nálunk sem javultak a viszonyok és az árak ugy kenyeremagvak mint takarmánycikkekben csökkenők voltak.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük: Buza az egész héten át határozottan lanya irányt követett. A kínálat ha nem is volt bő, de annál sürgetőbb alakot öltött, mint hogy a tulajdonosok különös eladási hajlamot tanúsítottak, míg malmaink teljesen tartózkodó állapponra helyezkedtek és csak a legzükségesebbet vásárolták. A forgalom így nagyon szerény maradt és nem volt összhangban a még mindig elég erős hozatalokkal, minél fogva az árak is fokozatosan ca. 25 krajcár vesztettek. Rakományokban buza egyáltalán csak nevezten talált vevőt és így a főleg wagnomáruból álló összforgalom sem volt több 70.000 métermarubnál. Idegen buzában ugyancsak szorványos volt a forgalom. A heti hozatlok 149.000 mm. tesznek ki.

Rozs, bár mérsékelt, de azért szintén sürgetően volt kinalva, míg a vevők e cikk iránt is tartózkodóak voltak. A hét elejével még teljes árakat fizettek, később azonban fokozatosan 5-10 krral csökkentek a jegyzések és a forgalom e mellett a legszűkebb maradt. Helybeli paritásra 6,10-6,25 és helyben 6,80 frtg jegyzünk. Az export részére néhány kisebb tétel jó minőségű áru 6,30 frttal kelt el paritásra. Nyíri származékok üzletelenek maradtak és csak névlegesen jegyztek 5,75-5,90 frt debreceni paritásban.

Arpa (takarm. és hánolási célokra) mérsékelt kínálat és korlátolt vételkud mellett változatlan maradt és minőség szerint 5,75-5,90, jó minőségű áru 6.- frtg értékesíthető helyben. Alomásokon átvéve ugyszólván alig van forgalom. Néhány kis tétel multibeli árakon kelt el.

Zab csak mérsékeltén érkezik, a kereslet azonban ugyancsak gyenge. Prima tiszta zab csak szorványosan érkezik a piacra. Az árak a mult héthez viszonyítva egyébként alig változtak és helyben szín és tisztaság szerint 5,10-5,40 forint között váltakoznak, csendes irányzatban.

Tengeri 6 áruban csak gyengén van forgalomban és áraban 5 krajcár vesztett. Kocsiba téve helyben 5,50 forintig fizettek. Uj tengeri bővebben van kinalva, míg az érdeklődés csökkent és az árak ugyancsak 5-10 krajcárral olcsóbbak. Téli hónapokra november-februárra való szállítással budapesti paritásra 4,60 forintot jegyzünk.

Olajmagvak: Káposztarepce (készáruban) alig kerül a piacra és helyben 12,25 forintig jegyez. Káposztarepce csendes, 1900. augusztusra 11,60-11,85 forintig jegyez. A mellickekben alig volt forgalom és, vadrepce 5,50-6,40 forintot, gomborka 10,50-11.- forintot, lenmag 11,50-13.- forintot ér el helyben.

Hüvelyesek: Bab a hét kezdetével továbbra is jól keresetet, utóbb az érdeklődés azonban teljesen megszűnt. Triuret aprózomű babért Féléghyázán 8.-, Gyöngyösön 7,75, gombolyú babért Mohács-Zombor 7.-, Vácson 7,25, barna babért Kalocsán 7.-, Nagy-Károlyban 6,80 frtg fizettek. Kendermag erősen van kinalva, míg a kereslet gyenge és ára így csökkent. Mirosvasarhojyon 10,75-10,50, Mohácsos 11.- frt fizettek. Köles helyben 5,50-5,60 forintot jegyez.

Felmagvak: Vöröshereben a hangulat valamivel csendesebben alakul, az árak azonban változatlanok voltak. Bánáti áru 62-67, erőteljesebb tisztavideki és felvidéki 70-72 frtg jegyez. Lucerna tartósan csendes és 43-48 frt között értékesíthető helyben.

A határidőüzlet a felotyi héten állandóan lanya irányzat mellett pangott, mert ha az üzlet jellemzői akarjuk, csak e kifejezéssel élhetünk. A kötések száma szokatlanul csekély volt, mi mellett különösen a kenyermagvak árai jelentősen estek, a takarmány-cikkek az aresésben visszartottak a buzavál lépést, árak azonban szintén nemszertant néhány krajcárral.

A heti üzlet részletei a következők: Buza áprilisra 8,28 frt, 8,23 frt, 8,32 frt, 8,22 frt, 8,27 frt után 8,20-8,27 forinton zárul. Rozs áprilisra 6,76 frt, 6,69 frt, 6,72 frt, 6,64 frt 6,71 frt, 6,65 frt 6,68 frt után 6,67-6,68 frton zárul. Tengeri májusra 5,12 frt, 5,04 frt, 5,08 frt, 5,07 frt, 5,05 frt, 5,06 frt után 5,05-5,06 frton zárul. Zab áprilisra 5,21 frt, 5,18 frt, 5,20 frt, 5,17 frt után 5,20-5,21 frton zárul. Káposztarepce augusztusra 11,50-11,60 forinton jegyez.

Ipar és kereskedelem.

A kamatláb. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma ülést tartott Bécsben, amelyen a vezértitkár, behatolva ismertette a piac helyzetét. A vezértitkár tekintettel arra, hogy a pénzpiac állását lényegesen és kedvezőjelenül befolyasolja az a körülmény, hogy a külföldi piacoknál helyzete még nem tisztázódott, most sem látja megokoltak a bankkamatláb mérséklését. Végül előterjesztették a két pénzügyminiszter átiratát a megújított bankszabadalom aláírása tárgyában.

Tej- és cukor-kartell. A kis- és középkereskedők tarsulata értekezletet tartott, amelyen megvitaták a tejnyagkereskedők egyesülését, mely szerint a tej árát 1-2 krajcárral jobbe emelték a fűszer- és kiskereskedőknel. Egyhangulag elhatározták, hogy ésszeköteteseb fognak lépni oly tejtörmelökkel, akik az egyesüléshez nem járultak. Targyaltak a nagykereskedők valamint a fűszerkereskedők egyesülete által a cukor kieszinybeni elarustásánál az árak egységes szabályozására nevez kezdeményezett kartell ügyét is. Egyhangulag kimondták, hogy e téren divó tisztességtelen verseny korlátozásához szivesen hozzájárulnak. Szivesen

alvetik magukat oly határozatnak, mely kimondaná, hogy a cukorgyárosok, nagykereskedők és ezek ügynökei által oly kieszinybeni elarustónak, aki a meghatározott egységáron alulárust, — cukort nem adnak.

A ménésbirtokok a párisi világkiállításán. A földmívelésügyi minisztériumban a napokban állítotték el azok a tárgyak, melyekkel a magyar állam ménésbirtokai a párisi világkiállításán résztvesznek. A ménésbirtokok kezelését lehető hüen előtűntető, igen csinos apróságok, melyeket Régner Dániel mezőhegyesi állami műmester készített, miniatűr kivitelben fogják bemutatni a párisi világkiállításán a ménésbirtokok milyenségét. A kiállítási tárgyakat a napokban Párisba küldik.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Kopriya Mária cég Holleschan, Ratersdorfer L. cég Bécs, Kalmár Jakab kereskedő Nagyvárad, Reisfeld Ignác kézműárkereskedő Biala, Selmei B. és Társa cég Kassa.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 18 forint pénzben, 18,50 forint áruban. Bécsben az irányzat változatlan. A nyersszesz ára 20,20 forint pénzben, 20,40 forint áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. évi nov. 3-án. Készlet 422 darab. Érkezett 836 darab. Összesen 1258 darab. Eladatot 987 darab. Maradt 271 darab. — Napi árak: 120-180 kgr. szulyban 42-43 krajcárig, 220-280 kgr. szulyban 42-43 krajcárig, 330-380 kgr. szulyban 41-43 krajcár. Öreg nehéz paronkint 400-500 kilos 38-39 krajcárig, Mislacok —38 krajcár kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, november 4.

Vételkudv hiányában a mai buzaüzlet is lanya hangulat mellett folyt le. Forgalomba került 12.000 métermáza buza nagyon különböző árakon, a selejtes minőség többnyire 5 krajcárral alacsonyabb árakon.

Eladatok: Buza. Tiszavideki: 1000 mm. 80 k. 8 frt 15 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 15 kr, 300 mm. 79-8 k. 8 frt 15 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 5 kr, 100 mm. 78-8 k. 8 frt 5 kr, 100 mm. 78-5 k. 7 frt 90 kr, 100 mm. 78 k. 7 frt 95 kr, 100 mm. 77 k. 7 frt 90 kr, 100 mm. 77 k. 7 frt 70 kr, 100 mm. 74-8 k. 7 frt 85 kr, 100 mm. 74-5 k. 7 frt 62 1/2 kr, 100 mm. 73 k. 7 frt 62 1/2 kr, 100 mm. 74-5 k. 7 frt 30 kr.

Pest megyei: 100 mm. 79-8 k. 8 frt 15 kr, 400 mm. 79-8 k. 8 frt 15 kr, 200 mm. 79 k. 7 frt 95 kr, 200 mm. 78 k. 8 frt, 1190 mm. 77 k. 7 frt 75 kr, 200 mm. 76 k. 7 frt 80 kr, 100 mm. 75-6 k. 7 frt 70 kr, 1900 mm. 75-3 k. 7 frt 80 kr, 100 mm. 73-5 k. 7 frt 55 kr.

Fehér megyei: 1200 mm. 74-9 k. 7 frt 85 kr, 1100 mm. 75-5 k. 7 frt 85 kr. Bácskai: 100 mm. 73-5 k. 7 frt 75 kr, 100 mm. 73-5 k. 7 frt 70 kr, 100 mm. 73 k. 7 frt 70 kr. Tolnai: 900 mm. 74-3 k. 7 frt 80 kr. Felső magyarországi: 100 mm. 75-8 k. 7 frt 85 kr.

Erdélyi: 200 mm. 78 k. 7 frt 70 kr. Budai: 500 mm. 76 k. 7 frt 80 kr. Ios: 300 mm. 6 frt 15 kr. Mind 3 hónapra. Zab: 150 mm. 6 frt 50 kr, 100 mm. 5 frt 47 kr, 100 mm. 4 frt 40 kr.

Káposztarepce: 1000 mm. 11 frt 85 kr. Készpénzfizetés mellett.

A készrua hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség bektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns for 'Buza' and '100 kilogramm ára' (frt) and '100 kilogramm ára' (frtg). Rows include 'tiszavidéki', 'fehértó', 'pestvidéki', 'bánsági', 'bácskai'.

Table with columns for 'Egyéb gabonafélék' and '100 kilogramm ára' (frt) and '100 kilogramm ára' (frtg). Rows include 'Rozs', 'Arpa', 'Zab', 'Tengeri', 'Repce', 'Köles'.

A határidőüzlet: folyman a következő tötesek történtek: Buza (1900.) áprilisra 8,22-8,23-8,24-8,25-8,26 Buza (1900.) okt. 8,13-8,19-8,20-8,21-8,22 Rozs októb. 0.-0.-0.-

Table with columns for 'Rozs', 'Zab', 'Tengeri', 'Repce' and prices for 'áprilisra', 'októberre', 'májusra', 'augusztusra'.

Table titled 'Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:' with columns for 'Buza', 'Rozs', 'Tengeri', 'Zab' and prices for 'októberre', 'áprilisra', 'szeptemberre', 'májusra', 'augusztusra'.

Table titled 'Délután fél 5 óraker zárul:' with columns for 'Buza', 'Rozs', 'Zab', 'Tengeri', 'Repce' and prices for 'októberre', 'áprilisra', 'szeptemberre', 'májusra', 'augusztusra'.

A budapesti értéktözsde.

A mai tözsde kezdettől fogva várakozó álláspontot foglalt el. Az angolok transvaali hadi tetteiről 1-2 nap óta nem érkezett hír a távirati összekötelés megszakitása folytán s így nem volt ok ez oldalról a hangulat megromlására. A zárlat gyengébb, bécsi jegyzésekre szintén gyengült.

A déli tözsden, nyugodt külföldre, az árak lemorzsolódtak, a zárlat legalacsonyabb napi árfolyamok mellett megállandósult.

A helyi értékek piaca csekély forgalom mellett lanyhább volt. A két vasut-részvény olcsóbbodott árak mellett került forgalomba.

Valuták és ércváltók változatlanok. Az előtözsde tartózkodó.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 373,75-374,90. Osztrák hitelrészvény 370,10-370,60. Osztrák-magyar államvasut 333,25-334.-. Leszámítoló bank 252,25. Rimamurányi vasmű 323,25-325,75. Közúti vasut 343,25-345,50 forint.

A déli tözsde gyenge. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 372,75-374.-. Osztrák hitelrészvény 369,60.-370,10. Osztrák-magyar államvasuti részvény 332.-333,25. Jelzálogbank 234,25-234,50. Leszámítoló bank 252.-252,25. Rimamurányi vasmű részvény 323,25-323,50. Közúti vasut 342,75-344.-.

Utőtözsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 369,10. Magyar hitelrészvény 373.-. Leszámítolóbank 252.-. Rimamurányi vasmű részvény 323,25. Osztrák-magyar államvasut 331,75. Közúti vasut 343,50. Közúti vasut 188.-

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna 45.-52.- forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 53.-61.- forint. Vörös erdélyi — Vörös bánsági — Középszemű 66,50-71.-. Nagyszemű 71.-74.- frt. Disznózsír: budapesti 50.-50,50 forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszárított vidéki — városi 1 darabos 40.-40,50 forint, 2 darabos 41.-41,50 forint, füstölt 46.-46,50 forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.-14,50 forint, 120 darabos — forint, 100 darabos 17,75-18,25 forint, 85 darabos 24,50-25,50 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12,25-12,50 forint, 100 darabos 17,25-17,75 forint, 85 darabos 24.-24,50 forint. Szilvaiz: szilvóniai 17,50-18.- forint, szerbiai 16,25-16,50 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, november 4. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Tavasz buza 8,43. Tavasz roz 7,01. Tavasz zab 5,50. Tengeri május-junius 5,32. Repce augusztus-szeptemberre 11,70-11,80. Őszi roz 6,80-7,01. Őszi buza 8,28 forint.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsde üzletelen volt. A déli tözsden tartott, a stagnálás változatlanul továbbra is, dacára a berlini szilárd irányzatnak. Zárlatok üzletelen volt a tözsde. Irányzat bágyadt. Berlini magándíszkonto 5 1/2. Az utőtözsde teljesen üzletelen volt, a jegyzések csak névlegesen voltak.

Bécs, november 4. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyárdrék 116,60. Tiszai és szegedi kölesön sorjegy 137,75. Magyar vasuti kölesön ezüstben 99,50. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118,50. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 252.-. Rimamurányi vasműrészvény 323,50. Magyar ke-

Színházak, szórakozó helyek.

MAGYAR SZINHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi november hó 5-én.
D. u. 2 1/2 órákor félhelyárral:

A qésák

vagy: **Egy japán teaház története.**
Énekes játék 3 felvonásban. Irtta Owen Hall. Fordította Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Sidney Jones.

Személyek:

Reginald	Odry	Bolton	Garai
Bronville	Várdafi	Yun-Osi	Sziklai
Cunningham	Vidor	Imári márkai	Boross
Grimston	Kardos	Mimóza, gésa	Ledofsky
Downey	Simon	Molly Szmor:	Bilkei

E s t e:
L. Komáromi Mariska asszony fellépével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Mesaóh	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Aron	Mátrai	Abigail	Rózsza
Absolon	Beöthy	Cingitang	Rózsahegy

Kedzete 7 1/2 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Vasárnap, 1899. évi november hó 5-én.
D. u. 1/4 órákor, félhelyárral:

A cigány.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

E s t e:

Molnár és gyermeke
vagy: **a lelkek vándorlása karácsony éjjelén.**

Népdráma 5 felvonásban.

Személyek:

Reinhold	Fehérvári	Konrád	Pataky
Mária	Feld Irén	Reinmann	Bihari
Kunigunda	Simándiné	Jakab	Tihanyi
Ewald	Feld Zsigmond	Jonh sirásó	Dalnoky
Brünnigné	Erdei		

Kedzete 7 órákor.

Előleges jelentés.

Van szerencsem a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy Kerepesi-ut 53. sz. alatti

Metropole-szállodám vendéglőjét és kávéházát

saját kezelésembe vettem s vezetésével

LIPNIK J. A.

az Országos Kaszinó vendéglőjének volt társ-tulajdonosát és a gróf Esterházy-féle balaton-füredi szálloda jelenlegi előlőjét bízam meg. A Metropole vendéglőjében szombat, e hó 11-től kezdve állandóan a kütünő

Pilzeni sör (Urquell)

kerül kímérésre. — A helyiségeket egészen újonnan rendeztem be, úgy, hogy azok a főváros egyik látványosságát képezik és gondoskodtam, hogy kütünő ételek és tiszta italok pontos kiszolgálása által a t. vendégek minden igénye teljes kielégítést találjon. — Kiváló tiszteltelt

Petánovits József,

a Metropole-szálloda és Pilzeni sörösrnök (Thonet-udvar) tulajdonosa.

GYEREKRUHÁT

és fehérneműt, valamint egész gyermek-kelengyét, divatos és szolid kivitelben, olcsón készit

FRIEDMANNÉ

HERZ

IRÉN

Budapesten, VI. ker., Bajnok-utca 1. szám.

Csokoládé. Kunz testvérek

Senki se mulassza el a Chocolate Imperialt, Thé Imperialt, Trappistint (likör), a trappista páterek e felülmulhatatlan finomságú készítményeit megismerni.

Kapható: Bálvány-utca 2. sz. és a kereskedésekben.

Grand Café Hanusz

Erzsébet-körút 53.

Nagy Katona-hangverseny.

18 billardasztal. — Fényes világítás. Előkelő családok találkozóhelye.

Cselédek

biztosítást betegség esetre csak 1 frt 50 kr. évi díjért elvállalja — bármely naptól kezdődőleg — és minden mellékijánálkül a „Zion” jótékonyági egylet, VII. ker., Erzsébet-körút 26. szám. Ezeket a „Zion”-egylet azt az előnyt is nyújtja, hogy a cselédváltásoknál nála bejelenteni nem kell. (TELEFON: ZION-EGYLET).

Házasszándók figyelmébe!!

Legszébb drágakövek és zserkek, gazdag választékban, brillant gyűrűk, fülbevalók, karkötők, nyakékek, nyakfűzerek, aranyórák és láncok és jeggyűrűk legutányosabban.

Schönwald Imre ékszergyárosnál.

Pócsott, (Király-utca) szerezhetőek be, aki választmány küldeményrel bármily nagyságban és összegben szivesen szolgál.

THE ENGLISH SPECIALITY!

KOLA GOLD PASTILLES!

legjobb, legkellemesebb cukorka

köhögés és rekedtségnél.

Nagyban a vezérképviseletnél:

Löwy D., VI., Teréz-körút 3.

Arany- és ezüstáru-gyár és verde-intézet.

Rubin A. és Fia BUDAPEST.

Gyár: VIII., Némets-utca 9, Telefon 55-60.

Irodá és elosztás: VIII., Eszterházy-utca 20, Telefon 57-92.

Saját készítményű

simá és mintázott evőkészletek, tálca, kenyérkosarak, gyümölcsstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toiletté-ok, versenydíjak, koszorúk, érmek, mindennemű egyházi tárgyak stb mindennemű kivitelben. Nagyban árak. Javítások és újjalakítások saját költségen eszközöltetnek.

Hirdetmény.

Délnémet-osztrák-magyar vasuti kötelék. Kötélteki áruházasab II. rész, 10. füzet. Díjtételek helyesbitése. A fenti köteléki áruházasabhoz f. évi október hó 1-én kiadott I. sz. pótlék 14-15. oldalán (55. sz. kivételés áruházasab) a következő nyomdahibák helyesbitendők:
Chabowka-Bruchsal 3.51 márkával 3.31 márkára
Ustrzyki 2.51 5.51
Budapest, 1899. október 21.
Magy. kir. államvasutak a részes vasutak nevében is.

Zongorák és pianinók

A világ első gyárából, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zene gyöngyeinek nevezettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók.

Keresztély mintazongoratermőben, Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócska zongorák becsérletnek és hangolások, valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek. Váci-körút 21. sz. (Ipar-udvar)

Magyar kard- és francia vitor-vivás

Bocsvölgyi Vity Károly, Lónyay-utca 7. sz. alatti legnagyobb könyvelemmel berendezett földszinti vívóteremben az oktatás szeptember 1-től kezdetét vette.

Vívó-leckék és szabad-mérkőzésekre való előkészítő órák a nap bármely szakában adtnak. A díjak egyetemi polgárok és társas csoportok részére mérsékeltek.

Semler J.

osztr. csász. és magy. kir. udvari szállító posztókereskedés Budapest,

Bécsi- és Deák Ferenc-u. sarkán.

Ajánlja a legújabb angol férfi- és női costume szöveteket, valamint a legszebb különlegességeket ősi és tölí kabát szövetekben. Elismerve a legjobb minőségű női posztókat a legújabb színekben. Dus választék utazópláidek és kocsitakarkában. Kivánatra minták vidékre bérmentve küldetnek.

Gimnáziumi érettségire

előkészítők legalább VI. középszikolával bírokat.

Kereskedelmi érettségire

legalább IV. középszikolával bírokat. Bővebb felvilágosítást nyújt Szimányi S. nyug. tanár és igazgató Budapest, VI., Andrássy-ut 51. szám.

Butor

Alkalmi vétel részletfizetésre!!! Az összes raktáron levő saját készítményű kárpított és fabutorok, löszormatraok, divának stb. november 10-ig leszállított áron ugy készpénzért, valamint részletfizetésre is adtnak el.

Náthán Ignác butókereskedő kárpitos. Bpest, VII., Erzsébet-körút 23. sz.

Eppen most jelent meg! Peterdi Sándor

Jefté leányai és egyéb ELBESZÉLÉSEK.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

József-körút 18. sz.

Nincs egészségesebb, tisztább, jobb, olcsóbb savanyúvíz mint a

Risztály SZT. LUKÁCSFÜRDŐ HEGYIFORRÁS

Telefon 43-90 Az üveget betét 10. kr. Telefon 43-90 Az üveget betét 4. kr.

1 liter 8 kr. 1 1/2 liter 10 kr. 2 liter 6 kr.

VIDÉKRE CSOMAGOLÁS ÖNKÖLTSÉGEN SZÁMITTATIK.

SZT. LUKÁCSFÜRDŐ KUTYAVILLAJAT R-T-BUDAPEST

Tisztelt vevőim!

Üzletem 24 évi fennállása óta mindig fő-
törekvésem volt a nagyszámu t. vevőimnek jó, tartós,
új és divatos árakkal jutányos árak mellett szolgálni,
mi nekem különösen azon körülmények által lehet-
séges, hogy úgy a bevásárlásomat, mint az eladást
kézpénzfizetés mellett eszközölöm; **nem hitelezek
és nem adok részletfizetésekre!**

**A tisztelt vevőim pártfogása és az ezáltal
nagy forgalom nem juttattak még azon hely-
zetbe, hogy én is a most oly általánossá vált
végeladásokhoz fogjak, így bátor vagyok ez alkalmal-
lammal új cikkekből álló raktáramat**

**uri-, női divat és fehérneműekből
a legmérsékeltőbb szabott árak mellett t.
vevőim becses figyelmébe ajánlani. — Minden
cikket az ár láthatóan ki van tűzve, alku és
engedmény kizárva.**

Kitünő tisztelettel

LUSTIG EDE

Kerepesi-ut 2. sz.

10,000 frt tisztanyereséget

a legkisebb rizikóval
érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe

**az egész osztrák-magyar monarchiában megen-
gedett, biztos értékpapirosok kihasználására**
mint tag belép.

Havillették 6 frt, fél illeték 3 frt.

Tagsági feltételeket ezen **kiválóan szolid** intézményről ingyen
és bérmentve küld

(Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj.)

AMSTERDAM Nicolaas Witsenkade 13. **A Commerce- & Credietbank**
igargatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

TITKOS BETEGSEGETEK

hugyosfolyásnak és sebeknek, az úfelfertőzést utó-
bajnak, az elgyengült férfiak, magánújszók, a bujakok
utókövetkezmenyeit, nőknél fehérjefolyást, barmenyire
idülték is, valamint mindazon női betegségeket, mely-
eknek a magtatandó egyik főokozója és borbély-
geket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel,
gyorsan és alapsan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülészet-dor,
volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta ó. 6. 10 óráig és délután 4 óráig,
este 7 óráig és éjsz. 12 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választok
és gyógyszerrel is gondoskodva leszek.

Nőknek külön váróterem.

Úgyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-
nál megrendelhető **NÉPSZERŰ ÚTMUTATÓ** (már 2
15-ik kiadásban megjelent) neml betegségeket és ezek
és szűri gyógykezeléséhez elind. könyv, volt ár. 3 frt 50
kr., most csak 90 kr. A könyv jól beismagolva lesz
okludve, 1 frt bekludése mellett bérmentve vagy 90 kr.
nyárvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az úfuzserek leírása. — II. A neml
élet ébredése. — III. Az úfufertőzés és az éjjeli magán-
lések. — IV. Hugyosbaktér (trippel) és hugyosújszók.
— V. A bujakór (síphill). — VI. Fehérjefolyás. — VII. El-
gyengült férfiak. — VIII. Női magtatandó. IX. A úfuz-
serek megbetegedéseknek előnyvező presztitúció.

Grötznér - féle Tarolin kapszulák.

Specificum:

hólyagbántal- maknál,

hugyosfolyásnál.

Könnyű kényelmes, biztos gyógy-
mód, minden fertőzésnek nélkül.
1 doboz ára 3 korona.

Kapható
minden gyógyszerárakban
Főraktár Budapest: Városl
gyógyszertár, Városházánál.

Gyümölcsöt,

a legnemesebb fajú urad-
almi termést, mely telen
át tartós, a következő
árak mellett szállított után-
véttel:

100 db szercsika alma 2.-
100 db jeges alma 2.-
100 db bór alma 2.-
100 db óriás (citrom
izú) 3.-

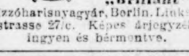
100 db császárkörte 2.50
100 drb
a legn. fajtából 3.-

Rendelmenyeknél kérom
az utolsó vasuti állomást
is megnevezni.

**Perlesz Fülöp
Mohácson.**

Szállítbató izsóharisnyák.

(Aper-háló)
nem szabód-
lom-szerűs
Azonnal has-
nálatok, ma-
donki által
szel-lyukok.
25 drb 6 fr
50 " 11 "
100 " 20 "
bőr- és vón-
mentesen há-
hoz küldi
„Brilliant”
Izzóharisnyagyárt. Berlin, Lioke-
strasse 27.c. Kénes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Kitünő munkákat
Páris, London, Stockholm és
Budapestben kitalálva.

VARJU BÉLA

es. és kir. szab.
hangszeripar-telepe
aszékesfőváros szállítója
BUDAPEST,
VIII., József-körút 20. A.

Ajánlja saját készítményu
hangszereit:
hegedűk, fuvolák,
trombiták, harmoni-
kák, arizonok, va-
minimindennemű vonó-
és fúvó-hangszerekben.

Saját gyártmányu
cimbalnok.
elismert, legszolidabb kiví-
telűek, 45, 50, 60, 70 forint,
pedálós 75 forint, 300 forint,
3 dől írástás.

Eredeti olasz és német
hurok.

Bárminemű hangszerek
javítása.

OLCSÓ ÁRAK.
PONTOS MUNKÁK.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

MERCUR

bank- és váltó-üzlet r.-t.
Budapest, V., Dorottya-utca 12.
A magy. kir. szabad.

osztálysorsjáték

főelárusító helye.

A nálunk kifizetett nyeremények összege
eddig több mint

2,000.000 korona.

(egyebek között 600.000 koronás díj, 200.000
koronás főnyeremény stb. stb.)

Legközelebbi húzás november 16 és 17.

Egész	fél	negyed	nyolcad
6 frt.	3 frt.	1 frt 50 kr.	75 kr.

Rendelések pontosan intézettek el.

Kinek van szeplője?

vagy bármí folt, vagy pattanás az arczán? Az teljes
biztonsággal fordulhat annak eltüntetése végett a
világhírű

SERAIL ARCKENEGSHOZ,

mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztatlanságot,
hanem az arcbort vakító fehérré, tisztává és udvé
tezi. — 1 légey ára 70 kr. — Postán franko küldve
1 frt 5 kr. — Szappan hozzá 1 drb 30 kr.
Kapható Budapest: Török József gyógyszerész úrnál,
Egger-féle Nádor-gyógyszertárban, valamint minden
magyarországi gyógyszerárban.

Épp most jelent meg

mindenkinek ingyen és bérmentve

L. Diletáns munkák árjegyzéke

zománc, bronz, fa, hegedű, bőr-, üveg, fény-
kép, gobelin- és gouache festészet és üvegfesté-
szeti utántáz

Seefehlner J. L.

es. és kir. udvari papír, rajz- és festőszór kereskedőből
Budapest, IV., Váci-utca 9.

A világ legjobb fénymáza

A ki lábbelijét szép fényben és tar-
tósan akarja gondozni, vásárolja
csak **Fernolend-t fénymázát**
világos fahélnak csak

Fernolend-t természetes bőrkrémjét.

Mindenütt kapható, de-
Ca. k. szab.
gyár, alap. 1882. Bécsben.
Gyári márká:

Bécs I. Schulerstrasse 21. szám.

A sok értéktelen utántáz miatt
tessek pontosan címeire ügyelni

St. Fernolend.

MINDEN ASTHMA ÉS TUDÓBETEG

kérjen saját érdekében prospektust ingyen és
bérmentve az
„Universal-Inhalator”
„önkezelő készülék”-ről
Verseny nélküli találmány.
L. M. Barfuss, BERLIN S. 59. Hasenheide 71.

Nagy árleszállítás.
A fürdőhelyeken lévő fiókküzetek megszüntetése miatt

SCHLESINGER RÓBERT
Dorottya-utca 6. sz. a.

lévő cipőáru raktárában a tulhalmozott árukészlet minden cikke egy hónapon át *mélyen leszállított áron* adatik el.

A leszállított ár a kirakatban minden páron fel van tüntetve.

14092

Közgyűlés.

Az „Első magyar részvény-serfőződe”

t. c. részvényesei ezennel tiszteletteljesen meghívataknak a **folyó évi november hó 19-én délelőtti 11 órakor** a társaság VIII., Esterházy-utca 6. sz. saját háza első emeleti irodahelyiségében tartandó

XXXII. rendes közgyűlésre

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg előterjesztése, a kifizetendő osztalék megállapítása és a felmentés megadása.
2. Négy igazgatósági és egy felügyelő-bizottsági tag választása.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazó jogukat gyakorolni óhajtják, késekedjenek részvényeiket szelvényeikkel együtt az alapszabályok 13. §-a értelmében legalább **két nappal** a közgyűlés előtt, a társaság pénztáránál (VIII., Esterházy-utca 6. szám I. emelet) térítvény ellenében letenni, hol a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései, nyolc nappal a közgyűlés előtt a részvényes uraknak rendelkezésre állanak.

Budapest, 1899. október 27.

Az igazgatóság.

A szerencse forgandó,

ma ott, holnap azonban már itt lehet a főnyeremény, azért igen ajánlatos a gyors sorsjegy-vásárlás. Régi igazság, hogy egyszer mindenki nyer, legalább valószínű, hogy így van. Tehát nagyon ajánlom mindenkinek, hogy erről igyekezzen egy szerencse-kiszárral meggyőződést szerezni. Az osztály-sorsjegyeknél, melyeknek első húzása már

november hó 16. és 17-én történik,

különös alkalom kínálkozik **kitünő sorsjegyszámokkal bírok.** erre annál is inkább, mert

Nagyon szép „hetes”, „hármast”, „ötös” és „kilences” számok.

AZ OSZTÁLY-SORSJEGYEK ÁRAI:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolcad
6 frt	3 frt	1frt50kr.	75 kr.

Fontos és diszkrét kiszolgálás. Huzási jegyzékek rögtön a húzás után megküldetnek.

Ifj. Schön Ármin főelárusító,

(Alapított 1884.) Budapest, VII., Erzsébet-körut 48. (Alapított 1884.)

Magyar Ipar.

Fűtőkályhákat, takaréktűzhelyeket

alkalmas a legjobb minőségű fűtőanyagok mellett

EHRlich G. GUSZTÁV
magyar kályhagyára Budapesten.

Meidinger-kályhákát,
Fokozt fényesített acéllemez képenyvel vagy különböző színűre zománcozott képenyvel, alacsonyított alapzattal a legrészesebb kivitelben.

Szabályozó tüdő-kályhákát
női vaslemez-burkolattal és tüszőléd bevitellel jótékossággal.

Szabályozható kályhákát fűtőre.
„Ehrlich-féle” kávéház és vendéglő részére alkalmazható kályhákát.

Gyár: VII., Fegyerasi-ut 6.
Telefon 62-21.

Asztaltűzhelyeket
a legártalmasabb és el nem pusztítható rosmánoburkolattal minden színben és szép kivitelben. — „Ehrlich-féle” új

Asztaltűzhelyeket
— rozsa előtűzhelyek el. vaslemezről.

Takaréktűzhelyeket
erős anyagból készíttve, szép kivitelben és olcsó árak mellett.

Szelelő-részeket.
Mintaraktár: VII., Dehány-u. 13.
Telefon 60-08.

Mai napság a legérdekesebb tudomány a SPIRITIZMUS,

mely egyben legalkalmasabb családi körök folytonos szórakoztatására, mert a folyton meg-megújuló e téren történő felfedezések mindig fogva tartják az érdeklődők figyelmét.

Magyarországon a következő művek jelentek meg és részben leszállított áron kaphatók:

TÓVÖLGYI TITUSZ: A lélek mint egység, 1 frt 50 kr. helyett 1 frt 50 kr. helyett 1 frt.
Van-e miszticizmus? (A szellemek országából), 1 forint

HAVAS ANDOR: Levelek a tulvígárról. Ujdonság!! 50 kr. (Ezen alnév alatt egy hírnemes író rejlik).

NÉREI ODÓN: Tájékoztató a spiritizmus történetéből, elméletéből és kísérletezéséről. Ára 30 kr.

ARNOLD JÁNOS: Hogyan kell a spiritualizmussal foglalkozó családi körököt megalakítani? Ára 1 frt 20 kr.

Hogyan lett **Dr. Cyriák Bernát** a tudós orvosnővér, a legnagyobb szkeptikus spirituálisista? Közli B. Mikos János. Ára 60 kr.

Spiritiszta, vagy a Szellemek naptára 1900. évre, szerkesztette Tóvölgyi Titusz. Ára 1 korona.

Megrendelhetők a pénz előleges utalványozása vagy utánvét mellett

Szilágyi Béla könyvkereskedésében és antiquariumában Budapesten, IV., Károly-körut 25. szám.

Könyvgyűjtők és a „Könyvkedvelők Kalauza”, melyből az új kiadás sajtó alatt van kívánom bárkinek ingyen és bementve küldeték meg.

Újdonságok az 1899-iki őszi és téli idényre!

I. osztály

tartalmaz legújabb divatos gyapju-szöveteket 28 krtól 1 forintig.

III. osztály

tartalmaz legújabb selyemszöveteket... 54 krtól 2.50-ig.

II. osztály

tartalmaz különleges divatos gyapjuszöveteket 1.10-től 1.95-ig és 2.10-től 3.50-ig

IV. osztály

tartalmaz elragadó flanelbarchenteket... 24 krtól 52 krig.

Külön szőnyeg és függöny osztály.

Áruház LESSNER D. BÉCS,

VI., Mariahilferstrasse 81-83.

Mintarendelésnél tessék pontosan megjelölni, melyik osztályból és milyen fajta minta tetszik. Saját műterem a legelegánsabb ruhák elkészítésére stb. az áruházban.

Legolesőbb árak.

Katalogusok és minták ingyen és bérmentve.

Legolesőbb árak.

Neustein Fülöp
hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET labdacso.)

E pillát hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülnék; mentik minden ártalmas anyagot, az alkotószervek bajánál legfőbb eredményvel használtatván, nyugodtan használható, vastagabb egy grógyaszor som jobb a melletti új aralmatlan, mint a pillák.

SZÉKSZORULÁS
a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük végezt méz gyomrokak is szívesen veszik.

Egy 15 pillát tartalmazó doboz 15 kr., egy tkörös, mely 8 doboz, tehát 120 pillát tartalmaz, csak 1 forint o. á.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdaccai. Valódi csak, ha minden doboz kivételével bejegyelt védjegyekkel preszekete nyomtatásában „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényeszközök védett csomagjait aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP
„Szent-Lipóthoz” elmozdított gyógyszerháza
WIEN, I., PLANKENGASSE 6.
Raktár BUDAPESTEN:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza, Király-utca 12. szám

6 arany, 18 ezüst-érem 30 tiszteleti és elismerő-oklevél.

V.

Kwisza féle Korneuburgi marha lappor

Allatgyógy.-diétét szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. 45 év óta a legtöbb istállóban használják ély gyilány, resz emésztés ellen. A tehénjel javítás és a tejleltépes szaporítása érdekében. 1/2 doboz ára 70 kr., 1/2 doboz 35 kr.

KWISZA-féle

Erotakarmány lovaknak és szarvasmarháknek. 1 doboz 5 porcióval 30 kr., ládacska 100 porcióval 6 frt, ládacska 50 porcióval 3 frt.	Kólíka-pirulák lovaknak és szarvasmarháknek 1 szolence 1 frt 60 kr., 1 kéreg-papirdoboz 60 kr.
Sértéspar Állatgyógy.-diétét, szar a hizlalás fokozására. Kis doboz 60 frt., nagy doboz 1 frt 20 kr.	Krezolin Javitott krezolin. Legolesőbb, oldatokban nem mérgezes fertőtlenítő szer, Mélyül, rül, pók, inopé, száj-és körömvér-alkalmaz. mosforított ruházat, betegszobák, madárszállító kosok, vágóhidak tisztítására, elhullott marha, endszögöldek megújószerése stb. Kiválóan alkalmas mindenféle állati élőselek, bolhák, tetűk stb. elpusztítására és a poliszter tisztítására a lakohelyiségekben. 25 kgr. 10 frt, 10 kgr. 7 frt, 5 kgr. 5 frt. csomag. 6 frt 60 kr.
Szarvaspor Állatgyógy.-diétét, szar mint eleszporok 1 csomag 50 kr.	Giliszta-pirulák lovaknak 1 plédo doboz 1 frt 60 kr., 1 kéreg-papirdoboz 60 kr.
Hashajtó-pirulák lovaknak (Physic.) 1 plédo doboz 2 forint.	Próbapillátok 1 csomag 50 kr.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Csak a fenti védjeggyel valódi minőségben kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban. — Főraktár:
Kwisza J. Ferenc
cs. és kir. osztr.-magyar, román kir. és bolgár fejedelmi udvari szállító
ker. gyógyszerész, Korneuburg mellett.

Csakis a valódi keletindiai Santal-olaj (Misore Santal) gyakorol nagy hatást új és idült hólyag-, vese- és flegcső-bántalmaknál.

A Santal Egger-

capsulák csakis a legtisztább és legértékesebb Misore Santal-olajat tartalmaznak és emelőfolyva hatásuk meglepő.

Aki rövid idő alatt akar megszabadulni győrs bajától, használjon Santal Egger-t. Egy eredeti üveg ára 1 frt 60 kr., vidékre a pénz előleges beküldése mellett, postán, bérmentve 1 frt 70 kr.

Főraktár, Gyógyszertára „Nádor”-hoz
Budapest, VI., Váci-utca 17.

Sneidig egyenruhákat készit

BLUM SÁNDOR

Budapest,
Váci-utca 12. szám.

4206. szám.
1899.

Bükkfaeladási hirdetmény.

A dombói m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó tereselpataki „A” üzemosztály I. III., IV és V. vágássorozataiban az 1900. évtől kezdve az 1909. év végéig terjedő 10 év alatt a fennálló üzemterv szerint kihasználás alá kerülő mintegy 278996 k. holdnyi kiterjedésű vágásterületeken álló összes bükkfának terület szerint való eladása iránt az alólirt m. kir. erdőhivatalnál 1899. évi november hó 18-án délelőtt 10 órakor nyilvános írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár holdankint 25 (huszonöt) forint.

A kir. kincstár biztosítja vállalkozó terményei részére a tereselpataki állomástól a taracvölgyi h. é. vasuton való szállítást a mindenkor e vasutra fennálló viteldij-tételek mellett.

A versenyezni kívánók felhivatnak, hogy ivenként 50 krajcáros bélyeggel és 5000 (ötezer) forint bánópénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat — a melyben a holdanként megajánlott vételár számokkal és betűkkel tisztán kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a tárgyalás alapját képező általános árverési és részletes szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti, az alólirt m. kir. erdőhivatalhoz az árverés napjának délelőtti 10 órájáig benyújtják, megjegyztetvén még, hogy ajánlattevő az általános árverési és részletes szerződési feltételeknek általa kir. közjegyző előtt aláírt példányát esatolni tartozik ajánlatához.

Utó- vagy olyan ajánlatok, a melyekben a megállapított feltételektől eltérő kikötések foglaltatnak, figyelembe nem vétetnek.

Az általános árverési és részletes szerződési feltételek a földmívelésügyi m. kir. Ministerium erdészeti főosztályában és az alólirt m. kir. erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve átvehetők.

Bustyaházán, 1899. október hó 4-én.

M. kir. erdőhivatal.

(Utánnymomat nem díjaztatik.)

HEIM-féle Meidinger-kályhák.
A feltaláló Dr. Meidinger tanár ur által kizárólag jogosított
HEIM H., Budapest és Bécs
os. és kir. udvari szállító.
Legjobb hirtelű cs. és kir. kiz. szab.
KÁLYHÁINK
eredeti minőségben csak gyári rakta-
runkban
MEIDINGER-OFEN H. HEIM
BUDAPESTEN, THONET-udvarban kaphatók.
Ajánljuk továbbá a mi
„HESTIA” fűszárazható, fűtő- és ventilációs
kályhánkat kettős köpenyvel.
FÜSTEMÉSZTŐ KANDALLÓKAT.
Központi légfűtést egész épületek számára.
Szűrő-készületek ipar- és gazdasági célokra.
Prospektusok és árjegyzékek ingyen.

Laubsäge
Warenhaus gold: Pelikan
VII. Siebensterng 24
Wien, Preisbuch gratis, Wien.
Időtöltésű fiatalok s öregek
résztve alkalmas a lombfűrés-
szetnek kellemes és hálás fog-
lalkozása. Az Arany pelikan-
hoz címzett lombfűrés-áru-
ház ingyen küldi meg a
lombfűrészet minden barátjának
az árjegyzéket.

Jókai Mór:
Öreg ember nem vén ember.
Megrendelhető: a
„BUDAPESTI NAPLÓ”
kiadóhivatalában, József-körút 18. sz.

Salamon Odön
Kocsinés Gyalog
(Szatirikus társadalmi rajzok)
című könyve megjelent
második kiadásban.
Ára: 1 forint.
Megrendelhető a
Budapesti Napló
kiadóhivatalában
Budapest, József-körút 18.

Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv
Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadásra: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett, csak 1 forint 50 krajcár.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló”
kiadóhivatalában,
József-körút 18. szám.

Most jelent meg!
Jukker-leány.
Irtó PEKÁR GYULA.
Ára 1 ft 50 kr.
Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Kiss József
ÖSSZES költeményei.
Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrónép-ről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő arcképevel díszes vászonkötésben 1 ft 50 krajcár.
Ez a legzsebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék.
Vidékre postai bermentes küldéssel 1 ft 60 kr., ha ez összeg előre kifizetve. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában

Óthon
Megrendelhető: a **Budapesti Napló** kiadóhivatala által. Budapest, VIII., József-körút 18. szám.

Nevelőnőket
észak- és dél németionokat, zene és nyelvismerettel, vagy a nélkül, angol és francia nőket, bonneokát, övönöket, idegen nyelv-mesternőket lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles tanítónőket zene és nyelvismerettel, vagy a nélkül sürgősen keresek. **Szegheóné S. Lujza** Budapest, Dessoewffy-utca 22. sz. I. em.

Kitűnő szerkezetű revolvereket
árusít és pedig:
Leffr. cheux acél
7 mm. 9 mm.
2 ft 50 kr. 3 ft 50 kr.
12 mm.
4 ft 25 kr.
Angol bulldog
7 mm. 9 mm.
3 ft 50 kr. 4 ft 25 kr.
12 mm.
5 forintért
FELDMANN ANTAL
Budapest, VII., Kerpest út 50/d
Vidékre utánvétellel.

Kávé és Tea Fiuméből.
most érkezett ide! termés. — Szétküldés közvetlen a tengeri hajóról. A legjobb keverékek.
1 zsák 2 kgr. Salvador-kávé 5.—
1 zsák 2 kgr. Rio laje gyöngy kávé 5.—
1 zsák 2 kgr. Szultán Mocca-kávé 5.50
1 zsák 2 kgr. Aranyjávakavé fereglő ragot 5.50
1 zsák 2kgr. Kuba-kávé 5.94
1 zsák 2kgr. Portorico gyöngykávé 5.94
1 zsák 2 kgr. Nightherry-kávé 6.00
1 zsák 2 kgr. Kékjáva gyöngykávé 6.60
1 zsák 2 kgr. Ceylon-kávé 6.60
1 zsák 2 kgr. Menado-kávé 6.90
A kávéhoz esomagozható 1 doboz 1/4 kgr. legfin. Császár keverék-tea 1.60
1 doboz 1/4 kgr. legfin. Orosz karaván-tea . 1.29
1 doboz 1/4 kgr. legfin. Csász. kevt. őrm.-tea — 85
1 Damijuhú 4 liter Király-rum 7.80
Az árak elvámolva, bermentve és esomagozva minden más költség nélkül értenők, 25 kgr. vételnél vasúton szállítva minden kiló 10 krali ocsóbb. Arcképet ingyen küld.
Fratelli Deisinger Fiume.

Vásároljon HECHT BANKHÁZ-nál osztálysorsjegyet!

Miért?
1. Mivel Hecht Bankház iparkodik ügyfeleit pontosan és kulánsan kiszolgálni.
2. Hecht Bankház a nyereményeket egy millió koronáig azonnal kifizeti.
3. A szerencse sem feledkezik meg Hecht Bankházzal; eddig a 600.000 koronás díjon kívül 80.000, 70.000, 60.000 stb. nyereményeket nyertek ügyfelei.

HECHT BANKHÁZ minden egyes vevője az üzleti könyvben egy külön lapot kap, a hová a teljesített fizetéseit, valamint az adott utasítások fellelkesnek jegyezve és ez által eleje vétetik minden félreértésnek és zavarnak.

Huzás már november 16. és 17-én.
Cim: **HECHT Bankház**
Budapest, Ferenciek-tere 6. sz.

A sorsjegyek árai:
Egész 1 ft 6.—
Fél " 3.—
Vezény " 1.50
Nyolcad " .75

Legelőször a megrendelést a postautalvány szolgálatára irni. Küldünk kívánatra utánevét molett is sorsjegyeket, azonban a postaköltség több.
Pontos és olvasható címet kérünk.

Az osztálysorsjátékok ismeretét fűzeteket bárkinek ingyen és bermentve megküldjük.

Dr. Brehmer gyógyintézete tüdő betegeknek „Görbersdorfbán Szilézia.”
Nyári és téli gyógymódban egyaránt világhírű sikereket
Főorvos dr. Schloessig Károly,
ezelőtt Strümpell tanár erlangeni klinikájának segéde.
Prospektusokat ingyen küld

Titkos betegségek ellen
25 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható
DR. KAJDACSY,
v. es. és k. ezredorvos.
Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.
A legelhanyagoltabb húgyútfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az öntfertőztetés utóbjait
Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújában olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű
Electro-Massage vagy Psychrophor
által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekképp létrejött hátrgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtti 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat.
Külön váróteremek.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Üszöl a haja ??? Ha igen, akkor használja a **Hair Regenerátor** kitűnő szert, mely nem festi a haját, hanem a haj eredeti színét adja vissza. **4 Üvegje 1 forint.**
Egyedül: **Voltán Béla** udvari szállító gyógyszeráruba: Budapest, V. ker., Nagykorona-utca 23. sz.

Minden második sorsjegy nyer
Fuchs H.
váltóháza
alapítottatott 1866-ban
a magy. osztálysorsjáték főelárusítóhelye
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.
ajánl az 5-ik sorsjátékhöz sorsjegyeket.
Legnagyobb nyereményesélyek
50,000 nyeremény és egy jutalom
összneremények korona 13 millió 160.000.
1-ső osztály huzása már november 16 és 17-én.
Sorsjegyárak
egy egész sorsjegy 6.—
egy fél " " 3.—
egy nyolcad " " 1.50
egy negyed " " .75
Pénzküldeményeket postautalvánnyal kérek a cím pontos megjelölésével.
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 1,000,000 korona.

Minden szöveges beiktatás... betűkből 2 kr. Címelt ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetések díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivataltól: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLÓ

részére a kiadóhivataltan József-körút 18., valamint a következő dohányszomszégekben: Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkok.

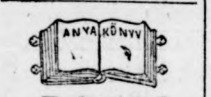
Nemecsek-féle tőzsde P. tőz. t. Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1. Benda Józsefné, Andrásy-utca 50.

Schwartz hirdetői iroda Marokkó-utca 2. Soprony V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1. Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38. Szántó Mór tőzsdéjében Kecskeméti-utca 14.

Mentség. Teljesen tisztában vagyok annak lelki világvárral, aki addig törődik valakivel, míg egészséges, ha beteg, szerte világban keres szórakozást. Nekem nincs több abszolút semmi mondanivalóm. Irásokat megsemmisítettem, könyvet, fényképet postára adtam. Mária. 5206.

1867. április 13. Köszönöm, lelkemből, szívemből köszönöm, hogy azt a csekélységet nemcsak figyelmre méltatta, sőt oly óltárra helyezni kezvesztett a mi előttem legszentebb volt és lesz mindenkori a világon. Az a édes öröm, mit arra az óltárra tekintve éreztem s a mi elámulom nem volt szabad, talán — od miért, minden szenvedéseit enyhítette a szeretésélen r-nak. 5198

„Faust.“ Megkapd — édes Istennem? „El-lenni“? mennyi igaz ebből és már azt akarom tudni, ha határa? Ugye megírod a napot? 5208

Esketési Ugyvivőség

(VII., Erzsébet-körút 7.) a házassághoz szükséges összes okmányokat és engedélyeket szerzi be. Továbbá jogtanácsos utján eljár utólag, némagyarról, katonai, vőlegényesítési, örökfelfogási, mindennemű külföldi stb. ügyekben. Kérvényekről pontos információkat nyújt. Ugyvezető: Margitai, sámsóni és menyői Margitay Zoltán.

Egy nagy vastu állomás közvetlen közelében egy ház melőlépülettel és nagy üres telekkel, mely ipari vállalatokra különösen alkalmas, szabad kézzel átadható. Cím a kiadóhivataltan. 5196

Pénzkölcsönt ingatlanokra, I., II. és III. helyre, váltóra, kötelezővénnyel, nyugdíra, katonai házassági övedekre, ugyszintén kphivatalnokoknak és katonatiszteknek több évi törlesztésre kiszokzó gyorsan. Általános pénzügyi tudósító. Budapest, Kerepesi-ut 55. (választófog.) 5203

Butor faragott hálószoba olesón eladó. Dohány-utca 45. ajtó 1. 5202

Saroktelek

Csömör-úton 400 négyzetöl, utcai frontall eladó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 3 II. em. 22 sz. 5258.

Államvizsgával bíró fiatal izrl. Általánosnak ügyelmébe ajánlatik igen csinos művelt fiatal barna izr. leány 3000 frt készpénz hozománnyal, teljes kelengélyvel. Az illetőnek bőven jövedelmező magánvállalkozást biztosítottik, jövőben megválasztatás a előmozdítottik. Ajánlatok „Boldog házasság“ alatt a kiadóba kéretnek. 5200.

Nevelőnek ajánlokom keresztény házhöz. Hat évig működtem egy gazdatiszti családnál. Tanítottam: elemi, köépiskolát, németet, franciát, zongorát. Igényeim: fizetés, ellátás: kisebb árték, — de jó bándómd! — Részletes ajánlatokat továbbit a kiadóhivataltal. „Okleveles tanár“ jelleg alatt. Barmely ajánlata felelek bizonyítvány kíséretében. 5197.

Csucsán, vasuti állomás Nagyvárad és Kolozsvár között, a Sebeskőrös mentén, egy nyaraló kerttel eladó. Ára 12000 frt. Bővebbet Mályts György úrnál Deák Ferenc-utca 3. 2529.

Kisbirtok Tápó-Szelen, Budapest közelében, vasutállomás, urialk, gazdasági épület 8 hold szőlő, 4 hold park és kerttel eladó. Ára 16000 frt. Bővebbet Mályts György úrnál Deák Ferenc-utca 3. 2527

Nemesi birtok. 2200 hold, kastélyval parkkal és fundus instruktus eladó. Bővebbet Mályts György úrnál Deák Ferenc-utca 3. 2626

Divatós nőruhákat mérsékelt áron készít vidékre is. Markbreit Ilona szabóné Népszínház-utca 18. 5199

Nemesi birtok. 1200 hold főváros közelében kastély, park és fundus instruktus eladó. Bővebbet Mályts György úrnál Deák Ferenc-utca 3. 2625

Szőnyegdívát ottomán fottel, háló zabator. Kredenz, nyal. olesón eladó. Gyár-n. 25. kárpitosmesternél. 5204

Ügyes inas és iradoszolgá, ki mint ilyen még alkalmazva van, állást keres. Beszél magyarul és németül. Cím a kiadóban. 2624

Óvodáképes fiatal ember, volt segédjegyű, állást keres Budapestben. Ajánlatokat „K. 2000.“ alatt a kiadóhivataltalba kérek. 5207

Cseléd-elhelyező iroda a Hariszbazarn, esőrangú urasági házakhoz azonnal szerez és elhelyez gazdaszonyokat, szakcsónéket, szobaleányokat, jó mindenesleányokat, gyermekleányokat, urasági inasokat, kocsis, kertész, éppugy magyar, német és francia kisasszonyokat: helyben és vidékre szolid kiszolgálás, levélben megbízások pontosan esz-közöltetnek. 5201

Zeneakadémiát végzett úri leány cimballon órát ad. Cím a kiadóhivataltan. 2535.

Keresek

egy 40—50 éves, erős, egészséges német ajku, független nevelő asszonyt, ki 3, 5, 6, 8 és 9 éves gyermekeimet, anyai szeretettel nevelné és gondozná. Erdemleges fizetés és kitűnő bándómdobban részesül. Lakom vidéki városban. Cím a kiadóhivataltan. 2623

Kiadó szoba. A Népszínház szomszédságában egy kétablakos csinosan burtozott, teljesen frögmentes tiszta és világos utcai szoba, előszobával, teljesen külön bejárattal 1 vagy 2 ur részére kiadó. Cím a kiadóhivataltan. 2622

Könyvelői, számvivői, vagy hason természetű alkalmazást keres szorgalmas, 27 éves, keresztény, ügyes Yost és York-örögépkezelő, jegyzői oklevellel bíró egyén, Hevesmegyében vagy Budapestben — azonnali belépésre. Cím a kiadóhivataltan. 5189

Mesterhegedő olesón eladó. József-körút 69., ajtó 17. 5193

Praktikus építész alkalmazást keres mint épület- vagy üzlet-tervezőt. 5184

Ének- vagy zongoristákat ad mérsékelt díjazással egy csm servitorista hölgy. Cím a kiadóhivataltan. 5185

Osztálysorsjegyek 15- és aialrusító részére a legjobb feltételek mellett kaphatók. Megkérésreket „P. H.“ jelölgével a kiadóba kérek. 5187

2 ablakos udvari szoba polokamentes egy vagy két ur, esetleg tisztességes ruhólg részére azonnal kiadó. Cím a kiadóhivataltan. 5183

Olajfestmény modern tárgyú, jó nevű festőművészöl bámulatos olesó árért azonnal átvehető. A kép kerettel együtt körülbelül 1 és 1/2 m. magas és 9/4 méter széles. Cím a kiadóban. 2608

Jókai összes művei piros díszkötésben, valamint egyéb jobb könyvek megvételre keresetnek. Cím a lap kiadóhivataltan. 2600

Modell kalapok és átalakítások elkészítését elővállalja díszítványt ízelő dívatárusnó. Megkérésreket „divatárusnó“ jelölgével a kiadóhivataltal továbbit, ugyanott a cím is megtudható. 4993.

Kitűnő tiszta libász eladó. Cím a kiadóhivataltan. 2613

Vetőgép 17 soros Nicholson-féle egészen jó karban eladó. Cím a kiadóhivataltan. 2542

„Butorozott lakást, két szobát, konyhát keres egy előkelő család, amely tavaszig Budapestben akar maradni. Ajánlatokat a Budapesti Napló kiadóhivataltalba kéretnek „Butorozott lakás“ címen. 2607

Üzlethelyiség a Német utcában azonnal kiadó. Cím a kiadóhivataltan.

Ügyes

hajnunkásnó elfogad kihullott és levágot hajat bekötésre. Hajfonatok minden színben raktkoron. Ugyanott hímzömtáza előnyomatás. Leveleket „G S“ jelleg alatt a kiadóhivataltal továbbit. 5142.

Szépírási tanfolyam

Kivánatra este is. Lelkiismeretes tanításom, valamint Pozsonyban 25 évi működésem alatt sikerültnek bizonyult tanmódszerem mellett még a legrosszabb írással bíró is szerény tandíjért szép és folyékony írást sajátíthat el. Alapos oktatás a német nyelvet és helyesírásban. Mély tisztelettel Adler J. a pozsonyi tanár. Ak. v. szőpíró karnára. Lakás: V. kerület Nagyköröna-utca 4. sz. 3. em. Értekezési órák d. e. 10—11-g, d. u. 4—7. 5151

Hölgyeim. Sajnálatos, hogy a t. hölgyek nem idejében látják az arc apólasághoz, mielőtt a napsugarak v. szél káros hatást idéznek elő, pedig mily kicsiny dologból áll szép fehér, tiszta arccal bírn. Nem csodálom, ha a t. hölgyek, a sok hirdetés és ajánlott arccremekből nem bírnak választani. Legyenek teljes bizalommal hozzám. Kísérték meg csak egyszer Mille Fleurs-Crémét, meg vagyok győződve, hogy edjüket elérík. — Mille-Fleurs-Crème próbatégy 50 kr. kőnyvel: Mille-Fleurs-poudre, fehér, róza v. ereol (bar-náknak). 1 doboz 60 kr., szappan 40 kr. Főraktár: Török József győrtára, Király-utca 12. — Továbbá csakis nálam kapható a Mille-Fleurs-hajjiz, mely bármily ősz hajnak 1/2 óra alatt eredeti színet visszaadja, 2 üveg 3 frt utastás (2 hólg elegendő), fekete, barna és arany-szőkébe kapható. Nem elégé ajánlhatom a t. hölgyeknek a homlokötőt, mely rövid ideig használt után a redőket végkép kíméltja, a homloket fehér, szép formásra változtatja. Egy ily kőfé évekig eltart. drbjá 1 frt 50 kr. utastással. Mily kellemetlen és rjt a szőr az arcon vagy arkj körül, ezt fájdalom nélkül egy pillanat alatt eltávolíthatják az általam küldött próba üveggel 60 kr. utastással. Vörös keretek v. ha még oly elnyagyagtak is, képszasztá által győnyőrli fehér puhává változik, 1 próbatégy 25 kr. utastással. Számos állmérévellekkel bizonyíthatom felsorolt cikkeim bámulatos hatásait, melyekről és biztos eredményéről kezeskedem. — Utánvételel titoktartás mellett akár itt Budapestben, vagy bárhol küldöm. MANDI, I.D.A., Budapest, VII. ker., Bethlen-utca 12. sz./No.

„Urasági butorok.“ Kevésé használt szalon-garnitúrák, barok, ebédöl, hálószobák és konyhaberendezések, írodaberendezések, férfi és női kerékpár, szőnyegek, képek, gáz- és villámcsillárak, ebédöl divánok és uri berendezések potom árban eladhatok Ujvárl-utca 21. I. em. 5175

Allást keresek egy tisztességes ír. családnál mint házikisasszony vagy egyszerűbbé. Járás vagyok a háztartásban, felhémű és ruhavarrásban. Címem „100“ alatt a kiadóhivataltalban. 5175

Butor egy középzért, mint részletfizetésre legjutányosabb Fuchs Bódog-nál Budapest, VIII., József-körút 26.

Zálogházi

écdulakot veszek. Eladok 13 latos ezüst evőkészleket, grammja 5 kr., girandolok, gyertyatartókat, haitalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frttól kezdve, és választék mindennemű ezüst műtűs tárgyakban, arany tőrflancok kölgöggel, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-tól, tula remou-toir órák 8 frt. Grünberger Armin Béla örökösöl Budapestben, IV., Városház-ter 9. I. em. 23 Hariszbazár. Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Kedzők is! POLLÁK JÓZSEF szárlécs és kővánaí szemeleget elhelyező-ruddja Károly-körút 9.

Csak nálam

készítetek darabonként is Makartalán sikerült fényképek, tisztán és elegánsan kidolgozva darabonként 1 frttával. Vidéki megbízásokat bármely kis kép után simagyitva művésziessé ki-velben jutányos árban eszközöl Waitzner fényképzési műterme Budapest, Erzsébet-körút 20. 5172

Méz. Legfinomabb, pergett, 5 kilós postacsomag 2 frt 80 kr., hóférhöz lópos-méz postacsomag hőmentve 4 frt 80 kr. Megrendelhető Országos méhészeti egyesület, Budapest, IX., Köztelek; továbbá Damjanich-utca 34. főraktár és a központi vásáresarnok, fősar, ahol üvegekben és kímérve is lehet kapni. Hamisítatlan méh-viasz, szobapadlófényezéshez 1 kg. 1 frt 75 kr.

Kőhögésnél, rekedsőgnél vegyen 30 kr-ért Réthv-féle petemézőkúrkát.

Urasági butorok. Kevésé használt szalon-garnitúrák, barok, ebédöl, hálószobák és konyhaberendezések, írodaberendezések, férfi és női kerékpár, szőnyegek, képek, gáz- és villámcsillárak, ebédöl divánok és uri berendezések potom árban eladhatok Ujvárl-utca 21. I. em. 5175

Allást keresek egy tisztességes ír. családnál mint házikisasszony vagy egyszerűbbé. Járás vagyok a háztartásban, felhémű és ruhavarrásban. Címem „100“ alatt a kiadóhivataltalban. 5175

Butor egy középzért, mint részletfizetésre legjutányosabb Fuchs Bódog-nál Budapest, VIII., József-körút 26.

Zálogházi

écdulakot veszek. Eladok 13 latos ezüst evőkészleket, grammja 5 kr., girandolok, gyertyatartókat, haitalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frttól kezdve, és választék mindennemű ezüst műtűs tárgyakban, arany tőrflancok kölgöggel, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-tól, tula remou-toir órák 8 frt. Grünberger Armin Béla örökösöl Budapestben, IV., Városház-ter 9. I. em. 23 Hariszbazár. Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

Kedzők is! POLLÁK JÓZSEF szárlécs és kővánaí szemeleget elhelyező-ruddja Károly-körút 9.

Készpénz

kölesön birtokokra és házakra

valódi borsórték háromnegyed részéig, II. helyre is 20—30 évi törlesztésre. Birtokos lemondhat bármikor, pénzintézet ellenben nem. Lebonváltás 14 nap alatt. Konvertálás helyes és illetőkmótes. Semmi előleges költés. Beküldendő csakis lelelkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokví másolat.

Ingatlan- és Jelzalogforgalmi-Intézet, Budapest, VI., Váci-körút 39.

Uri Havelock 7 frttól, Női Havelock 9 frttól, Fiu Havelock 4 frttól, Leány Havelock 5 frttól feljebb. A legjobb csak

a tirolinál Justitz Leopold, lodenruha-specialista BECS, IX., Währingerstrasse 48. Telefon 7248. sz.

A tanítók egylete házának az uszir, turista, a touring club és számos kerékpár egylet stb. szállítaja.

Table with 2 columns: Loden (varosi 8-tóny 12., Loden menesikoff 12., Loden hajtok 12., Loden turista-öltöny 12., Loden molnár-öltöny 12., Loden süte-öltöny 10., Loden öltöny ma-lomulaj-donosok 12., Loden ördész-öltöny 10., Loden erdőkör-lének 10., Loden vihargallér 5., Loden gamesni-vilárkó 2.50, Loden peny 5., Loden korékpáros galler 5., Loden drags sakkalv 5., Loden minden színben 10., Loden iskola-öltöny 8.50, Loden iskola-köpeny 4., Loden fu-tárgy 5., Loden fu-telőkabát 5., Loden urt öltöny 12., Loden szucc 5., Loden mellyőny 8., Loden vadászölt. 16., Loden hogyi kabát 7.50, Loden vadászka-bát 9., Loden köpeny 12., Loden frodakabát 5., Loden nadrag hosszú 5., Loden nadrag rövid 4.50, Loden felöltő 10., Loden zekékabát 7., Loden valamin minden elgondolható ruhának mindennemű fajtá lozenben a lehető legkisebb nagybani árak mellett; minden fiann-vezeték cikk több mindőségben is és minden árvalozásban készletben tartatik. — Mintak képes árjegyzőkölt ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobbban el-fértesnek. Nemtörtés akadálytalanul kíséreltetik vagy a teljes összeg visszautad.

25 szoba

butor november 30-áig bámulatos olesó árban eladó és pedig: 5 hálószoba barok-stílusban, különféle árban; 4 hálószoba ónméret és angol stílusban; 2 ebédöl barokk-stílusban; 4 ebédöl ónméret és angol-stílusban; 2 mahagoni szalonberendezés; 1 Vernie ma-tin szalonberendezés, zöld fa és aranynyal; 4 garnitúra finom francia se-lyemszövetből és selyem püssel díszítve. Azonki-vál uri-és fogadószobaberendezések, szőnyegek, ágy-és asztalterítők, függő-lámpák, valódi olaj-festmények és függönyök. Ugyszintén a lakás azonnal kiadó. Bővebbet: Budapest, Kerepesi-ut 64. szám. I. emelet.

Justitz Leopold, lodenruha-specialista, Bécs, IX., Währingerstr. 48. Hivatalnok nadrag, szürke, tricót ... 5.50 Hivatalnok zubbony al-lamzöld ... 7.— Tornanadrág, drap, tricót ... 5.50 Double-hálókabát ... 7.—

En Csillag Anna

180 centiméter hosszú óriási Loreley-hajammal, a magam találmányom mádmém 14 havi használatá következtében nőt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghibesebb tekintélyek egyetien szemek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegítésére, unaknál gyarapítja a teljes erősz szakállá növesztést és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömörséget ad és megújítja a korai meg-öszlőstől a legkésőbbi vénkorig. I tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postai esztükedés naponta az ésszeg előzetes beklü-dése vagy postal utavált mellet az egész világba a gyárból, a hova az összes megrendelések küldendők. Csillag Anna, BECS, Seilergasse 14. sz.

Ocska és uj ajtók, ablakok méret után, felvalva, tökéletesen készon, olesón kaphatók EISLER ARMIN építő-asztalosnál Budapest, V. Nádor-n.61. (a Lipót-körút sarkán.)

U aranyozó, melyvel bárki azonnal moshatóan ujja aranyozhat elavult tükör-és képrámát, szobrot stb. — Uvegjo ocsettel 80 kr, 1/4 literes 3 frt, 1/3 literes 1 fr 50. Megrendelhető Kertész Tódornál Budapest, Kris-tóf-ter.